

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU İ YÖNERGESİ
(YÖNETİMİN DEVRİ VE TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMININ
BELİRLENMESİ AÇISINDAN)

TEZİ YAZAN
Akif DOĞRU

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Selen KARAAĞAÇ
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Faruk ANDAÇ
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Mehmet ÜÇER (Dicle Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / ARALIK 2020

ONAY

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

20173044 numaralı öğrencimiz olan **Akif DOĞRU** tarafından hazırlanan “**Anonim Şirket Yönetim Kurulu İç Yönergesi (Yönetimin Devri ve Temsil Yetkisinin Kapsamının Belirlenmesi Açısından)**” başlıklı bu tez çalışması jüri üyelerimiz tarafından oy birliği ile Özel Hukuk Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır)

Üniv. İçi – Tez Danışmanı– Jüri Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Selen KARAAĞAÇ

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır)

Üniv. İçi – Jüri Üyesi: Prof. Dr. Faruk ANDAÇ

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır)

Üniv. Dışı – Jüri Üyesi: Doç. Dr. Mehmet ÜÇER

(Dicle Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır)

03/12/2020

Doç. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Sevgili eşim, kızlarım ve oğluma...

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. 03/12/2020

Akif DOĞRU

TEŞEKKÜR

Tezin hazırlanmasında her zaman katkı sağlayan, sabır ve anlayış ile yardımını esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Selen KARAAĞAÇ'a en içten teşekkürlerimi, saygılarımı sunuyorum. Hocam her danışmamda yoğun çalışma temposu içerisinde, zaman ayırıp önerileri ve eleştirileri ile çalışmamda rehber olarak emek ve bilgi katmıştır. Bunun yanında hocama nezaketi için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Tez jürimde görev yaparak beni onurlandıran, öneri ve eleştirileri ile tezin olgunlaşmasına değerli katkılar sunan hocalarım Prof. Faruk ANDAÇ ile Doç. Mehmet ÜÇER'e de teşekkürlerimle birlikte saygılarımı sunuyorum.

ÖZET

ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ (YÖNETİMİN DEVRİ VE TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMININ BELİRLENMESİ AÇISINDAN)

Akif DOĞRU

Yüksek Lisans Tezi, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Selen KARAAĞAÇ

Aralık 2020, 89 sayfa

6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmemiş olmasına rağmen uygulamada İç Yönerge anonim şirketlerin yönetim yapısını ve işleyişini kurala bağlamıştı. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda ise iç yönerge kavramı yasal zemine kavuşmuştur. Yeni bir yasal düzenleme olması nedeniyle bu kavramın uygulamada ne şekilde ele alınacağı, söz konusu kavramın şirketler hukuku içerisinde diğer kurallar ile ilişkisi, şirketlerin yönetim ve işleyişine yapacağı katkı ile yaratacağı etkinin boyutu ve niteliği ile hukuki boyutunun irdelenmesi bir gereksinim olarak ortaya çıkmaktadır. Yeni Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesi ile bazı hallerde iç yönerge hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir. Bu çalışmada, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde düzenlenen iç yönerge çeşidi "yönetim kurulu iç yönergesi", TTK'nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen iç yönerge ise "genel kurul iç yönergesi" olarak adlandırılmış, bu çalışmanın kapsamı yönetim kurulu iç yönergesiyle sınırlı tutulmuştur. Anonim şirketin yönetiminin belli bir düzen ve disiplin altına alınması ve kurumsallaşmanın, şeffaflık ve denetim ile hesap verilebilirliğin sağlanması için iç yönerge hazırlanması son derece yararlı ve önemlidir. İç yönerge ile yapılan en önemli işlemlerden birisi yönetim yetkisinin devrinin ve koşullarının düzenlenmesidir. Ayrıca anonim şirket bünyesinde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanan kişilerin görev ve yetkilerinin belirlendiği bir belge olması nedeniyle de iç yönerge oldukça önemli bir düzenlemedir.

Anahtar Kelimeler: İç Yönerge, Anonim Şirket, Yetki Devri.

ABSTRACT

INTERNAL REGULATION IN CORPORATION (IN TERMS OF DETERMINATION OF THE SCOPE OF THE POWER OF THE ATTORNEY AND TRANSFER OF THE MANAGEMENT)

Akif DOĞRU

Master Thesis, Department of Private Law

Thesis Supervisor: Dr. Selen KARAAĞAÇ

December 2020, 89 pages

The internal regulation institution is not regulated in the Turkish Commercial Code No. 6762, but in practice, it has established the management structure and operation of corporations. In the new Turkish Commercial Code numbered 6102, the concept of internal regulation has reached legal ground. As it is a new legal regulation, it is a necessity to determine how this concept will be regulated in practice, the relationship of the institution with other concepts and rules in corporate law, the size and quality of the impact and the legal dimension of the impact it will have on the management and operation of companies. In fact, internal regulations were being prepared in the period of Turkish Commercial Code numbered 6762. However, with the enactment of the new Turkish Commercial Code, in some cases, it was made compulsory to prepare internal regulations. The fact that the internal regulations are texts showing the management structure and operation of corporations reveals the importance of the subject. It is extremely useful and important to put the management of the corporation under a certain order and discipline and to prepare internal regulations to ensure institutionalization, transparency and audit and accountability. One of the most important transactions with the internal regulation is the regulation of the delegation of the management authority. Because one of the legal basis and infrastructure of the delegation of management authority is the internal regulation of the corporation. Therefore, an internal regulation must be prepared for the delegation of management. In other words, it is not possible to delegate the management authority without preparing the internal regulation. In addition, the internal regulation is a very important document where the duties and rights of persons appointed as a limited authorized commercial agent or other merchant assistant are determined.

Keywords: Internal Regulation, Corporation, Delegation Of Authority.

ÖN SÖZ

Mülga 6762 sayılı Ticaret Kanunu tarafından düzenlenmemiş olmakla birlikte uygulamada yaygın olarak kullanılan iç yönerge kurumu ilk kez 6102 sayılı Türk Ticaret Kanun ile yasal zemine kavuşmuştur. Yönetimin Devri, başlıklı 367.maddenin 1.fıkrası ile yönetim kurulu iç yönergesi düzenlenmiştir. Bu madde ile yönetim kurulu iç yönergesinin hazırlanması, unsurları, şekli ve işlevi açıklanmıştır. Buna göre esas sözleşmeye konulacak bir hüküm ile yönetim kurulu, düzenleyeceği bir iç yönerge hükümleri uyarınca yönetim yetkisini kısmen veya tamamen bir veya birden çok yönetim kurulu üyesine veya üçüncü devretmeye yetkili kılınabilecektir. İşte yönetim kurulu esas sözleşmede yer verilen bu yetki doğrultusunda hazırlayacağı yönetim kurulu iç yönergesi ve burada düzenlenen hükümler doğrultusunda yönetimi devredebilecektir. Bundan ayrı olarak Türk Ticaret Kanunu'nun 371.maddesinin 7.fıkrasına 6552 sayılı yasanın 131.maddesi ile eklenen hükümle, yönetim kuruluna tescil ve ilanı zorunlu bir iç yönerge içeriğinde görev ve yetkileri açıkça belirtilmek koşuluyla sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcısı atmayabilme yetkisi verilmiştir. Bu çalışmamızda genel olarak iç yönerge kavramı ile Türk Ticaret Kanunu'nun 419.maddesinin 2.fıkrasında düzenlene genel kurul iç yönergesi açıklandıktan sonra esas olarak yönetimin devrine ilişkin yönetim kurulu iç yönergesi ile sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcısı atanması hususundaki iç yönerge kavramları açıklanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu iç yönergelerin düzenlenmesi, diğer hukuki kurumlar ve yasal düzenlemeler ile ilgisi, benzer yönleri ile farkları irdelenmiştir. Öğretideki değerli görüşlere yer verilerek konuya ilişkin düşüncemiz de açıklanmak suretiyle gerçekleştirilen bu çalışmamız sonucunda, engin ve sonsuz emekle oluşmuş hukuk denizinde bir küçük damla olarak katkı sağlayabilmiş olmak en içten dileğimizdir.

İÇİNDEKİLER

KAPAK.....	i
ONAY.....	ii
İTHAF.....	iii
ETİK BEYANI.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xii
EKLER LİSTESİ	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETTE İÇ YÖNERGENİN GENEL ÇERÇEVESİ

1.1. Genel Olarak İç Yönerge Kavramı	3
1.2. İç Yönerge Çeşitleri	4
1.2.1. Yönetim Kurulu İç Yönergesi.....	4
1.2.2. Genel Kurul İç Yönergesi	8
1.2.3. Öteki İç Yönergeler	9
1.3. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Unsurları	9
1.3.1. Yönetimin Devri Halinde Yönetimin Devrine İzin Veren Bir Esas Sözleşme Hükmüne Dayanılması	9
1.3.2. Kanunda Belirlenen İçeriğe Uygun Olması.....	10
1.3.3. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararıyla Kabul Edilmesi	11
1.3.4. Yazılı Olması	11
1.4. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Hukuki Niteliği	12
1.5. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Bağlayıcılığı ve Normlar Kademesindeki Yeri .	15
1.6. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Esas Sözleşme İle İlişkisi.....	16
1.7. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Etkileri	17

1.7.1. Konu Aldığı İşlemler Bakımından	17
1.7.1.1. Yönetimin Devri Çerçevesinde	17
1.7.1.2. Sınırlı Yetkili Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısının Atanması Çerçevesinde	19
1.7.2. İlgili Olduğu Çıkar Grupları Bakımından	20
1.7.2.1. Şirket Tüzel Kişiliği	20
1.7.2.2. Yönetim Kurulu	22
1.7.2.3. Görev Sahipleri	24
1.7.2.4. Pay Sahipleri	25
1.7.2.5. Üçüncü Kişiler	26

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİMİN DEVRİNE DAİR YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ

2.1. Anonim Şirkette Yönetimin Devri.....	29
2.1.1. Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Çerçevesi	29
2.1.2. Yönetimin Devrinin Mahiyeti	34
2.1.3. Yönetimin Devrinin Hükmü	35
2.1.4. Yönetimin Devrinin Koşulları	37
2.1.5. Yönetimin Devredilebileceği Kişiler	38
2.2. Yönetimin Devrine Dair İç Yönergenin Hazırlanması	40
2.2.1. Şirketin Kurumsal Yapısının İç Yönergenin Konu Edindiği İşlemin Yapılmasına Uygun Olup Olmadığına Göre İncelenmesi	40
2.2.2. İç Yönerge Hazırlanmasına İlişkin Yönetim Kurulu Karar Alınması	41
2.2.3. İç Yönerge İçeriğinin Teşkili.....	42
2.2.3.1. İçeriğin Çerçevesi	42
2.2.3.2. Yönetimin Devrine Dair Hükümler	42
2.2.3.2.1. Zorunlu Hükümler	43
2.2.3.2.1.1. Görevlerin Tanımlanması	44
2.2.3.2.1.2. Görevlerin Yerlerinin Gösterilmesi	47
2.2.3.2.2. İhtiyari Hükümler	49
2.3. Yönetimin Devrine Dair İç Yönerge Hakkında Bilgilendirme Yapılması	51

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEMSİLE DAİR YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ

3.1. Genel Olarak Anonim Şirkette Temsil Kavramı	53
3.2. Anonim Şirkette Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısının Rolü.....	54
3.3. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcıları.....	56
3.3.1 Genel Olarak.....	56
3.3.2. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısı Olarak Atanabilecek Kişiler.....	57
3.3.3. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısı Atanmasının Koşulları	59
3.4. Temsile Dair İç Yönergenin Hazırlanması	62
3.4.1. İç Yönerge Hazırlanmasına İlişkin Yönetim Kurulu Karar Alınması.....	62
3.4.2. İç Yönerge İçeriğinin Teşkili.....	62
3.4.2.1. İçeriğin Çerçevesi	62
3.4.2.2. Görev ve Yetkilerin Belirlenmesine Dair Hükümler	63
3.5. Temsile Dair İç Yönergenin Tescil ve İlan Edilmesi	65
SONUÇ	67
KAYNAKÇA.....	70
EKLER	74

KISALTMALAR

C.	: Cilt
HFD	: Hukuk Fakóltesi Dergisi
KYT	: Kurumsal Yönetim Tebliği
s.	: sayfa
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vd	: ve devamı

EKLER LİSTESİ

EK 1. Etik Kurulu Onay Belgesi	74
---	----

GİRİŞ

Mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmemiş olmasına rağmen iç yönerge uygulamada anonim şirketlerin yönetim yapısını ve işleyişini düzenlemiştir. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda¹(TTK)ise iç yönerge kavramı yasal zemine kavuşmuştur. Yeni bir yasal düzenleme olması nedeniyle bu kavramın uygulamada ne şekilde ele alınacağı, söz konusu kavramın şirketler hukuku içerisinde diğer kurallar ile ilişkisi, şirketlerin yönetim ve işleyişine yapacağı katkı ile yaratacağı etkinin boyutu ve niteliği ile hukuki boyutunun irdelenmesi bir gereksinim olarak ortaya çıkmaktadır. Esasen mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu döneminde de iç yönergeler hazırlanmaktaydı. Ancak yeni TTK'nin yürürlüğe girmesi ile bazı hallerde iç yönerge hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir. Bu zorunluluk nedeniyle konunun incelenmesi daha da önemli hale gelmiştir.

Bu çalışmada, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde düzenlenen iç yönerge çeşidi “yönetim kurulu iç yönergesi”, TTK'nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen iç yönerge ise “genel kurul iç yönergesi” olarak adlandırılmıştır. Yönetim kurulu iç yönergelerinin anonim şirketlerin yönetim yapısını ve işleyişini gösteren metinler olması konunun önemini ortaya koymaktadır. Anonim şirketin yönetiminin belli bir düzen ve disiplin altına alınması ve kurumsallaşmanın, şeffaflık ve denetim ile hesap verilebilirliğin sağlanması için yönetim kurulu iç yönergelerinin hazırlanması son derece yararlı ve önemlidir. Yönetim kurulu iç yönergesi ile yapılacak olan en önemli işlemlerden birisi yönetim yetkisinin devrinin ve koşullarının düzenlenmesidir. Zira yönetim yetkisinin devrinin hukuki dayanaklarından ve alt yapısından birisi yönetim kurulu iç yönergesidir. Bu nedenle yönetimin devri için bir yönetim kurulu iç yönergelerinin hazırlanması zorunludur. Diğer bir deyişle yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmadan yönetimin devri mümkün değildir. Anonim şirket bünyesinde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanan kişilerin görev ve yetkilerinin belirlendiği bir yer olması nedeniyle de yönetim kurulu iç yönergesi oldukça önemli bir düzenlemedir.

Bu çalışmanın amacı, yönetim kurulu tarafından yönetimin devri ve sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısının görev ve yetkileri konularında hazırlanması öngörülen yönetim kurulu iç yönergelerinin doktrindeki tartışmalar ve

¹14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

uygulamada karşılaşılan problemler çerçevesinde incelenmesidir. Bu çalışma kapsamını yönetim kurulu iç yönergeleri oluşturmaktadır. Genel kurula ilişkin iç yönerge ayrı bir çalışma konusu olduğu için bu iç yönergeye anonim şirket iç yönerge türleri arasında genel olarak değinilmiştir.

Bu kapsamda, tez çalışmasının amacının belirtildiği Giriş bölümünü müteakip birinci bölümde anonim şirkette iç yönergenin genel çerçevesi çizilmiştir. Bu kapsamda önce genel olarak iç yönerge kavramı tanımlanmış, daha sonra iç yönerge çeşitleri, yönetim kurulu iç yönergesinin unsurları, hukuki niteliği, bağlayıcılığı ve normlar kademesindeki yeri, esas sözleşme ile ilişkisi ve etkileri incelenmiştir.

“Yönetimin Devrine Dair Yönetim Kurulu İç Yönergesi” başlıklı ikinci bölümde önce anonim şirkette yönetimin devri konusu ele alınmış, daha sonra yönetimin devrine dair iç yönergenin hazırlanması ve yönetimin devrine dair iç yönerge hakkında bilgilendirme yapılması hususları üzerinde durulmuştur.

“Temsile Dair Yönetim Kurulu İç Yönergesi” başlıklı üçüncü bölümde genel olarak anonim şirkette temsil kavramının açıklanmasını müteakip, anonim şirkette ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı kavramları incelenmiş, daha sonra sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları, temsile dair iç yönergenin hazırlanması ve temsile dair iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi konuları ele alınmıştır.

Sonuç bölümünde ise tez çalışmasından elde edilmiş olan sonuç ve değerlendirmeler genel ve özet olarak açıklanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETTE İÇ YÖNERGENİN GENEL ÇERÇEVESİ

1.1. Genel Olarak İç Yönerge Kavramı

Mevzuat hükümleri ticari hayatta karşılaşılabilecek bütün problemlere çözüm bulamamakta ve ticari hayatta faaliyet gösteren bütün şirketlerin farklı ihtiyaçlarına cevap verememektedir. İlgili mevzuat kapsamında hükme bağlanmamış hususların esas sözleşmede düzenlenmesine imkân olmamakta, değiştirilmesi sıkı şekil şartlarına tabi olması nedeniyle esas sözleşmede düzenleme yapılması ticaret hayatının hızla değişen gereksinimlerine cevap verememektedir. Bu çerçevede ilgili kanun ve esas sözleşme düzenlemeleri cevaz verdiği nispette şirketlerin kendi ihtiyaçlarına göre düzenlenen ve gereğinde kolayca değiştirilebilen yazılı kurallara ihtiyaç duyulmaktadır. Anonim şirketlerde bu yazılı kurallar iç yönerge formatında hayata geçirilmektedir².

Genel olarak iç yönerge kavramı, “herhangi bir konuda tutulacak yol için üst makamlardan alt makamlara belli bir esasa dayanarak verilen buyruk, talimat veya direktiflerin yazılı olduğu belge olarak” tanımlanmaktadır³. Doktrinde ise anonim şirketler bağlamında iç yönerge kavramı, “kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olmamak üzere, yetkili bir organın kendi alanına giren hususlara ilişkin olarak bir karar formunda çıkardığı, tüzel kişinin iç düzenine dair yazılı davranış yönergeleri (talimatları)” olarak tarif edilmektedir⁴.

Başka bir tanımlamaya göre iç yönerge, borç doğurmayan ve görev sahiplerinin konumlarını taahhüt etmeyen, pay sahiplerine ve/veya alacaklılara herhangi bir hak tanımayan, yönetim kurulu ile yönetim arasındaki görev ilişkilerini belirten bir organizasyon metnidir⁵. İç yönerge veya eski deyişle teşkilat yönetmeliği olarak zikredilen bu metin, kanunlarda ve esas sözleşmede düzenlenmemiş hususları, bilhassa şirketin iç organizasyonuna ilişkin genel yönetim kurallarını düzenlemekte, yönetim kurulunun iç yapılanmasına, çalışma usulüne ve genel kuralların uygulanmasına ilişkin

²Himmet Koç. **Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Benzer Hukuki Kurumlarla Olan İlişkisi**, Medeniyet ve Toplum. 1(2).

³Türk Dil Kurumu **Türkçe Sözlük (11. Baskı)**, Ankara, s.2610.

⁴Mehmet Bahtiyar. **Anonim Ortaklık Ana Sözleşmesi**, İstanbul: Beta Yayınları, s.51;Rauf Karasu. **Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi (2. Bası)**, Ankara: Yetkin Yayınları, s.207; Beşir Fatih Doğan **Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri**, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.44.

⁵Ahmet Cemil Ünal **Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO’nun Hukuki Konumu**, Ankara: Adalet Yayınevi, s.114.

hususların açıklanmasına hizmet etmektedir. Şirketin iç düzenine ilişkin bu kuralların, kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olmaması gerekmektedir.

1.2. İç Yönerge Çeşitleri

İç yönergeler genel olarak TTK’de iç yönergeler ve öteki iç yönergeler olarak iki gruba ayrılmaktadır⁶. Kanun kapsamındaki iç yönergeler TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası, 371. maddesinin yedinci fıkrası ve 419. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde düzenlenmiştir. TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde, yönetim kurulunun, şirketin yönetimi ve temsili bakımından kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerine ilişkin iç yönergeler düzenlenmiş, TTK’nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında ise genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönerge düzenleme altına alınmıştır. Bu çalışmada, TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde düzenlenen iç yönerge çeşidi “yönetim kurulu iç yönergesi”, TTK’nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen iç yönerge ise “genel kurul iç yönergesi” olarak adlandırılmıştır. Öte yandan TTK’de yer alanlar dışında; “yönetim kurulunun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönerge, komitelere ilişkin iç yönerge, kurumsal yönetim iç yönergesi, bilgi alma hakkına ilişkin iç yönerge, denetime ilişkin iç yönerge” gibi değişik konulara ilişkin iç yönerge ismi altında yazılı düzenlemeler de yapılmaktadır⁷.

1.2.1. Yönetim Kurulu İç Yönergesi

TTK kapsamında, yönetim kurulu iç yönergesi kavramı tanımlanmamış, bunun yerine TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetimin devrine ilişkin ve 371. maddesinin yedinci fıkrasında sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atamasına ilişkin hususlarda yönetim kurulu iç yönergesinin hangi durumlarda hazırlanması gerektiği, bunların asgari içeriği ve unsurları düzenlenmiştir.

⁶Himmet Koç, **Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Benzer Hukuki Kurumlarla olan İlişkisi** Medeniyet ve Toplum 1 (2)

⁷ Reha Poroy., Ünal, Tekinalp. ve Ersin Çamoğlu. **Ortaklıklar Hukuku I** (13. Bası), İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.338 vd.; Hasan Pulaşlı., **Şirketler Hukuku Şerhi**, 2. Cilt (2. Bası). Ankara: Adalet Yayınevi, s.967; Necla Akdağ Güney. **Anonim Şirket Yönetim Kurulu**, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.247; Karasu, s.209; Bahtiyar, s.53; Doğan, s.49; Emre Kalender. **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma Hakkı**, Ankara: Yetkin Yayınları, s.179 vd.

Doktrinde ise yönetim kurulu iç yönergesi kavramı farklı şekillerde tanımlanmıştır. Pulaşlı⁸, yönetim kurulu iç yönergesi kavramını “başta yönetim kurulunun çalışma esas ve usulleri ile yönetimle görevli tüm kişilerin görev alanlarını tespit eden, kimin kime bağlı olduğunu belirleyen bir örgüt içi düzenleme” olarak tanımlamaktadır. Söz konusu tanımlama, TTK’nin³⁶⁷. maddesinin birinci fıkrası kapsamında, yönetimin devrinde hazırlanması öngörülen yönetim kurulu iç yönergesi dikkate alınarak yapılmıştır.

Akdağ Güney⁹ aynı kavramı “genel hatlarıyla yönetim kurulunun görevlerini, çalışma usulünü, varsa komite ve komisyonları, özel görevi olan kimseleri, üst yönetimle görevli olanları içeren ve tescili zorunlu olmayan yazılı belge” biçiminde açıklamaktadır. Söz konusu yazar, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atamasında iç yönergenin, bunlara ilişkin yetki ve sınırlamalarını da barındıran, tescil ve ilana tabi bir belge olduğunu da belirtmektedir.

Altay¹⁰ yönetim kurulu iç yönergesini “...barındırdığı görev ve yetki tanımlamalarıyla anonim ortaklıkta yönetim yetkilerinin hangi görev mevkilerinde yer alan yöneticiler tarafından yürütüleceğini ve yöneticiler arasındaki dikey ve yatay kademelenmeyi (hiyerarşiyi) belirleyen, şirketin yönetimine ilişkin temel esasları düzenleyen bir yan düzenleme” olarak tarif etmektedir.

Tekinalp¹¹ yönetim kurulu iç yönergesi kavramını yönetimin devri bakımından, “borç doğurmayan ve görev sahiplerine konumları konusunda garanti vermeyen, pay sahiplerine ve/veya alacaklılara bir hak sağlamayan yönetim kurulu ile yönetim arasındaki görev ilişkilerini gösteren bir organizasyon metni” biçiminde ;sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması bakımından ise “bir özel vekâletname” olarak değerlendirmektedir¹². Tekinalp ve Çamoğlu¹³ yönetimin devri çerçevesinde yönetim kurulu iç yönergesini, “gözetim sorumluluğu bağlantılarını gösteren bir iç denetim belgesi” olarak izah etmektedir.

Doğan¹⁴ ise, yönetimin devri anlamında yönetim kurulu iç yönergesini “yönetim yetkisinin devrine izin veren esas sözleşme hükmüne dayanarak yönetim kurulu

⁸Hasan Pulaşlı,. **Anonim Şirketlerde İç Yönerge**, Legal Hukuk Dergisi, 11(125), s.39.

⁹ Akdağ Güney, s.127.

¹⁰Sıtkı Anlam Altay.**Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri**,İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.178.

¹¹Ünal Tekinalp. **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku (4. Bası)**,İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.137.

¹² Ünal Tekinalp, s.261.

¹³Ünal Tekinalp.&Ersin Çamoğlu. (2011), **Açıklamalı, Notlu ve Karşılaştırmalı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Ticari Mevzuat (13. Bası)**, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s.170.

¹⁴Beşir Fatih Doğan, s.127.

tarafından yazılı olarak hazırlanan ve şirket yönetiminin organizasyonunu ve çalışma usulünü düzenleyen metin” olarak açıklamaktadır.

Görüldüğü üzere, yönetim kurulu iç yönergesinin, yönetimin devri ve şirket temsilcilerinin yetkilerinin kapsamının belirlenmesi olmak üzere hukuki nitelik ve sonuçları bakımından farklı iki konuyu düzenlemesi mümkün olduğu için, yönetim kurulu iç yönergesi kavramına ilişkin ortak bir tanımlama yapılması güç olmaktadır. Bununla birlikte kanaatimizce yönetim kurulu iç yönergesi kavramının; yönetim kurulu kararı ile geçerlilik kazanan, yönetimle görevli kişiler ile sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerini, yönetimle görevli kişilerin yönetimdeki konumu tespit eden ve tüm görev sahipleri bakımından uyulması zorunlu olan, sürekli, düzenleyici bir şirket dokümanı olarak tanımlanabileceği değerlendirilmektedir.

TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir. Bu iç yönerge şirketin yönetimini düzenler; bunun için gerekli olan görevleri, tanımlar, yerlerini gösterir, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirler. Yönetim kurulu, istem üzerine pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları, bu iç yönerge hakkında, yazılı olarak bilgilendirir.*” hükmü uyarınca yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi ve TTK’nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “(Ek: 10/9/2014 - 6552/131 md.) *Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367 nci maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları da ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur.*” hükmü uyarınca temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi olmak üzere iki tür yönetim kurulu iç yönergesi söz konusudur.

Her iki yönetim kurulu iç yönergesi, konuları bakımından birbirinden ayrılmaktadır. Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimin devrini ve bu çerçevede, yönetimde görevli kişilerin görev ve yetkilerini, birbiriyle olan ilişkilerini ve yönetim teşkilatındaki yerini konu almaktadır. Temsile dair yönetim

kurulu iç yönergesi ise, sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkileri üzerinde durmaktadır¹⁵.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, her iki yönetim kurulu iç yönergesine konu teşkil eden işlemlerin hukuki nitelikleri de birbirinden farklı olmaktadır¹⁶. Nitekim yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi bağlamında yönetimin devri organsal işlevin devri anlamına gelirken, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bağlamında TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca ortaklığa temsilci atanması halinde bunların görev ve yetkilerinin belirlenmesi söz konusudur¹⁷. Ancak, her iki durumda da yönetim kurulu iç yönergesinin hazırlanması zorunluluk arz etmektedir¹⁸.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi ve temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi, ticaret siciline tescil ve ilana tabiiyet bakımından da farklılık göstermektedir. Nitekim temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin ticaret siciline tescil ve ilanı zorunlu iken, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi tescil ve ilana tabi değildir. Bununla birlikte TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi gereğince, “yönetim kurulunun, pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları, söz konusu iç yönerge hakkında yazılı olarak bilgilendireceği” hüküm altına alınmış, doktrinde bilgilendirmeye ilişkin bu hükmün, iç yönergenin tescil ve ilanının yerini tuttuğu belirtilmiştir¹⁹.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi ve temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi yönetim kurulu tarafından hazırlanmakta, TTK'nin 390. maddesinde belirtilen nisaplara uygun olarak alınacak yönetim kurulu kararı ile kabul edilmek suretiyle yürürlüğe konulmaktadır. Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin yönetimin devrine izin veren bir esas sözleşme hükmüne dayanması gerekirken, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin söz konusu temsilcilerin atanmasına izin veren bir esas sözleşme hükmüne dayanması gerekmemektedir²⁰.

¹⁵Himmet Koç

¹⁶Himmet Koç

¹⁷Sibel Hacımahmutoğlu. **Anonim Ortaklıkta Ultra Vires Doktrini ve Ortaklığı Bağlamaya Yetkili Organın (Yönetim Kurulunun) Yetkilerinin Sınırlandırılması**, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s.140 vd.

¹⁸ Himmet Koç, 2017.

¹⁹Ünal Tekinalp, s.251.

²⁰Duygu Demirel. **Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri**, Hacettepe HFD, 7(2), 211–250.

1.2.2. Genel Kurul İç Yönergesi

TTK'nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Anonim şirket yönetim kurulu, genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin kuralları içeren, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, asgari unsurları belirlenecek olan bir iç yönerge hazırlar ve genel kurulun onayından sonra yürürlüğe koyar. Bu iç yönerge tescil ve ilan edilir.” hükmü uyarınca genel kurul iç yönergesi düzenleme altına alınmıştır. Genel kurul iç yönergesi, genel kurulun çalışma usul ve esaslarına dair kuralları düzenlemektedir. Bu kurallara ilişkin ayrıntılar 28.11.2012 tarihli ve 28481 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik kapsamında belirlenmiştir²¹.

Yönetmeliğin 40. maddesine göre genel kurul iç yönergesinin, TTK'nin izin verdiği durumlar haricinde, “ortakların genel kurula katılma, oy kullanma, dava açma, bilgi alma, inceleme ve denetleme gibi vazgeçilemez nitelikteki haklarını, toplantı başkanlığının Kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hükümleri” içermesi mümkün değildir. Aynı Yönetmeliğin 41. maddesi uyarınca yönetim kurulu tarafından hazırlanacak genel kurul iç yönergesinde asgari olarak; toplantı yerine giriş ve toplantının açılmasına, toplantı başkanlığının oluşturulmasına, toplantı başkanlığının görev ve yetkilerine, gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemlere ve gündeme, toplantıda söz alma ve oy kullanma usulüne, toplantı tutanağının düzenlenmesine ve toplantı sonunda yapılacak işlemlere ilişkin hususlara yer verilmesi gerekmektedir. Yönetmeliğin 42. maddesine göre genel kurul iç yönergesi hükümlerinin toplantı başkanlığı oluşturuluncaya kadar yönetim kurulu adına, yönetim kurulunun başkanı veya başkan vekili ya da başkanın görevlendireceği yönetim kurulunun bir üyesi tarafından; toplantı başkanlığının oluşturulması sonrasında ise toplantı başkanı tarafından uygulanması gerekmektedir.

Genel kurul iç yönergesi ile yönetim kurulu iç yönergesi birçok bakımdan farklıdır. Genel kurul iç yönergesinin hazırlanması her halükarda zorunlu iken, yönetim kurulu iç yönergesi hazırlama zorunluluğu ise yönetimin devredilmesi veya sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısının atanması halinde söz konusu olmaktadır. Öte yandan içerik olarak genel kurul iç yönergesi, genel kurulun çalışma

²¹ Mülga Ekonomi Bakanlığı ile mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile birleştirilerek Ticaret Bakanlığı kurulmuştur.

usul ve esaslarını, somut olarak genel kurul toplantılarının nasıl yapılacağını düzenlemekte, genel kurulun görev ve yetkilerini veya bu görev ve yetkilerin devrini ele almamaktadır. Yönetim kurulu iç yönergesinin konusu ise şirketin yönetimine ve temsiline ilişkin düzenlemelerdir. Yönetim kurulunun yönetimin devrine dair iç yönergesinde yönetim kurulu toplantılarının nasıl yürütüleceği konusu yönetim kurulu iç yönergesinin zorunlu içeriğini teşkil etmemektedir²².

1.2.3. Öteki İç Yönergeler

Doktrinde TTK’de düzenlenenlerden farklı konulara ilişkin olarak da iç yönerge hazırlanabileceği belirtilmektedir²³. TTK’de yer alan iç yönergelerin tersine, öteki iç yönergelerin çıkarılmasını mecburi kılan bir düzenleme söz konusu değildir. Öteki iç yönergeler, temel önemi haiz bulunmayan ve sadece belirli işlere mahsus hususları düzenlemekte, genel kurulların tatbik edilmesine, tamamlanmasına ve izah edilmesine hizmet etmektedirler²⁴. Başka bir deyişle öteki iç yönergeler şirket organlarının belirli konularda yazılı düzenleme yaparak organizasyon kurma ihtiyacından doğmaktadırlar.

1.3. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Unsurları

TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde geçerli bir yönetim kurulu iç yönergesinden söz edilebilmesi, yönetim kurulunca bu maksatla hazırlanan düzenlemenin bazı asgari unsurları havi olmasına bağlıdır.

1.3.1. Yönetimin Devri Halinde Yönetimin Devrine İzin Veren Bir Esas Sözleşme Hükmüne Dayanılması

Yönetimin devrine izin veren esas sözleşme hükmüne dayanma unsuru, TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, yönetimin devrinde hazırlanması öngörülen yönetim kurulu iç yönergesi bakımından gündeme gelmektedir. Yönetim kurulunun yönetimi devredebilmesi esas sözleşmede yönetimi devretmeye yetkili kılınmış

²²Ozan Oran, **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi** [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi], s.9.

²³ Doğan, s.49; Pulaşlı, s.967; Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.338 vd.; Akdağ Güney, s.247; Karasu, s. 209; Bahtiyar, s. 53; H.Erdal Demir..**Sermaye Piyasası Kurulu’nun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri**. On İki Levha Yayınları, İstanbul s.47; Emre Kalender, s.179 vd.; Himmet Koç. **Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri**, Adalet Yayınevi, Ankara s.23.

²⁴ Bahtiyar, 2001, s.53.

olmasına bağlıdır. Bu itibarla, yönetim kurulu sadece esas sözleşmedeki yetkilendirme hükmüne istinaden bir iç yönerge düzenleyebilmekte ve bu iç yönerge gereğince yönetimi devredebilmektedir. Esas sözleşmede yetki devrine izin veren bir hüküm olmaması halinde, yönetim kurulunun yönetimin devrine dair bir iç yönerge hazırlaması TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası kapsamında bir hukuki sonuç doğurmayacaktır.

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde hazırlanan temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bakımından ise esas sözleşme hükmüne dayanma unsuru söz konusu değildir. Zira TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetimin devri için yönetim kurulunun esas sözleşmeyle yetkilendirilmesi gereği, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atanmasında öngörülmemiştir. Bu itibarla esas sözleşmede bir hüküm bulunmasına gerek olmadan yönetim kurulu, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında geçerli bir şekilde iç yönerge hazırlayabilmekte ve bu iç yönergeye göre sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atamasına karar verebilmektedir²⁵.

1.3.2. Kanunda Belirlenen İçeriğe Uygun Olması

Yönetim kurulunca hazırlanan bir yazılı düzenlemenin, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası veya 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında bir yönetim kurulu iç yönergesi olarak kabul edilebilmesi, bu düzenlemenin TTK'de öngörülen içeriğe uygun olmasına bağlıdır²⁶.

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetimin devrine ilişkin yönetim kurulu iç yönergesinin asgari içeriği düzenlenmiş olup, bu düzenlemeye göre iç yönergenin, şirketin yönetimini düzenlemesi, bunun için gerekli olan görevleri tanımlaması, yerlerini göstermesi, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirlemesi gerekmektedir. Kanun kapsamında yer verilen söz konusu hususlar, usulüne uygun bir devirden bahsedebilmek için iç yönergenin içeriğinde bulunması gereken hususlardı²⁷. Bu itibarla, bu hususları havi olmayan bir yazılı düzenleme, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında geçerli bir yönetim kurulu iç yönergesi olarak kabul edilmeyecektir.

²⁵Ezgi Korkmaz, **Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcısı Tayini ve Sorumluluk**, On İki Levha Yayınları, İstanbul s.51 vd; Yavuz Selim Günay, **Anonim Şirketlerin Temsili**, On İki Levha Yayınları, İstanbul s.110.

²⁶ Demirel, s.231.

²⁷İsmail Kırca, Feyzan Hayal Şehirli Çelik. ve Çağlar Manavgat. (2013). **Anonim Şirketler Hukuku**, C.1, Bankacılık Enstitüsü Yayınları, Ankara, s.604; Tekinalp, s.251; Doğan, s.136; Akdağ Güney, s.86; Güzin Üçışık, ve Aydın Çelik. **Ortaklıklar Hukuku**, C.1, Adalet Yayınevi, İstanbul s.451.

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında ise, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin içeriğiyle ilgili düzenlemeler yer almaktadır. Bu hükme göre, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarını konu edinmesi ve bu kişilerin yetki sınırlarını sarıh bir biçimde düzenlemesi gerekmektedir.

1.3.3. Geçerli Bir Yönetim Kurulu Kararıyla Kabul Edilmesi

Yönetim kurulu iç yönergesinin unsurlarından bir başkası da, iç yönergenin geçerli bir yönetim kurulu kararıyla kabul edilmesidir²⁸. Zira TTK'nin gerek 367. maddesinin birinci fıkrası gerekse de 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerine göre, iç yönergeyi hazırlamada yönetim kurulu yetkili kılınmış olup, söz konusu yetki, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında yer almaktadır²⁹. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesinin, yönetim kurulunca karara bağlanması icap etmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesinin karara bağlanması, genel kurulun onayı koşuluna bağlı tutulamamakta, ayrıca bu konuda karar verme yetkisinin bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine, komite veya komisyona bırakılması da mümkün olmamaktadır³⁰.

1.3.4. Yazılı Olması

Yönetim kurulu iç yönergesinin biçimine dair TTK'de özel bir şekil şartı düzenlenmemiştir. Bununla birlikte genel olarak yönetim kurulu iç yönergesinin yazılı olarak hazırlanması gerektiği kabul edilmektedir³¹. Nitekim “yönerge” kavramı yazılı biçime atıf yapmakta³², ayrıca iç yönerge ile ilgili hükümler uyarınca iç yönergede düzenlenmesi öngörülen hususlar yazılı şekli gerekli kılmaktadır³³.

Öte yandan, kanunda özel bir şekil şartı düzenlenmediği için, yönetim kurulu iç yönergesinin unsuru olarak belirtilen yazılı şekil koşulunun, adi yazılı şekil olarak anlaşılması gerekmektedir³⁴. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesi, şekil olarak

²⁸ Kırca, Şehirali Çelik ve Çağlar Manavgat, s.604; Altay, s.170; Doğan, s.135; Pulaşlı, 2014, s.963.

²⁹ Tekinalp, s.250; Altay, s.183; Doğan, s.130; Akdağ Güney, s.85; Pulaşlı, s.39; Koç, s.9.

³⁰ Altay, s.174 vd; Doğan, s.130.

³¹ Tekinalp, s.250; Pulaşlı, s.39; Doğan, 2011, s.133; Bahtiyar, 2001, s.51; Akdağ Güney, s.86; Karasu, s.207; Koç, 2018, s.12.

³² Tekinalp, s.250.

³³ Tekinalp, s.250; Akdağ Güney, s.86.

³⁴ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.606; Altay, s.170; Doğan, s.134. Koç, s.12; Korkmaz, s.42; Günay, 2018, s.112.

yönetim kurulu kararının yazıldığı zapta işlenerek tam bir karar biçiminde çıkarılabilmekte veya karardan bağımsız yazılı bir metin olarak hazırlanabilmektedir³⁵.Yazılı olarak hazırlanması gereken yönetim kurulu iç yönergesinin ayrıca noter tarafından onaylanması icap etmemektedir³⁶. Öte yandan bir geçerlilik şartı olmasa da TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası gereğince ticaret siciline tescil ve ilanı gereken temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin noterce onaylanması gerekmektedir³⁷.

1.4. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Hukuki Niteliği

Yönetim kurulu iç yönergesi, şirketler hukuku ile ilgili bir kavram olmakla beraber, hukuki sonuçlarını borçlar hukuku kapsamında da doğurmaktadır³⁸. Bu nedenle yönetim kurulu iç yönergesinin hukuki vasfı değerlendirilirken konunun yalnızca şirketler hukuku değil aynı zamanda borçlar hukuku yönünden de incelenmesi gerekmektedir.

Doktrinde, şirketler hukuku bakımından, yönetim kurulu iç yönergesinin hukuki vasfının ikinci dereceden esas sözleşme niteliğinde olduğu belirtilmektedir³⁹.Zira yönetim kurulu iç yönergesi, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde şirketin yönetimini, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında ise temsilini konu almakla esas sözleşmeye benzer biçimde şirketin işleyişiyle ilgili düzenlemeleri havi olduğu için, niteliği gereği esas sözleşmeye benzemektedir⁴⁰. Ayrıca, esas sözleşmede yönetim kurulu iç yönergesinin kapsamına ve kabulüne dair kısıtlayıcı düzenlemeler bulunması ve yönetim kurulu iç yönergesinin esas sözleşme hükümlerine uygun olması gerekliliği, yönetim kurulu iç yönergesinin esas sözleşmeye kıyasla ikincil özellikte bir düzenleme olduğunu ortaya koymaktadır⁴¹.

Yönetim kurulu iç yönergesinin, borçlar hukuku bakımından hukuki vasfı, anonim şirket ile görevli kişiler arasındaki hukuki ilişki kapsamında söz konusu olmaktadır. Bu durum, hem yönetimin devrine hem de temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bakımından ortaya çıkmaktadır. Yönetimin devrinde anonim şirket ile

³⁵ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.606; Altay, s.170;Doğan, 2011, s.134 Koç, s.12; Korkmaz, 2018, s.42; Günay, 2018, s.112.

³⁶Doğan, s.134; Karasu, s. 207.

³⁷Günay, s.112.

³⁸ Demirel, s.226.

³⁹Akdağ Güney, s.85;Koç, s.8; Pulaşlı,s.39; Bahtiyar, s. 53;Altay, s.178;Doğan, s.46; Karasu, s. 207.

⁴⁰ Akdağ Güney, s.85; Koç, s.8.

⁴¹ Pulaşlı, s.39; Karasu, s. 207.

yönetimle görevli kişiler arasında kural olarak iş görme ilişkisi bulunmakla beraber, duruma göre hizmet, vekâlet sözleşmesi gibi bir sözleşme ilişkisi de bulunabilmektedir⁴². Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi, anonim şirket ile görev sahipleri arasındaki sözleşmenin, görev sahiplerinin iş görme ediminin somutlaştırıldığı özel hüküm niteliği taşımaktadır⁴³. Bu nedenle, yönetim kurulunca, yönetim kurulu iç yönergesinin değiştirilmesi, yönetimle görevli kişiler ile şirket arasındaki sözleşme hükümlerinin de değişmesine sebep olmaktadır⁴⁴.

Temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi kapsamında ise, sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları ile şirket arasında genelde vekâlet veya hizmet gibi bir akdi ilişki söz konusudur⁴⁵. Dahası taraflar arasındaki hukuki ilişki, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde verilen yetkiler nedeniyle temsil yetkisini de içermektedir. Bu nedenle, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin, görev sahiplerinin temsil yetkisinin kapsamını düzenleyen bir yetki belgesi niteliği taşıdığını belirtmek gerekmektedir⁴⁶.

Diğer taraftan temsil yetkisinin bağımsızlığı ve soyutluğu özellikleri nedeniyle temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi taraflar arasındaki sözleşme ilişkisinden bağımsız bir nitelik göstermektedir. Bu itibarla iç yönergede somutlaştırılan temsil yetkisinin kısmen veya tamamen sona ermesi halinde taraflar arasındaki temel sözleşme sona ermemektedir⁴⁷. Doktrinde, işi görülen kimsenin temel ilişkiyi sona erdirmesinin, temsil yetkisinin de zımnen sona ermesi anlamına geleceği belirtilmektedir⁴⁸. Bu yaklaşım, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında iç yönerge kapsamında verilen yetkiler bakımından da geçerli olmaktadır.

Yönetim kurulu iç yönergesinin bir diğer hukuki vasfı bir çerçeve hukuki metin olmasıdır⁴⁹. Genel olarak çerçeve metinler, ileride birden fazla gerçekleştirilebilecek aynı türden hukuki işlemlerde tatbik edilmek üzere önceden hazırlanan hükümleri

⁴² Altay, s.83; Akdağ Güney, s.134.

⁴³ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.449.

⁴⁴ Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.449; Altay, s.83; Akdağ Güney, s.134; Doğan, s.225.

⁴⁵ Tekinalp, s.261.

⁴⁶ Oran, 2019, s.23; Tekinalp, 2015, s.261.

⁴⁷ Oruç Hami Şener. (2015), **Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi**, Adalet Yayınevi, Ankara s.116 vd.; Mehmet Murat İnceoğlu. (2009), **Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil**, On İki Levha Yayınları, İstanbul s.37 vd.

⁴⁸ Kemal Oğuzman ve Turgut Öz. **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C.1 (16. Bası), Vedat Kitapçılık, İstanbul s.234; Şener Akyol. **Türk Medeni Hukukunda Temsil**, Vedat Kitapçılık, İstanbul s.343; İnceoğlu, s.32.

⁴⁹ Ayşe Selcen Kutgi Taşan, A. S. **Anonim Şirketlerde Temsil Yetkisinin Yönetim Kurulu Tarafından Kullanılması**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.52.

içeren hukuki metinlerdir⁵⁰.Örnek olarak, bir çerçeve sözleşmeye atfen münferit bir sözleşme yapıldığında, çerçeve sözleşme hükümleri, taraflar arasındaki hukuki ilişkiye dâhil olmakta, çerçeve sözleşmeyle belirlenen hükümler, münferit sözleşme tarafları için bağlayıcı hale gelmektedir⁵¹.

Yönetim kurulu iç yönergesi kapsamında da, yönetim kurulunca daha sonra gerçekleştirilmesi düşünülen yönetim devri veya sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısının atanması işlemlerinde tatbik edilmesi öngörülen hükümlere yer verilmektedir. Yönetim kurulunca, bir yönetim kurulu iç yönergesine atfen yönetimin devrine veya sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atamasına dair bir karar alındığında, söz konusu yönetim kurulu iç yönergesinde belirtilen görevler için öngörülen yetki alanları, görev sahipleri ile şirket arasındaki hukuki ilişkiye kendiliğinden dâhil olmaktadır. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesi, şirket ile görev sahipleri arasındaki hukuki koşulları önceden düzenleyen bir çerçeve hukuki metin niteliği taşımaktadır⁵².

Doktrinde, yönetimin devrine dair iç yönergenin gözetim sorumluluğu ilişkilerini gösteren bir iç denetim belgesi niteliğinde olduğu belirtilmektedir⁵³.TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde yönetimin devredilmesi halinde, yönetim kurulu iç yönergesinde yer verilen düzenlemeler kapsamında yetki ve ona bağlı olarak sorumluluk da devredilmektedir. Ancak devredilen yetkiler bakımından yönetim kurulunun TTK'nin 375. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan *“Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır: e) Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.”* hükmü bağlamında üst gözetim görevi devam etmektedir.

Yönetim kurulu iç yönergesi ayrıca yönetim kurulunun üst gözetim vazifesinin yerine getirilmesinde rehberlik yapmaktadır⁵⁴. Zira yönetim kurulu üst gözetim görevini yönetim kurulu iç yönergesinde düzenlenen görev tanımlarına, bilhassa bilgi akışına ilişkin düzenlemelere göre yerine getirmektedir. Bu şekilde, yönetim ile görevli kişilerin yönetim kurulu iç yönergesine göre kendilerine yetki verilen konularda kanun, esas

⁵⁰Nami Barlas.Çerçeve Sözleşme Kavramı ve Çerçeve Sözleşmelerin Özellikleri, Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı (2. Bası), Beta Yayınları,İstanbul s.805-828;Hasan Ayrancı. Ön sözleşme, Yetkin Yayınları,Ankara s.109.

⁵¹Ayrancı, s.109;Barlas, 2001, s.811; Şen Doğramacı. (2010), Çerçeve Sözleşmeler [Yayınlanmamış doktora tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi], s.36.

⁵² Oran, 2019, s.25.

⁵³ Tekinalp ve Çamoğlu, s.170.

⁵⁴Tekinalp ve Çamoğlu, s.170.

sözleşme ve iç yönergeye uygun hareket edip etmediklerinin denetlenmesi imkânı elde edilmiş olmaktadır. Yönetim kurulu iç yönergesinin bu özellikleri, doktrinde belirtildiği şekilde gözetim sorumluluğu ilişkilerini yansıtan bir iç denetim belgesi niteliğini ortaya koymaktadır⁵⁵.

1.5. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Bağlayıcılığı ve Normlar Kademesindeki Yeri

Anonim şirkette iç yönerge, ilgili kanunlar, esas sözleşme ve yönetim kurulunun yazılı talimatları ile beraber şirketin iç hukukunu teşkil etmektedir⁵⁶. Bu itibarla bilhassa yönetim kurulu üyeleri, yönetimle görevli kişiler ve sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları olmak üzere şirketin işletme teşkilatında yer alan herkes, kanun ve esas sözleşme hükümleri gibi iç yönerge hükümlerine de uygun hareket etme mecburiyetindedir⁵⁷. Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesine uygun davranılmaması, kanun ve esas sözleşme hükümlerinin ihlali durumunda olduğu gibi, yönetim kurulu üyelerinin ve yönetimle görevli kişilerin TTK'nin 553. maddesinin birinci fıkrası uyarınca organa özgü sorumluluğu gündeme gelmektedir⁵⁸. Bu çerçevede yönetim kurulu iç yönergeye aykırı talimat verememektedir. Nitekim yönetim kurulu, yönetimle görevli kişilerin iç yönergelere uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi ile görevli kılınmıştır.

Temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bakımından ise, iç yönergeye uygun davranmayan temsilcilerin, şirket yapısında üstlendikleri görev ve yetkilerin niteliğine göre TTK'nin 553.maddesi kapsamında şirkete, pay sahiplerine ve şirket alacaklılarına karşı veya şirket ile arasındaki sözleşme hükümleri çerçevesinde şirkete karşı tazminat sorumluluğu söz konusu olabilecektir⁵⁹. Bu itibarla, yönetim kurulu iç yönergesi, şirketin iç hukukunu teşkil eden diğer düzenlemeler gibi bağlayıcı nitelik taşımaktadır.

Yönetim kurulu iç yönergesinin bağlayıcılık özelliğinden sonra üzerinde durulması gereken bir başka husus, şirketin iç hukukunu düzenleyen normlar kademesindeki yerinin belirlenmesidir. Kanunun emredici hükümleri, anonim ortaklıklara ilişkin normlar hiyerarşisinin en üstünde yer almakta, esas sözleşme ise

⁵⁵Tekinalp ve Çamoğlu, s.170.

⁵⁶Karasu, s.207.

⁵⁷Karasu, s.209; Koç, s.33; Altay, 2011, s.259; Emin Çamurcu. **Anonim Ortaklıklarda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluklarının Belirlenmesi**, On İki Levha Yayınları, İstanbul s.62.

⁵⁸Altay, s.258 vd; Çamurcu, s.61 vd.

⁵⁹Akdağ Güney, s.130.

kanunun emredici hükümlerinden sonra gelmektedir⁶⁰.İç yönergeler hiyerarşik olarak esas sözleşmenin altında yer almaktadır⁶¹. Bu sıralamanın bir neticesi olarak yönetim kurulu iç yönergesinin maddi ve şekli bakımından emredici kanun hükümlerine ve esas sözleşme hükümlerine aykırı olmaması gerekmektedir⁶². Bu itibarla, iç yönergenin kanun ve esas sözleşmeye aykırı olan hükümleri geçersiz kabul edilmekte⁶³, kanunda ve esas sözleşmede yer alan nisaplara uyulmadan iç yönergenin kabulüne karar verilmesi durumunda bu karar yok hükmünde olacağı için, iç yönerge de hukuki olarak doğmamış sayılmaktadır⁶⁴.

1.6. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Esas Sözleşme İle İlişkisi

Anonim şirketin tüzel kişi olarak organları, sermayesi, pay sahiplerinin birbiriyle ilişkileri, ortaklığın sona ermesi, tasfiyesi gibi birçok husus, emredici kanun hükümlerine uygun olarak esas sözleşme kapsamında düzenlenmektedir⁶⁵. Doktrinde esas sözleşme ile yönetim kurulu iç yönergesi arasındaki ilişki, bir devletin anayasası ve kanunları ile yönetmelikleri arasındaki ilişkiye benzetilmek suretiyle, yönetim kurulu iç yönergesinin esas sözleşmeye nispetle ikincil nitelik gösterdiği, genel ve çerçeve düzenleme olan esas sözleşmenin içeriğini tamamladığı, somutlaştırılmasına ve tatbikine hizmet ettiği belirtilmektedir⁶⁶.

Bu yorum, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında hazırlanan yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi bakımından geçerlidir. Zira söz konusu hüküm uyarınca yönetim kurulu, esas sözleşmeyle yetkilendirilmiş olması koşuluyla, hazırlayacağı bir iç yönerge kapsamında yönetimi devredebilmektedir. Söz konusu hüküm çerçevesinde, esas sözleşmede yönetim kurulunun yönetimi hangi kapsamda devredebileceğine ilişkin bir yetkilendirme hükmüne yer verilmekte, iç yönergede esas sözleşmede yer verilen söz konusu yetkilendirme hükmünün nasıl uygulanacağı bilhassa, yönetim yetkisine sahip görevlerin tanımlanması ile kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunun düzenlenmesi suretiyle

⁶⁰Altay, s.178.

⁶¹Altay, s.178; Karasu, s.207; Koç, s.33.

⁶²Doğan, s.135; Karasu, s.209.

⁶³Doğan, s.135.

⁶⁴ Poroy,Tekinalp ve Ersin Çamoğlu, s.343; Pulaşlı, 2014, s.991; Akdağ Güney, s.260; Hediye Bahar Sayın. **Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı (2. Bası)**, On İki Levha Yayınları,İstanbul s.244.

⁶⁵Erdoğan Moroğlu,. **Anonim Ortaklık Ana Sözleşmesi ve Hukuki Niteliği**, Prof. Dr. M. Kemal OĞUZMAN'ın Anısına Armağan, Vedat Kitapçılık,İstanbul s.515.

⁶⁶Bahtiyar, s.53;Doğan, s.46; Koç, 2018, s.9.

somutlaştırılmaktadır. Böylelikle, söz konusu hüküm gereği yönetimin devrinde esas sözleşmede yer alması icap eden bu yetkilendirme hükmü, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde düzenlenebilecek konuların sınırını teşkil etmiş olmaktadır. Esas sözleşmede yönetimin devrine izin verilmeyen bir hususa ilişkin olarak yönetim kurulu iç yönergesinde düzenleme yapılması mümkün olmamaktadır. Aksi takdirde yönetim kurulu iç yönergesinin esas sözleşme hükmüne aykırılık teşkil eden bölümleri geçeriz hale gelmektedir⁶⁷.

Temsile ilişkin yönetim kurulu iç yönergesinde ise durum farklılık arz etmektedir. Zira sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması için esas sözleşmede bir hüküm bulunması gerekmemekte, yönetim kurulunun bu kişileri atama yetkisi TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca doğrudan kanundan kaynaklanmaktadır⁶⁸. Ayrıca şirketin temsiline dair esas sözleşmede düzenlenmesi öngörülen konular, organsal fonksiyon olan ortaklığı bağlama yetkisine ilişkin olmakta, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bu mahiyette bir yetkiyi konu edinmediği için, iç yönerge esas sözleşmenin şirketin temsiline ilişkin hükümlerinin somutlaştırılmasına ve uygulanmasına hizmet etmemektedir. Bu itibarla, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin tersine, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi hükümleri ile esas sözleşme hükümleri arasındaki bağ oldukça zayıftır⁶⁹.

1.7. Yönetim Kurulu İç Yönergesinin Etkileri

1.7.1. Konu Aldığı İşlemler Bakımından

Konu aldığı işlemler bakımından yönetim kurulu iç yönergesinin etkileri yönetimin devri ve temsil konuları bağlamında incelenmiştir.

1.7.1.1. Yönetimin Devri Çerçevesinde

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetimin devrine ilişkin iç yönergeyi düzenleyen hükümler niteliği bakımından emredici hükümlerdir⁷⁰. Dahası TTK'de, yönetimin devrinde iç yönerge hükümlerinin aksinin kararlaştırılabileceğine veya bu hükümlere aykırılığın mümkün olduğuna ilişkin bir hüküm de yer

⁶⁷Doğan, s.135.

⁶⁸Günay, s.110; Korkmaz, s.51 vd.

⁶⁹ Hacımahmutoğlu, s.141.

⁷⁰Doğan, s.270; Sayın, s.214; Koç, s.33.

almamaktadır⁷¹. Söz konusu hükmün emredici vasfının tabii bir neticesi olarak yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimin devrinin bir sıhhat şartıdır. Başka bir anlatımla, yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmadığı müddetçe, kural olarak geçerli bir biçimde yetki devri söz konusu değildir. Bu itibarla, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetim kurulu iç yönergesinde düzenlenmesi öngörülen hususların, mülga TTK'nin aksine esas sözleşmede düzenlenmesi mümkün olmamaktadır⁷².

Ayrıca şekli olarak bir iç yönergenin varlığı da yeterli olmamakta, bu yönergede kanunda öngörülen unsurların bulunması gerekmektedir. Bu sebeple, yönetim devrinin, söz konusu hükümde düzenlenen asgari içeriğe sahip olmayan bir iç yönergeye istinaden gerçekleştirilmesi mümkün olmamaktadır⁷³. Ayrıca TTK'nin 390. vd. maddeleri uyarınca geçerli bir yönetim kurulu kararı ile kabul edilmeyen bir iç yönergeye göre yönetim devrinin hayata geçirilmesi de mümkün değildir. TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası uyarınca iç yönerge, yönetimin devrinde yönetim kurulunun iradesini sınırlandırmakta, bir iç yönerge hazırlanmasını müteakip yönetim kurulu, iç yönergede belirtilenden daha geniş nitelikte bir yetkilendirme yapamamaktadır⁷⁴.

Bu durumun bir sonucu olarak, yönetim kurulunca kanuna uygun bir yönetim kurulu iç yönergesine dayanmadan veya yönetim kurulu iç yönergesi hükümlerine aykırı biçimde yönetimin devrine dair bir karar alınsa bile söz konusu karar, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hukuki sonuçları doğurmayacaktır. Başka bir deyişle, yönetim kurulu iç yönergesini düzenleyen hükümlere aykırı biçimde yönetim devredilse bile yönetim kurulu yetkili olmaya devam etmekte, fiili olarak yapılan yetki devri, TTK'nin 553. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *“Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar.”* hükmü bağlamında yönetim kurulunun sorumluluğuna tesir etmemektedir⁷⁵.

Ayrıca, TTK'nin yönetim kurulu iç yönergesine dair hükümlerine aykırı biçimde yönetim kurulunca alınan yönetimin devri kararı, batıl bir yönetim kurulu kararı niteliği

⁷¹Doğan, s.270.

⁷²Altay, s.170; Doğan, s.271; Pulaşlı,s.1007; Akdağ Güney, s.93.

⁷³Doğan, s.272.

⁷⁴Doğan, s.272.

⁷⁵Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.592; Doğan, s.268; Altay,s.191 vd.

taşımaktadır⁷⁶. Söz konusu kararın batıl olduğu TTK'nin 391. maddesi uyarınca açılacak bir tespit davasına konu teşkil edebilmekte, ayrıca görülmekte olan bir davada bir itiraz olarak ileri sürülebilmektedir⁷⁷. Tespit davası neticesinde verilecek hüküm, yönetim kurulu kararının mutlak butlan veya kısmi butlan ile sakat olduğunun tespitine ilişkin olabilmektedir⁷⁸. Örneğin yönetim kurulu yönetimin devri kararını herhangi bir iç yönerge hazırlanmadan almışsa, bu karar mutlak butlanla sakat olmaktadır. Bununla birlikte yönetim kurulunca alınan bu karar, geçerli bir yönetim kurulu iç yönergesine dayanmasına rağmen yönergeye aykırı hükümler içermesi halinde, bu karar kısmi butlanla sakat olmakta, yönetim kurulu kararının, yönetim kurulu iç yönergesine uygun kısımları ayakta tutulabilmektedir. Bu durumda yönetim kurulu kararını teşkil eden hükümlerin tek başına uygulanabilir olup olmadığı önem kazanmaktadır⁷⁹.

1.7.1.2. Sınırlı Yetkili Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısının Atanması Çerçevesinde

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde bir yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmadan veya bu maksatla hazırlanan iç yönerge hükümlerine aykırı olarak yapılan bir sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması, ilgili hüküm kapsamında yapılacak bir görevlendirmeye bağlanmış olan sonuçların doğmasına engel olmaktadır. Örnek olarak, bu biçimde atanan ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının temsil yetkisine getirilen kısıtlamalar, ticaret siciline tescil ve ilan edilemeyeceği için, ticaret sicilinin olumlu etkisi kapsamında üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir⁸⁰.

Bununla birlikte, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 551 vd. hükümleri çerçevesinde ticari vekil ataması kural olarak şekle bağlı olmadığı için, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına uygun bir yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmadan veya bu maksatla hazırlanan iç yönerge hükümlerine aykırı bir yetki alanı belirlenerek ancak şeklen geçerli bir yönetim kurulu kararı ile atanan temsilcinin, genel hükümler uyarınca bir ticari vekil olarak kabulü kural olarak mümkün olmaktadır.

⁷⁶Hayriye Bahar Sayın, s.214; Aydın AlberYüce., (2015), **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı**, Vedat Kitapçılık,İstanbul s.214.

⁷⁷Akdağ Güney, s.260.

⁷⁸Yüce, s.177 vd.

⁷⁹Sayın, s.258 vd; Yüce, s.182 vd.

⁸⁰Rıza Ayhan., Mehmet Özdamar ve Hayrettin Çağlar. Ticari işletme hukuku genel esaslar (9. Bası). Yetkin Yayınları,Ankara s.209.

Çünkü TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası, yönetim kurulunun genel hükümler gereğince ticari vekil atamasına engel değildir⁸¹.

Ancak bu durumda ticari vekilin temsil yetkisinin tescil ve ilanı mümkün olmadığı için, temsil yetkisine getirilen sınırlandırmalar ticaret sicilinin olumlu etkisi kapsamında üçüncü kişilere karşı ileri sürülemeyecektir. Genel hükümler çerçevesinde ticari vekilin temsil yetkilerine getirilen kısıtlamaların, mektup, sirküler, ilan gibi uygun araçlarla bilgilendirilmesi durumunda üçüncü kişilere karşı ileri sürülmesi mümkün olmaktadır. Bu itibarla, söz konusu hükme uygun bir yönetim kurulu iç yönergesinin bulunmamasının veya buna aykırılığın en önemli sonucu, ticari vekilin sınırlı yetkili alanının üçüncü kişilere ileri sürülebilmesi bakımından meydana çıkmaktadır⁸².

1.7.2. İlgili Olduğu Çıkar Grupları Bakımından

1.7.2.1. Şirket Tüzel Kişiliği

Yönetim kurulu iç yönergesinin anonim şirket tüzel kişiliği üzerindeki etkisi şirket performansı konusunda ortaya çıkmaktadır⁸³. Zira şirketlerin organizasyon yapısı şirket performansını olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir. Bilhassa geniş ölçekli anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin her alanda teknik bilgi sahibi olması beklenemeyeceğinden yönetim yetkisinin ayrıştırılması ve gerektiğinde profesyonel yöneticilerden yararlanılması gerekli olmaktadır. Bu itibarla, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hazırlanan bir yönetim kurulu iç yönergesi, şirketin iktisadi büyüklüğüne göre görev dağılımının etkin bir şekilde yapılması, görev sahiplerinin yetki ve sorumluluk alanlarının belirgin bir şekilde düzenlenmesi ve görev sahipleri arasındaki bilgi akışının düzenli ve zamanında gerçekleştirilmesi suretiyle şirket başarısına önemli katkılar sağlamaktadır⁸⁴.

Ayrıca yönetim kurulu iç yönergesi, şirket yönetimini konu edindiği için, kurumsal yönetim ilkelerinin tatbik edilmesinin en temel araçlarından biridir⁸⁵. Öyle ki

⁸¹Veliye Yanlı, ve Gül Okutan Nilsson. **Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcısı Tayini**, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, 30(4), 35 vd; Korkmaz, s.77.

⁸² Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.489.

⁸³ Oran, 2019, s.39.

⁸⁴ Ali Paslı, **Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi** – Corporategovernance. İstanbul: Çağa Yayınları, İstanbul s.44.

⁸⁵ Suat Yıldırım ve Abdulkadir Bilen. **Türkiye’de İşletmelerin Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Notlarının İncelemesi**, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(7), 38-48.

bazı hallerde kurumsal yönetim ilkelerinin⁸⁶ tatbik edilmesi yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmasını zorunlu hale getirmektedir. Etkin bir kurumsal yönetim yaklaşımının bir anonim şirket için getireceği başlıca fayda, yerli/yabancı sermaye yatırımlarını çekmesidir⁸⁷. Yatırımcıların yanı sıra, kredi verenler de borç verip vermeme kararını verirken şirketin kurumsal yönetim uygulamalarını esas almaktadır⁸⁸. Bu itibarla, kurumsal yönetim ilkelerini uygulayan bir şirket, hem kolay borçlanabilmekte, hem de bu borca daha düşük faiz ödeyebilmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesi, şirket tüzel kişiliğinin kurumsal yönetim kurallarını yönetimde dikkate alıp almadığını göstermekte, bu itibarla şirket tüzel kişiliğine sermaye girişinin kolaylaşmasında etkili olabileceği değerlendirilmektedir⁸⁹.

Yönetim kurulu iç yönergesinin, aile şirketi olarak nitelendirilen şirketler bakımından da önemli etkileri bulunmaktadır⁹⁰. Aile şirketlerinde bilhassa hesap verebilirlik prensibinin etkin olduğu kurumsal bir yapıya ihtiyaç duyulmaktadır. İç sorumluluk ilkesi olarak da bilinen bu ilke, yöneticilerin şirket adına yaptıkları faaliyetlerden ötürü hesap vermeleri, bu faaliyetlerinin şirket ve pay sahipleri bakımından yerindeliğini ispatlamaları esasına dayanmaktadır⁹¹. Aile şirketlerinde genellikle yönetim kurulları, aynı zamanda pay sahipleri de olan aile üyelerinden oluşmaktadır⁹². Yönetim kurulu iç yönergesi ile icrai görevlerin aile üyeleri haricinde

⁸⁶ Kurumsal yönetim, şirketlerde “iyi yönetim” olgusu olarak tanımlanmaktadır. Şirket yöneticisinin doğru kararlar alabilmesi, şirket yöneticilerinin aldığı kararlardan hissedarlar başta olmak üzere ilgi tüm tarafların şirket yönetimini denetleyebilmesi, şirketin hukuk ve kurallara bağlı kalması kısacası şeffaf olarak yönetilmesi kurumsal yönetim olarak ifade edilebilir (Okay, E. (2014). Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Türkiye’de kurumsal yeniden yapılandırma ve mali ortamın iyileştirilmesi. Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 14(42), 35-48). Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 03.01.2014 tarih ve 28871 sayılı Resmi Gazete ’de Kurumsal Yönetim Tebliği yayınlanmıştır. Bu tebliğin amacı ve kapsamı, ortaklıklar tarafından uygulanacak kurumsal yönetim ilkeleri ve ilişkili taraf işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 1529. maddesinde kurumsal yönetim ilkeleri ele alınmıştır. Söz konusu maddeye göre; “Halka açık anonim şirketlerde kurumsal yönetim ilkeleri, yönetim kurulunun buna ilişkin açıklamasının esasları ve şirketlerin bu yönden derecelendirme kural ve sonuçları Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenir”. Ayrıca, maddenin ikinci fıkrasında, “Sermaye Piyasası Kurulunun uygun görüşü alınmak şartıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları, sadece kendi alanları için geçerli olabilecek kurumsal yönetim ilkeleriyle ilgili, ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabileceği” belirtilmektedir. Yeni Türk Ticaret Kanununda Yönetim Kurulu üyelerinin bilgi alma ve inceleme hakları bulunmaktadır. TTK madde 392’ye göre üyeler şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi isteyebilir, soru sorabilir ve inceleme yapabilir hükmü yer almaktadır.

⁸⁷ Paslı, s.132.

⁸⁸ Ali Alp ve Saim Kılıç. **Kurumsal Yönetim Nasıl Yönetilmeli?** Doğan Yayınları, İstanbul s.233.

⁸⁹ Paslı, s.132.

⁹⁰ Paslı, s.77.

⁹¹ Paslı, s.77.

⁹² Haluk Alacaklıoğlu. **Kurumsal Yönetim ve Aile Şirketleri**, Global Kobi Yayınları, İstanbul s.70 vd.

profesyonel yöneticilere kısmen veya tamamen devredilmesi, hesap verilebilirlik prensibinin etkin bir şekilde hayata geçirilmesine katkı sağlamaktadır⁹³.

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde hazırlanan temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin şirket tüzel kişiliğine farklı bir etkisi söz konusudur. Temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin üçüncü kişiler ile ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları aracılığı ile yapılan hukuki işlemlerde şirket tüzel kişiliğini koruyucu bir etkisi bulunmaktadır⁹⁴. Zira söz konusu hüküm kapsamında hazırlanan iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. Tescil ve ilanın en önemli hukuki neticesi ise, tescil ve ilanın, üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldırmasında görülmektedir⁹⁵.

1.7.2.2. Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu iç yönergesinin yönetim kurulu bakımından etkileri, gerek yönetim kurulunun yetki ve sorumluluk alanının belirlenmesinde gerekse de yönetim kurulu üyelerinin kanundan kaynaklanan bazı görevlerinin yerine getirilmesiyle ve organa özgü sorumluluğu ile de yakından ilgili olmaktadır. Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi, yönetim kurulu üyelerinin yetki alanının belirlenmesinde etkili olmaktadır. Yönetim kurulu, yönetim kurulu iç yönergesine göre devre konu edilen hususta yönetim yetkilerini kaybederken, bu alan haricindeki yönetime ilişkin hususlarda kurul olarak karar verme yetkisini muhafaza etmektedir. Öte yandan bu sonuç, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi bakımından söz konusu değildir. Zira yönetim kurulu, ister TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası ve ister TBK'nin 551 vd. maddeleri çerçevesinde bir ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı görevlendirsin, bu atama yönetim kurulunun temsil yetkilerine etki etmemekte, aynı konularda yönetim kurulu yetkili olmayı sürdürmektedir⁹⁶.

Yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimin devrinde yönetim kurulu üyelerinin organa mahsus sorumluluk alanının belirlenmesinde de belirleyici olmaktadır. Zira TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde yönetimin devredilmesi halinde, yönetim kurulu devre konu alanda yetki ile beraber sorumluluğu da devretmiş olmaktadır. Söz konusu hüküm gereği, devrin kapsamıyla bu kapsam içerisinde kimin hangi alanda yetkili olduğu konuları yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç

⁹³Ali Alp ve Saim Kılıç. **Patronun CEO'su**, Nobel Yayınları, İstanbul s.115 vd.

⁹⁴Yanlı ve Okutan Nilsson, s.25.

⁹⁵ Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.209; Yanlı ve Okutan Nilsson, s.25.

⁹⁶Hacımahmutoğlu, s.141.

yönergesinde belirleneceği için, yönetim kurulunun sorumluluk alanının tespitinde iç yönerge hükümleri belirleyici olmaktadır. Örneğin, bir sorumluluk davasında yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin hükümleri esas alınarak, zararın kaynaklandığı alanın yönetim kurulunun asli sorumluluk alanına girip girmediği tespit edilmekte, yönetim kurulunun asli sorumluluk alanının haricinde kaldığının tespit edilmesi halinde bu alan yönetim kurulunun üst gözetim sorumluluğu içerisinde yer alacağı için, sorumluluğun tespitinde bu açıdan bir değerlendirme yapılmaktadır⁹⁷.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin, yönetim kurulunun sorumluluk alanını belirleyici fonksiyonu bulunmakla birlikte, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinde böyle bir işlev söz konusu değildir. Zira sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atanmasında, organa özgü bir yetkinin devri söz konusu olmadığı için sorumluluğun devri konusu gündeme gelmemektedir. Ayrıca bu konuda, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasının son cümlesinde yer alan *“Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur.”* hükmü ilgili kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan yönetim kurulu üyelerinin müteselsilen sorumlu olacaklarını düzenlemektedir.

Yönetim kurulu iç yönergesi, yönetim kurulu üyelerinin kanundan kaynaklanan bazı görevlerinin yerine getirilmesiyle de ilgilidir. TTK'nin 375. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, şirketin yönetim teşkilatının teşkili, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında belirtilmiştir. TTK'nin 369. maddesi çerçevesinde ise yönetim kurulu üyelerinin görevlerini yerine getirirken tedbirli bir yöneticinin özeniyle hareket etme ve şirket çıkarlarını gözetme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bilhassa iş hacminin kapsamı ve çeşitliliği nedeniyle şirketin yönetim kurulu tarafından tek elden yönetilmesi zor olan şirketlerde, yönetim kurulu üyelerinin tedbirli bir yöneticinin özeniyle durumu ele alıp şirketin amacına uygun görev dağılımını gösteren bir yönetim kurulu iç yönergesi hazırlayarak yönetimi devretmesi, özen yükümlülüğünün bir gereği olarak kabul edilmektedir⁹⁸. Nitekim doktrinde de, bu çerçevede bir iç yönergenin bulunmamasının veya var olanın eksikler veya tezatlar içermesinin, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olabileceği belirtilmektedir⁹⁹.

⁹⁷Altay, s.191 vd.

⁹⁸Pulaşlı, s.453.

⁹⁹ Akdağ Güney, s.86.

Öte yandan yönetim kurulu iç yönergesi, yönetim kurulunun üst gözetim görevinin konularından birini oluşturması ve görevin ifası bakımından da önemlidir. Ayrıca yönetim kurulu iç yönergesi yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna etki edebilmektedir. Çünkü öncelikle, TTK'nin 375. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde üst gözetim görevinin kapsamı dâhilinde iç yönerge de belirtilmiş; yönetim kuruluna, yönetimle görevli kişilerin iç yönergelerle uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetim görevi tevdi edilmiştir. Üst gözetim görevi dâhilinde yönetim kuruluna ulaştırılan verilerin, belirli aralıklarla yapılan yönetim kurulu toplantılarında stratejik olarak değerlendirilmesi ve neticesinde gerekli görülen tedbirlere karar verilmesi gerekmektedir¹⁰⁰. Yönetimle görevli kişilerin faaliyetleriyle ilgili olarak bilgi akışının nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin düzenlemeler, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin asgari içeriğinde yer almaktadır. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesi, yönetim kurulu üyelerinin üst gözetim görevinin konusu dâhilinde olmasının yanı sıra, üst gözetim görevinin ifasıyla da yakından ilgili olmaktadır¹⁰¹.

1.7.2.3. Görev Sahipleri

Yönetim kurulu iç yönergesinin doğrudan etkilediği bir diğer unsur, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası veya 371. maddesinin yedinci fıkrası doğrultusunda yönetim kurulu iç yönergesine göre görev verilen görev sahipleridir. Yönetim kurulu iç yönergesinin görev sahiplerine yönelik en önemli etkisi, yönetim kurulunca kendilerine verilen yetkinin sınırlarını tespit eden temel düzenleme olmasında görülmektedir¹⁰². Zira her iki hükümde görev sahiplerinin yetki alanlarının, bu konularda çıkarılacak bir iç yönergede düzenlenmesi, görevlendirmenin de iç yönergeye göre yapılması düzenleme altına alınmıştır. Bu itibarla, görev sahipleri sadece yönetim kurulu iç yönergesinde belirtilen kapsam içinde yetkili olmakta, görevlerini yönetim kurulu iç yönergesine uygun bir biçimde yerine getirmeleri gerekmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesinin ihlal edilmesi hali görev sahipleri bakımından şirkete karşı sözleşmeye aykırılık anlamına gelmektedir¹⁰³. Bu sebeple, yönetim kurulu iç yönergesini ihlal eden görev sahipleri şirket ile aralarındaki sözleşmenin hukuki kapsamına göre şirket tüzel kişiliğine karşı tazminatla yükümlü olmaktadır¹⁰⁴.

¹⁰⁰Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.562; Altay, s.134; Doğan, s.201; Akdağ Güney, s.165.

¹⁰¹Oran, s.48.

¹⁰²Doğan, s.275.

¹⁰³Çamurcu, s.62.

¹⁰⁴Çamurcu, s.62.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi, TTK'nin 553. maddesi kapsamında görev sahiplerine karşı açılacak bir sorumluluk davasında, zararın kimin sorumluluk alanı içerisinde meydana geldiğinin tespitinde önemli bir işlev görmektedir¹⁰⁵. Zira yönetim kurulu iç yönergesinde belirtilen görev tanımlarına bakılarak, zararın hangi görev tanımı içerisinde yer alan yönetim faaliyetlerini ilgilendirdiği tespit edilmekte, bu şekilde sorumluların belirlenmesi mümkün olmaktadır. Bu bağlamda yönetim kurulu iç yönergesi görev sahiplerine sorumluluk yükleyebilmekte, ayrıca görev sahiplerini sorumluluktan kurtarabilmektedir. Zira bir sorumluluk davasında yöneticiler, zararın kendi kontrol alanları haricinde meydana geldiğini ve varsa gözetim yükümlülüklerini de ifa ettiklerini, iç yönergeye dayanarak ispatlayabilmekte, bu şekilde sorumluluktan kurtulabilmektedirler¹⁰⁶.

Yönetim kurulu iç yönergesinin görev sahiplerine etkisi bakımından üzerinde durulması gereken bir başka konu, görev sahiplerine konumları hususunda bir garanti sağlamamasıdır¹⁰⁷. Yönetim kurulu iç yönergesinin bu özelliği, her iki iç yönerge türü içinde geçerli olmaktadır. Zira yönetim kurulunun azil yetkisi, yönetim kurulu açısından devredilemez ve vazgeçilemez nitelik taşımaktadır. Bu itibarla yönetim kurulu, konudan bağımsız olarak, yönetim kurulu iç yönergesinde belirlenen yetkiler çerçevesinde bir görevlendirme yapsa bile, görev sahiplerinin yetkilerini her zaman geri alabilmektedir¹⁰⁸.

1.7.2.4. Pay Sahipleri

Pay sahipleri şirkete katılmakla, şirkete getirdikleri sermaye mukabilinde kazanç elde etmeyi amaçlamaktadır¹⁰⁹. Söz konusu kazanç, şirketin devamı müddetince kâr payı, şirketin sona ermesi safhasında ise tasfiye payı biçiminde tezahür etmektedir. Şirketin devamı müddetince müspet performans göstermek suretiyle kâr elde etmesinin etkenlerinden biri, sermayenin sağlıklı bir organizasyon içerisinde etkin bir biçimde yönetilmesidir¹¹⁰. Bu bağlamda yönetim kurulu iç yönergesinin pay sahiplerine etkileri, şirket tüzel kişiliğine ilişkin etkilere benzerlik göstermektedir. Nitekim yönetim kurulu iç yönergesinde organizasyon yapısının şirketin iktisadi büyüklüğüne ve amacına uygun

¹⁰⁵Altay, s.193; Doğan, s.275; Çamurcu, s.62.

¹⁰⁶Altay, s.193; Çamurcu, s.138.

¹⁰⁷Tekinalp, s.136.

¹⁰⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.610; Altay, s.134; Doğan, s.240; Akdağ Güney, s.136.

¹⁰⁹Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.255.

¹¹⁰Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.255.

bir şekilde yansıtılarak fiilen de uygulanması halinde, sağlıklı organizasyonun şirketin performansındaki olumlu etkisi çerçevesinde pay sahipleri yatırımlarının karşılığını daha rahat alabilecektir. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesinin, pay sahiplerinin yatırımlarının karşılığını alabilmesi bakımından etkili olduğu söylenebilmektedir¹¹¹.

Bu doğrultuda TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında, talep halinde yönetim kurulunun yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi hakkında pay sahiplerini bilgilendireceği düzenlenmiştir. Pay sahiplerinin yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi hakkında alacakları bilgi, bilhassa yöneticiler aleyhine açacakları sorumluluk davalarında önemli olmaktadır¹¹². Zira söz konusu hükme göre, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimle görevli kişilerin yetki alanlarını tespit eden tek düzenlemedir. Bu şekilde pay sahipleri, iç yönergede geçen düzenlemeleri inceleyerek, sorumluluk davasını kime açacağını belirleme imkânına sahip olmaktadır¹¹³.

Ayrıca TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına göre yönetim kurulu temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilmektedir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367. maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenmektedir. Pay sahipleri bu hüküm kapsamında atanan kişilerin görev ve yetkileri hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Bu bakımdan da yönetim kurulu iç yönergesi, pay sahipleri açısından oldukça önemli bir işlevi haizdir.

1.7.2.5. Üçüncü Kişiler

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde hazırlanan yönetim kurulu iç yönergesi, şirketin temsilini konu edindiği için etkisini daha ziyade üçüncü kişiler yönünden göstermektedir. Temsile dair iç yönerge söz konusu hüküm gereği tescil ve ilana tabidir. Tescil ve ilan neticesi olarak, bu iç yönergede yer alan yetki sınırlandırmalarının TTK'nin 36. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince üçüncü kişiler tarafından bilindiği kabul edilmektedir. Başka bir anlatımla üçüncü kişiler ticaret siciline tescil ve ilan edilen hususları bilmediklerini iddia edememekte, tescil ve ilan üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldıran bir işlev görmektedir¹¹⁴.

¹¹¹Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.255.

¹¹²Altay, s.186.

¹¹³Altay, s.186.

¹¹⁴Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.209; Yanlı ve Okutan Nilsson, s.25.

Bu bakımdan, şirketle işlem tesis edecek üçüncü kişiler, işlem öncesinde ticaret sicil kayıtlarını araştırma ve inceleme yükümlülüğü altındadır¹¹⁵. Bu yükümlülüğün ifa edilmemesi durumunda ise üçüncü kişiler, yetkisiz temsile ilişkin riskleri üstlenmiş olmaktadır. Ticaret siciline tescil ve ilan ile zuhur eden bu hukuksal durum, ilgili hüküm kapsamında hazırlanan yönetim kurulu iç yönergesinin üçüncü kişiler bakımından etkisini bariz bir şekilde göstermektedir. Bununla birlikte doktrinde, söz konusu hükmün gerekçesinde şirketle işlem yapan üçüncü kişinin korunmasının amaçlandığı belirtilmiş olsa da¹¹⁶, şirketle işlem yapan üçüncü kişiye araştırma ve inceleme yükümlülüğü getirilmesinin üçüncü kişiyi daha ağır bir yük altına soktuğu öne sürülmektedir¹¹⁷. Öte yandan, kanaatimizce, şirketle işlem yapan üçüncü kişi bu hüküm olmasa bile genel hükümler uyarınca karşısındakinin şirketi temsile yetkili olup olmadığını araştırmakla yükümlü olduğu, bu itibarla iç yönergenin tescil ve ilanının bu anlamda üçüncü kişinin işini kolaylaştırıcı bir etki gösterdiği değerlendirilmektedir.

Üçüncü kişiler kapsamında yer alan şirket alacaklıları yönetim kurulu iç yönergesinin etkilediği bir başka gruptur. Prensip olarak yönetim ile alacağın güvenliği arasında yakın bir bağ olduğu kabul edilmektedir¹¹⁸. Bu bağ dikkate alan kanun koyucu, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında, korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir şekilde ortaya koyan şirket alacaklılarına, yönetimin devrine ilişkin yönetim kurulu iç yönergesi hakkında bilgi edinme hakkı bahsetmiştir. Söz konusu hükmün lafzından hareketle, hakkın ileri sürülmesi bakımından kural olarak alacaklının sıfatı, alacağın sebebi, miktarı gibi unsurlar belirleyici değildir. Korunmaya değer menfaatlerini ortaya koymak koşuluyla şirketin her alacaklısı, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası kapsamında gereğince bilgilendirilme talebinde bulunabilmektedir. Yönetimin devrinde yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimle görevli kişilerin yetki ve sorumluluk bağlantılarını göstermesi işlevi sebebiyle, TTK'nin 553. vd. hükümleri kapsamında bir sorumluluk davası açmayı düşünen şirket alacaklıları bakımından önemli bir rol oynamaktadır¹¹⁹. Zira şirket alacaklıları, bu iç yönergede yer alan

¹¹⁵Tekinalp, s.262; Hacımahmutoğlu, s.148.

¹¹⁶Hacımahmutoğlu, s.148.

¹¹⁷Akdağ Güney, s.131.

¹¹⁸Tekinalp, s.251.

¹¹⁹ TTK m. 367 Gerekçe: “Yönetmelik hakkında bilgi verilmesi konusunda kanun pay sahipleriyle alacaklılar arasında bir fark yapmıştır. Pay sahiplerinin bu hususta “korunmaya değer menfaat”leri bulunduğu ilişkin güçlü bir karine vardır. Alacaklılarda böyle bir karine mevcut değildir. Bu sebeple, yönetim örgütü hakkında pay sahipleri bilgilendirilmelidir. Alacaklılar ise korunmaya değer menfaatleri bulunduğu ikna edici bir şekilde ortaya koyarlarsa bilgilendirilirler. Menfaatin, istenen konu ve olgu ile ilgisi de göz önüne alınmalıdır. Sorumluluk davalarında ve iflâsta pay sahipleri ile alacaklıların menfaati somutlaşır. Bilgi verme yükümü yönetmeliğin bir kopyasının verilmesini zorunlu kılmaz. Ayrıca haklı

düzenlemeleri inceleyerek, sorumluluk davasını kime açacaklarına karar verebilmektedir¹²⁰. Bu biçimde açacakları sorumluluk davası sonucunda zararlarını tazmin etmeleri mümkün olacağı için, alacaklılar bakımından da yönetim kurulu iç yönergesi önemli etkileri haizdir.

Üçüncü kişiler kapsamında yer alan muhtemel pay sahipleri yönetim kurulu iç yönergesinin etkilediği bir diğer gruptur. Zira yatırımcılar, bir şirketten hisse satın alırken, iktisadi durumundan yönetim yapısına kadar birçok ölçütü dikkate alarak birikimlerini şirketin sermayesine aktarmayı tercih etmektedir¹²¹.

sebeplerin varlığında (meselâ, bir alacaklının açtığı bir davada bu yönetmelikten bir rakibin yararlanması olasılığının bulunması gibi) talebin reddedilmesi de mümkündür. Yönetim kurulunun devir ve yönetmeliğini hazırlamaya ilişkin yetkisinin, bir esas sözleşme hükmü ile genel kurulun onayına bağlanıp bağlanamayacağı sorunu bir içtihat sorunudur.” (TBMM S. Sayısı: 96, s. 168-169).

¹²⁰Altay, s.186.

¹²¹Paslı,s.132.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNETİMİN DEVRİNE DAİR YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ

2.1. Anonim Şirkette Yönetimin Devri

2.1.1. Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Çerçevesi

Yönetim kavramı “idare etmek, çekip çevirmek” anlamına gelmektedir. Yönetim teriminin iki ayrı anlamı vardır¹²². Söz konusu kavram geniş anlamda iç ve dış yön olarak öngörülmektedir. İç yön, şirket yöneticilerinin hukuki konumu ve şirket yöneticilerinin faaliyetlerinin şirket ilişkilerindeki yansımalarını, dış yön ise yönetimin konumu ve üçüncü kişilerle ilişkilerdeki etkisini belirtmektedir¹²³. Bu fonksiyon TTK’nin 374. maddesinde yer alan “*Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.*” hükmü ile açıklanmıştır¹²⁴. İşlevsel anlamındaki yönetim yalnızca karar almaktan ibaret olmayıp, alınan kararların üçüncü kişiler ile hukuki işlem yapmak suretiyle dış ilişkide yerine getirilmesi de bu kapsamın içindedir¹²⁵. Yönetim kavramının bir diğer manası da; anonim şirketin işlevini yerine getiren örgütün ismidir. Bu itibarla yönetim kurulu yönetimin görevlisi olup, yönetim örgütünün (genel müdür, müdür, şefler..vb.) başı olmaktadır¹²⁶.

Ayrıca söz konusu hükümde geçen “anonim şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş ve işlemler” ifadesiyle yönetim kurulunun yönetim yetkisinin çerçevesi çizilmiş, “kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında” ibaresiyle ise yönetim kurulu lehine bir yetki karinesi düzenlenmiştir¹²⁷.

TTK’nin 408. maddesi uyarınca, esas sözleşme ile genel kurula bazı görev ve yetkilerin verilmesi mümkündür. TTK’nin 374. maddesi çerçevesinde, esas sözleşme ile genel kurula bırakılmış konular, yönetim kurulunun yönetim yetkisinin çerçevesinin bir başka sınırını teşkil etmektedir. Esas sözleşme ile hangi yetkilerin genel kurula

¹²²Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.527.

¹²³Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.527.

¹²⁴Tekinalp, s.238.

¹²⁵Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.528.

¹²⁶ Tekinalp, s.239.

¹²⁷Tekinalp, s.238.

bırakılabileceği hususunda, genel kurula bırakılacak yetkilerin “işlevler ayrılığı ilkesine” uygun olmasının ve yönetim kurulunun işlev alanını ihlal etmemesinin dikkate alınması gerekmektedir¹²⁸. Bu itibarla esas sözleşmeyle genel kurula bırakılabilecek yetkiler, esas sözleşmenin değiştirilmesi, ortaklık faaliyetlerinin sona erdirilmesi, yöneticilerin seçimi gibi genel kurulun işlevine uygun olan ve pay sahiplerinin mülkiyet haklarından kaynaklanan yetkililerdir¹²⁹. Dahası yönetim kurulunun TTK’nin 375. maddesinde düzenlenmiş olan görev ve yetkileri esas sözleşmeyle genel kurula bırakılamamaktadır.

TTK’nin 374. maddesine göre, kanun veya esas sözleşme kapsamında genel kurulun yetkisine bırakılmamış bir iş veya işlem hakkında yönetim kurulunun karar alabilmesi, bu iş veya işlemin şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi bakımından gerekli olmasına bağlıdır¹³⁰. Bu sebeple, yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, şirketin işletme konusunun hayata geçirilmesi için gerekli olan iş ve işlemler haricinde karar alamamaktadır¹³¹. Bir iş veya işlemin, şirketin işletme konusunun hayata geçirilmesi bakımından gerekli olup olmadığı, şirketin ekonomik büyüklüğü ve faaliyet alanına ve diğer özelliklerine göre belirlenmektedir¹³². Ayrıca yönetim kurulunun yönetim yetkisinin çerçevesi, TTK’nin muhtelif maddelerinde belirtilen görev ve yetkiler ile somut hale getirilmiştir. Yönetim kurulunun kanun kapsamında düzenlenen görev ve yetkilerine, başta yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği TTK’nin 375. maddesi olmak üzere, TTK’nin 147, 169, 185, 186, 199, 353/1, 376/1, 378, 379/2, 535, 536 vd., 455, 471, 455 vd., 492 vd., 461 ve 454. maddeleri, sınırlayıcı olmamak şartıyla örnek olarak verilebilmektedir. Öte yandan esas sözleşmeyle de yönetim kuruluna bazı görev ve yetkiler verilebilmektedir. Örneğin kayıtlı sermaye sistemini tercih etmiş şirketlerde yönetim kuruluna esas sözleşmeye hüküm konularak sermaye artırımlarında rüçhan haklarını kısıtlama, imtiyazlı paylar

¹²⁸Tekinalp, s.299.

¹²⁹Tekinalp, s.299.

¹³⁰Doğan, s.20.

¹³¹TTK’nin 371. maddesinin gerekçesinde, “ultra vires kuralı kalktığı için, artık şirketin hak ehliyetinin sınırını işletme konusunun çizmediğini; şirketin amacının ve işletme konusunun şirketin hak ehliyetinin değil, imza yetkilisine rücu edeceği veya edemeyeceği sınırı belirlediğini; esas sözleşmenin konu hükmüne aykırı işlemlerle bu sınırın aşılması halinde şirketin rücu hakkı olduğu; başka bir deyişle, şirketin amacı ve işletme konusu dışında yapılan işlemlerin de, TTK’nin 371/II. fıkrasında açıkça belirtildiği üzere şirketi bağlayacağı, üçüncü kişiye karşı şirketin sorumlu olduğu; ancak, sınırı aşan temsil yetkisini haiz kişiye karşı şirket rücu talebinde bulunabileceği” ifade edilmiştir.

¹³²Doğan, s.20.

yaratma, imtiyazları kısıtlama, primli pay çıkarma gibi bazı yetkiler tanınabilmektedir¹³³.

TTK'nin 375. maddesi uyarınca hangi görev ve yetkilerin yönetim kurulunca devredilemeyeceği ve bunlardan vazgeçilemeyeceği düzenlenmiştir. Söz konusu hükümde geçen “devredilemez” ibaresi, yönetim kurulunun bu yetkileri TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası doğrultusunda yönetime veya genel kurula devredemeyeceği, “vazgeçilemez” ibaresi ise, bir esas sözleşme hükmü veya genel kurul kararı marifetiyle bu yetkilerin yönetim kurulunun elinden alınamayacağı ima edilmektedir¹³⁴. Başka bir deyişle, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde hazırlanacak yönetim kurulu iç yönergesinde, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez mahiyetteki görev ve yetkilerine dair düzenleme yapılması imkânsızdır. Ayrıca söz konusu ibareler, yönetim kurulunun hiçbir üyesinin, TTK'nin 375. maddesinde zikredilen görevlerden el çekemeyeceğini belirtmektedir¹³⁵.

TTK'nin 375. maddesi kapsamında düzenlenen, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin birincisi “şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesidir”. Doktrinde, yönetim kurulunun ana görevlerinin “üst düzeyde yönetim” kavramı ile belirtilebileceği, söz konusu kavramın şirketin yönetilmesine dair tüm yetkilerin kaynağını teşkil ettiği ve ilgili hükümde belirtilen diğer görev ve yetkilerin üst düzeyde yönetimin alt başlıkları olduğu vurgulanmaktadır¹³⁶. Yönetim kurulu üst düzeyde yönetimini talimat vermek suretiyle gerçekleştirmektedir¹³⁷.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin ikincisi “şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi”dir. Yönetim teşkilatının belirlenmesi, yönetimde yer alan herkesin, altlık-üstlük ilişkilerini, görev tanımlarını, bölümlerini ve aralarındaki ilişkileri belirten bir örgüt şemasının hazırlanmasını gerekli kılmaktadır. Yönetim teşkilatının belirlenmesi görevi bir ya da birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişilere devri mümkün olmadığı için, söz konusu görevin kurulca yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu itibarla, yönetim kurulunca hazırlanacak örgüt şemasının bir yönetim kurulu kararına istinaden yürürlüğe konulması icap etmektedir¹³⁸. Örgüt

¹³³Mehmet Bahtiyar. **Ortaklıklar Hukuku (12. Bası)**, Beta Yayınları, İstanbul s.217.

¹³⁴Doğan, s.168.

¹³⁵Altay, s.105.

¹³⁶Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.431; Doğan, s.175; Altay, s.111.

¹³⁷Hasan Pulaşlı, **Şirketler Hukuku Genel Esaslar (5. Bası)**, Adalet Yayınları, Ankara s.411; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.542; Doğan, s.178.

¹³⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.546.

şeması, içerik bakımından yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi ile benzer niteliklere sahiptir. Nitekim her ikisi de yönetim işleyişini konu edinmektedir. Bununla birlikte yönetimin devrine dair iç yönerge, karar ve atama yetkileriyle şirketin teknik, ticari ve hukuki bakımdan yönetimine ilişkin hususları da içermektedir. Bu itibarla yönetimin devrine dair iç yönerge, örgüt şemasının unsurlarını da kapsadığı için ayrıca bir örgüt şeması hazırlanması gerekli değildir¹³⁹.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin üçüncüsü “muhasabe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması”dır. Anonim şirketin muhasabe, finans denetimi ve şirketin yönetimi gerektirdiği ölçüde finansal planlama düzeninin kurulması görevi yönetim kurulundadır. Yönetim kuruluna verilen bu vazgeçilemez ve devredilemez görev, şirketin finansal düzeninin doğru işlemlerini, doğru işleyişin düzenli bir şekilde denetlenmesini ve bu denetim sürecinde şirketin mali durumunun çeşitli yönleri hakkında bilgi edinmesini sağlamaktadır¹⁴⁰.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin dördüncüsü, “müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları”dır. Hükmün gerekçesinde, “müdürler ve aynı işleve sahip kişiler” ibaresinin kendilerine yönetme görev ve yetkisi verilmiş kimseleri yansıttığı, bununla birlikte görev ve yetki verilmesiyle TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetim devrinin kastedilmediği, bunların işlemlerin yürütülmesi safhasına ilişkin yetkiler olduğu belirtilmektedir. TTK’nin 375. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi çerçevesinde atanması ve görevden alınması yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinden biri olan diğer grup, imza yetkisine sahip bulunan müdürler ve aynı işleve sahip kişilerdir.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin beşincisi, “yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeler ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi”dir. Yönetim kurulunun devredilemez nitelik taşıyan üst gözetim görevi, TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetimi devralan kişilerin faaliyetleri üzerinde yapılan gözetimi yansıtmaktadır¹⁴¹.

¹³⁹Pulaşlı, s.1045; Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.546.

¹⁴⁰Altay, s.141.

¹⁴¹Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.560.

Bu itibarla, yönetimi devralan kişilerin haricindeki üst düzey yöneticilerle şirket içindeki diğer çalışanların faaliyetleri üzerinde gerçekleştirilecek her türlü gözetim devredilebilir nitelik taşımaktadır. Söz konusu hükmün gerekçesine göre, üst gözetim ile hem teorik açıdan hem de işletme iktisadı bakımından gerekli olan işlerin akışının gözetimi kastedilmektedir¹⁴². Bu çerçevede, yönetim ile görevli kişilerin faaliyetleriyle ilgili olarak yönetim kurulunca yürütülecek üst gözetimin normatif uyumluluk ve şirket menfaatlerine uyumluluk olmak boyutları bulunmaktadır¹⁴³. Bir başka anlatımla üst gözetim görevi, idari faaliyetlerin hukuka uygunluğunun yanında yerindeliğini de içine almaktadır.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin altıncısı, “pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi”dir. Bu görev kapsamında, defterlerin açılış ve kapanışlarının yapılması, kayıt düzenine uyulması ve yalnızca mevzuatın izin verdiği konuların defterlere kaydedilmesi yer almaktadır¹⁴⁴. Yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının genel kurula arzı, yetki devrine konu olamamanın yanında, yardımcı fonksiyonlara bile kapalı bir görev niteliği taşımaktadır¹⁴⁵. Ayrıca yönetim kurulu, genel kurul toplantılarının ilgili mevzuata, şirket esas sözleşmesine ve genel kurul iç yönergesine uygun bir biçimde yapılmasından sorumlu kılınmıştır.

Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin sonuncusu ise “borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması”dır. Borca batık olma durumu, şirket aktiflerinin gerçek değerleri ile değerlemeye tâbi tutulsalar dahi alacaklıların alacaklarını tahsil edememeleri, şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması anlamına gelmektedir. Yönetim kurulunun borca batıklık halinde mahkemeye bildirimde bulunma görevi, TTK’nin 376. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde düzenlenmiştir.

Özetle, yönetim kurulunca kurul olarak yerine getirilmesi icap eden görev ve yetkiler, özellikle yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve

¹⁴²Mustafa İsmail Kaya..**Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ’e Armağan, C. 16, s.3277.

¹⁴³ Ülku Ay Kaplan. **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi**, Seçkin Yayınları, Ankara s.68; Kaya, s.3277.

¹⁴⁴Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.564.

¹⁴⁵ Altay, 2011, s.157.

yetkilerinden müteşekkildir¹⁴⁶.Öte yandan yönetim kurulu devredilebilir görev ve yetkilerini TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetim kurulu üyeleri arasında paylaştırarak, yönetim kurulu üyelerine belirli konularda tek başına karar verebilme yetkisi verebilmektedir. Aynı yetki, üçüncü kişilere de verilebilmektedir. Bu bakımdan TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki yönetimin devri konusu, yönetim yetkilerinin kurul olarak kullanılması kuralının TTK'nin 365. maddesinde belirtilen istisnasını teşkil etmektedir.

2.1.2. Yönetimin Devrinin Mahiyeti

Yönetimin devrinin kanuni dayanağını, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *“yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir.”* hükmü oluşturmaktadır. Hükmün gerekçesi, yönetimin bu kapsamdaki devrinin, organsal işlevin devri anlamına geldiğini belirtmektedir.

Kırca, Şehirali Çelik & Manavgat, söz konusu hükmün, sıradan, önem derecesi oldukça düşük, kapsamı önceden belirlenmiş, takdir yetkisinin kullanılmasını gerektirmeyen kararlar için konulmadığını, bu çeşit yetkilerin devrinde, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasının uygulanmayacağını öne sürmektedir¹⁴⁷. Nitekim organsal işlevin devri ile şirketin işletme konusunun oluşturulması bakımından gerekli kararların alınması hakkının verilmesi kastedilmektedir¹⁴⁸. Yönetimin devri, yönetim kurulunun aldığı kararların uygulanmasının ilgilere bırakılmasından ziyade, doğrudan yönetim işlevinin, yani karar alma yetkisinin bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişilere bırakılması anlamına gelmektedir¹⁴⁹. Başka bir anlatımla, yönetim kurulunun yetkilerini kurul olarak kullanması ilkesinden ayrılarak, belirli konularda yönetim yetkilerinin ilgili yönetim kurulu üyeleri veya üçüncü kişilerce bireysel olarak kullanılması söz konusudur¹⁵⁰.Yönetim kurulu yetki devrine konu hususları karara bağlama yetkisini kaybetmektedir.

¹⁴⁶ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.540; Altay,s.102; Doğan, s.172; Akdağ Güney,s.146.

¹⁴⁷Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.593.

¹⁴⁸Altay, s.101; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.592.

¹⁴⁹ Tekinalp, s.247.

¹⁵⁰Altay, s.101.

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında, yönetimin devri bakımından, “kısmen devir” ve “tamamen devir” ayrımına gidilmiştir. Tamamen devir, yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri dışındaki tüm devredilebilir yönetim görevlerinin devredilmesi anlamına gelmektedir. Kısmen devir, devredilebilir görevlerin bir bölümünün devredilmesidir¹⁵¹. Aynı hükümde, yönetimin bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişilere devredilebileceği düzenlenmiştir. Bu itibarla, yönetimin devrinden söz edilebilmesi için yönetim yetkisinin, yönetim kurulu üyelerinden alınarak yönetim kurulu dışından kimselere verilmesi zorunlu değildir. Ayrıca yetkilerin devredildiği kişinin pay sahibi olup olmaması veya yönetim kurulu üyesi olması, devrin kapsamını etkilememektedir. Yönetim yetkilerinin sadece yönetim kurulu üyeleri arasında delege edilerek devri de, söz konusu hüküm kapsamında yönetimin devri sayılmaktadır. Örneğin, teknik alanda uzman olan üyeye imalat, ticari alanda uzman olan üyeye alım satım işleri tevdi edilebilmektedir. Bu kapsamda yönetim kurulunca kurul olarak kullanılması gereken yetkiler delege edilmek suretiyle yönetim kurulu üyelerine, kendilerine bırakılan konularda münferiden karar alma yetkisi bahşedilmektedir¹⁵².

2.1.3. Yönetimin Devrinin Hükümü

Yönetim kurulunca yönetimin devri, yönetimle görevli kişiler ve anonim şirket arasında bir hukuki ilişki doğmasına neden olmaktadır¹⁵³. Yönetimin devriyle tesis edilen bu hukuki ilişkinin iki yönü bulunmaktadır. Yönetimle görevli kişilerin organsal işleve sahip olmaları sebebiyle anonim şirket ve yönetimle görevli kişiler arasında öncelikle anonim şirketler hukukuna mahsus bir hukuki ilişki doğmaktadır¹⁵⁴. Zira yönetimi devralan kişiler organ sıfatını kazanmakta, bu nedenle yönetim kurulu üyeleriyle aynı özen ve bağlılık yükümlülüğüne ve sorumluluk rejimine tabi olmaktadır¹⁵⁵.

Ayrıca yönetimin devri, şirket ile yönetimle görevli kişiler arasındaki hukuki ilişkinin sözleşme hukukuna ilişkin sonuçları da söz konusudur. Anonim şirketlere ilişkin hükümlerde bir boşluk doğması durumunda sözleşmeye ilişkin genel hükümler

¹⁵¹Tekinalp, s.253; Bahtiyar, s.228.

¹⁵²İsmail Cem Soykan, **Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili**, Legal Hukuk Dergisi, 91, s.2383.

¹⁵³ Akdağ Güney, s.133; Altay, s.83; Doğan, s.226.

¹⁵⁴ Akdağ Güney, s.133; Doğan, s.226.

¹⁵⁵ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.593.

uygulanmaktadır¹⁵⁶. Anonim şirket ile yönetimle görevli kişiler arasındaki sözleşme ilişkisi, esasında bir iş görme edimine dayanmakla beraber, duruma göre hizmet veya vekâlet sözleşmesi olarak adlandırılmaktadır¹⁵⁷. Bu çerçevede yönetimin devri, yönetimin devredildiği kişilerin görevi kabul etmesiyle, bu kişiler ile anonim şirket arasında hizmet, vekâlet gibi bir sözleşme ilişkisinin tesisine neden olmaktadır. Hâlihazırda bir sözleşme ilişkisinin bulunması durumunda ise, mevcut sözleşmenin koşulları, iç yönergede yer alan hususlar çerçevesinde değiştirilmektedir¹⁵⁸.

Yönetim kurulunun yönetimi devretmesi, ilk olarak yönetim yetkilerinin kullanım biçiminin farklılaşması bakımından hüküm ifade etmektedir. Zira yönetimin devrinin geçerli olduğu müddetçe yönetim kurulu, devre konu hususta kurul olarak karar verme yetkisini kaybederken, bu konuda yönetimle görevli kişiler, yönetim kurulunun yerine geçerek kendilerine bırakılan alanda münhasıran karar verme yetkisini elde etmektedir¹⁵⁹. Bu şekilde şirketin sadece yönetim kurulunca kurul olarak yönetilmesi kuralı esnetilmekte, yönetim kurulu haricinde tek başına karar alma yetkisi bulunan kişilerin olduğu bir yönetim yaklaşımı benimsenmiş olmaktadır.

Yönetimin devri organsal işlevin devri manasına geldiği için sorumluluk bakımından da önemli sonuçlar meydana gelmektedir. Görevin veya yetkinin devri sonucunda sorumluluk da devredilmekte, devralan sorumluluğu da devralmaktadır¹⁶⁰. Bu şekilde, şirketin yönetiminden sadece yönetim kurulunun sorumlu olduğu ilkesinden çıkılarak, iç yönergede belirlenen görev sınırları çerçevesinde sorumluluğun da farklılaştığı bir düzene geçilmiş olmaktadır. Yönetim yetkilerinin devri durumunda, görev tanımlarıyla dikey ve yatay kademelenme iç yönergeyle belirleneceği için, sorumluluk da iç yönergeye göre farklılaştırılmaktadır. Zira yönetimle görevli kişiler, iç yönerge doğrultusunda kendilerine terk edilen alan içinde sorumluluğu da üstlenmekteyken, yönetim kurulu üyeleri devrettikleri alanda sorumlu olmamaktadır¹⁶¹. Bununla birlikte, yönetim kurulunca yönetimin devrine karar verilmesi tek başına, yönetimle görevli kişiler bakımından TTK'nin 553. maddesinin ikinci fıkrası bağlamında sorumluluğun devralınması anlamına gelmemekte; bu neticenin doğması

¹⁵⁶ Akdağ Güney, s.134.

¹⁵⁷ Altay, s.83; Akdağ Güney, s.134.

¹⁵⁸ Akdağ Güney, s.134.

¹⁵⁹ Tekinalp, s.253; Doğan, s.238; Soykan, s.2383.

¹⁶⁰ Tekinalp, s.436.

¹⁶¹ Altay, s.192.

için, yönetimin devredildiği kişilerin, kendilerine verilen görevi açık veya örtülü olarak üstlenmesi gerekmektedir¹⁶².

Yönetimin devri, devredilen konuda yönetim kurulunun sorumluluğu da devretmesi manasına gelmekle birlikte, buradaki sorumluluk devri mutlak bir devir olmamakta, başka bir anlatımla yönetim kurulu üyeleri bakımından tamamen sorumsuz bir alan meydana gelmemektedir. Örneğin TTK'nin 553. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *“Kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmazlar.”* hükmüne göre yönetim kurulu üyeleri yönetimin devredildiği alanda sorumluluğu da yönetimi devralan kişilere devretmekte ve bu alandaki faaliyetlerden kaynaklanan zararlardan sorumlu olmamaktadır. Bununla birlikte yönetim kurulu üyelerinin yönetimin devredildiği kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin kanıtlanması durumunda, yönetimle görevli kişilerin fiil ve kararlarından kaynaklanan zararlardan bu kişiler ile birlikte TTK'nin 557. maddesi uyarınca müteselsilen¹⁶³ sorumlu olmaktadır¹⁶⁴.

2.1.4. Yönetimin Devrinin Koşulları

Yönetim kurulunun yönetim yetkilerini devrinin ilk koşulu, devredilecek yönetim yetkilerinin kanun ve esas sözleşme kapsamında devredilebilir olmasıdır. Devredilebilir yetkiler, kanunda ve esas sözleşmede devredilmesi yasaklanmamış yetkililerdir¹⁶⁵. TTK'nin 375. maddesinde düzenlenenler başta olmak üzere ilgili kanun hükümleri haricinde, yönetim yetkilerinin devredilebilir olup olmadığı konusunda esas sözleşme hükümlerinin de dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *“Yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükmü ...yönetimi, kısmen veya tamamen... devretmeye yetkili kılınabilir.”* hükmü uyarınca yönetimin devri, diğer koşulların yanında öncelikle yönetim kurulunun bir esas sözleşme hükmüyle yönetimi devretmeye yetkili kılınmasına bağlıdır.

¹⁶²Altay, s.192.

¹⁶³ Söz konusu hükme göre, birden çok kişinin aynı zararı tazminle yükümlü olmaları hâlinde, bunlardan her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olmaktadır.

¹⁶⁴Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.612.

¹⁶⁵Altay, s.176.

Yönetim kurulunun yönetim yetkilerini devrinin bir başka koşulu iç yönerge hazırlanmasıdır. Kanun koyucu yönetimin devrinde iç yönergeyi olmazsa olmaz olarak belirlemiştir. Bu koşula göre, esas sözleşme ile kendisine yönetimi devretme yetkisi verilen yönetim kurulu bu yetkisini düzenleyeceği bir iç yönerge marifetiyle kullanabilmektedir¹⁶⁶. Ayrıca yönetimin devri işlemi, yönetim kurulunca iç yönergeye göre alınacak yönetimin devri kararı ile tamamlanmaktadır. Başka bir deyişle, yönetim yetkisinin kimlere devredileceği, yönetim kurulunca iç yönergeye göre tesis edilecek bir yönetimin devri kararında belirlenmektedir¹⁶⁷. Son olarak, yönetim kurulu tarafından alınan yönetimin devri kararının, kanunda öngörülen hüküm ve sonuçları doğurabilmesi ilgili görevin yönetimin devredildiği kişiler tarafından kabul edilmesine bağlıdır¹⁶⁸.

2.1.5. Yönetimin Devredilebileceği Kişiler

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *“Yönetim kurulu ...yönetimi, ... bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir.”* hükmü yönetim yetkilerinin devredilebileceği kişiler bakımından herhangi bir sınırlama getirmemektedir¹⁶⁹. Bu itibarla yönetimin kime devredileceği konusunda yönetim kurulunun geniş bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Nitekim yönetim yetkileri, sadece yönetim kurulu üyelerine, sadece üçüncü kişilere veya hem yönetim kurulu üyelerine hem üçüncü kişilere devredilebilmektedir¹⁷⁰. Diğer taraftan esas sözleşme kapsamında, yönetim yetkilerinin sadece yönetim kurulu üyelerine veya sadece üçüncü kişilere devredilmesi de mümkündür¹⁷¹.

Söz konusu hüküm uyarınca birden fazla kişiye devir durumunda her kişiye ayrı görev ve yetki devredilebileceği gibi aynı görev ve yetkiler de devredilmiş olabilmektedir¹⁷². Birden çok kişiye ayrı görev ve yetkilerin devredilmesi durumunda, yönetimle görevli herkes, atandıkları unvan için iç yönergede belirtilen görev sınırları içinde yetkili ve sorumlu olmaktadır. Ayrıca aynı görev ve yetkiler için birden fazla kişinin görevlendirilmesi durumunda, ilgili görev ve yetkilerin yerine getirilmesinde ne şekilde karar alınacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durumda nasıl karar alınacağının iç yönergede açık bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Zira yönetimle

¹⁶⁶Altay, s.170; Doğan, s.271; Akdağ Güney, s.93.

¹⁶⁷Tekinalp, s.252; Akdağ Güney, s.87; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.606.

¹⁶⁸Doğan, s.271.

¹⁶⁹Altay, s.81.

¹⁷⁰Doğan, s.228 vd; Altay, s.80.

¹⁷¹Tekinalp, s.250; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.601; Altay, s.85.

¹⁷²Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.596; Altay, s.80.

görevli kişilerin karar yetkileri, yönetimin devrinde iç yönerge kapsamında düzenlenmesi icap eden hususlardandır¹⁷³.

Yönetim yetkisinin devir koşulları veya devredilen yetkilerin kullanımı bakımından yönetim kurulu üyeleri ile üçüncü kişiler arasında fark bulunmamaktadır¹⁷⁴. Ayrıca gerek yönetimle görevli üyeler gerekse de yönetimle görevli üçüncü kişiler, üyelerin teşkil ettiği kolektif bir yapı olan yönetim kurulunun üst düzeyde yönetim yetkisi kapsamında oluşturduğu stratejik politikalara uygun bir biçimde ve kurulun üst gözetimi altında faaliyetlerini yürütmektedirler¹⁷⁵. Diğer taraftan yönetim kurulu, hem yönetimle görevli üyeleri hem yönetimle görevli üçüncü kişileri azletme yetkisini de elinde tutmaktadır. Bununla birlikte azil yetkisi bile, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetim yetkilerinin kullanılmasında yönetimle görevli üyeleri, yönetimle görevli üçüncü kişilere karşı üstün bir duruma taşımamaktadır. Zira azil yetkisi, yönetimle görevli üyelerin şahsına ait olan, tek başına kullanabileceği yetkilerden değildir. Tersine, bu yetkiler münhasıran yönetim kuruluna ait olan, yönetim kurulu tarafından yalnız kurul olarak kullanılabilen yetkilerdendir¹⁷⁶.

Yönetim kurulu tarafından yönetim yetkilerinin devredildiği üyeler, bir taraftan kendilerine terk edilen alanda yönetim yetkilerini bağımsız olarak kullanmakta, diğer taraftan kanunen devri mümkün olmayan veya devri mümkün olup da devre konu edilmeyen konularda üyelik vasfından kaynaklanan görev ve yetkilerini ifa etmeye devam etmektedir. Örneğin, yönetim kurulunun kapsamındaki görev ve yetkilerin yerine getirilmesi çerçevesinde yönetimle görevli üyeler, yönetim kurulu üyeliği vasfıyla yönetim kurulu toplantılarına katılarak oy kullanabilmektedir¹⁷⁷.

Yönetim kurulunun yönetimi devredebileceği üçüncü kişiler ile ilgili olarak ise kanun kapsamında herhangi bir kısıtlama yapılmamıştır. Bu itibarla yönetim yetkisi, yönetim kurulunca uygun görülen herhangi bir veya birkaç üçüncü kişiye devredilebilmektedir. Örneğin yönetimin devredileceği üçüncü kişiler pay sahibi, şirket çalışanı gibi şirketle bağı bulunan bir kimse veya o zamana kadar şirketle herhangi bir bağı bulunmayan bir kişi olabilmektedir¹⁷⁸. Bu itibarla yönetimin devredileceği üçüncü kişilerin pay sahibi veya şirket çalışanı olması gerekmemektedir. Öte taraftan yönetimin

¹⁷³Doğan, s.139; Pulaşlı, s.965.

¹⁷⁴Doğan, s.232.

¹⁷⁵Altay, s.134; Doğan, s.240.

¹⁷⁶Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.610; Altay, s.134; Doğan, s.240; Akdağ Güney, s.136.

¹⁷⁷Akdağ Güney, s.89.

¹⁷⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.596; Tekinalp, s.255; Altay, s.83; Akdağ Güney, s.89.

devredileceği üçüncü kişinin bir tüzel kişi olmasında hukuki olarak bir engel söz konusu değildir¹⁷⁹.

Ayrıca belirtmek gerekir ki yönetim kurulunun, yönetim yetkilerini kurul, komite ve komisyonlar gibi kolektif çalışan yapılara da devredebilmektedir¹⁸⁰. Nitekim pratikte yönetim yetkilerinin “icra kurulu” ismi altındaki kolektif yapılara devredildiği sıklıkla görülmektedir¹⁸¹. Yönetim yetkisinin kurul, komite ve komisyonlar gibi kolektif yapılara devri, özellikle şirket bakımından özel önem taşıyan konuların tek bir kişiden çok kurul olarak çalışan birden ziyade kişinin muhakemesi sonucu karara bağlanmasına imkân vermesi sebebiyle şirket çıkarlarının gözetilmesinde faydalı olmaktadır¹⁸².

2.2. Yönetimin Devrine Dair İç Yönergenin Hazırlanması

2.2.1. Şirketin Kurumsal Yapısının İç Yönergenin Konu Edindiği İşlemin Yapılmasına Uygun Olup Olmadığına Göre İncelenmesi

Yönetimin devrine dair iç yönergenin yönetim kurulunun amaçları doğrultusunda hukuki sonuçlar doğurabilmesi, şirketin kurumsal yapısının iç yönergenin konu edindiği işlemin yapılmasına uygun olmasına bağlıdır. Bu çerçevede temel belirleyici faktör esas sözleşmedir. Nitekim TTK’nin 367. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, yönetim kurulunun yönetimi devredebilmesi bu konuda esas sözleşme ile yetkilendirilmiş olmasına bağlı kılınmıştır. Esas sözleşmede yönetimin devrine cevaz veren bir hüküm bulunmaması durumunda, yönetim kurulu yönetimin devrine dair bir iç yönerge hazırlayıp kabul etse bile bu iç yönerge yönetimin devrine imkân vermemektedir¹⁸³.

Yönetimin devri için gerekli olan esas sözleşmedeki yetki hükmü, şirketin kuruluş aşamasında söz konusu olabileceği gibi, esas sözleşmede değişiklik yaparak sonradan eklenebilmektedir. Bu itibarla, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin ön aşamasında gerekmesi halinde esas sözleşmede değişiklik yapılarak, yönetimin devri konusunda yönetim kurulunun yetkilendirilmesi icap etmektedir. Bu

¹⁷⁹Tekinalp, s.255; Altay, s.83; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.596.

¹⁸⁰Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, 2013, s.596; Doğan, s.234.

¹⁸¹Tekinalp, s.252; Doğan, s.234.

¹⁸²Tekinalp, s.252.

¹⁸³Doğan, s.133.

kapsamda, yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırması ve yönetimin devri için esas sözleşme değişikliğini genel kurul toplantı gündemine getirmesi gerekmektedir¹⁸⁴.

Yönetimin devrini sağlayacak bir hükmün esas sözleşmeye eklenmesi hususunda, esas sözleşmede bu konuda daha ağır bir yeter sayı düzenlenmemişse, TTK'nin 421. maddesinin birinci fıkra hükmünde belirtilen yeter sayılar geçerli olmaktadır. Bu itibarla, yönetimin devrine dair yetkilendirme hükmünün esas sözleşmeye ilave edilmesine ilişkin kararın, “şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu” ile alınması icap etmektedir. Ayrıca TTK'nin 455. maddesi uyarınca söz konusu genel kurul kararının, yönetim kurulunca ticaret siciline tescil ettirilmesi de gerekmektedir¹⁸⁵.

2.2.2. İç Yönerge Hazırlanmasına İlişkin Yönetim Kurulu Karar Alınması

Yönetimin devrine dair iç yönergenin hazırlanmasının diğer bir aşaması iç yönerge hususunda yönetim kurulunun karar almasıdır. Bu bağlamda yönetim kurulu kararının, yönetimin devri hususunda yürürlüğe konulmak üzere bir iç yönerge hazırlanmasını öngörmesi yeterli olmaktadır. Söz konusu kararda ayrıca, iç yönergenin hazırlanması aşamasında yardımcı olmak üzere şirketin belirli bir biriminin, yöneticisinin, yardımcı personelinin, kurul, komite veya komisyonunun görevlendirilmesi veya bir danışmanlık şirketinden hizmet alınması konularında karar alınması mümkündür. Yönetim kurulu iç yönergesinin hazırlanması evvelinde yönetim kurulunca bu konuda bir karar alınması, şirket içi süreçlerin bir gereğidir. Bununla birlikte bu kapsamda bir karar alınması, yönetim kurulu iç yönergesinin geçerlilik koşulu değildir. Bilhassa kurumsal düzeyi düşük, küçük ölçekli şirketlerde, tüm sürecin iç içe geçmiş bir durumda, örneğin doğrudan hazırlanan bir iç yönergenin yönetim kuruluna sunulması ve kabul edilmesi şeklinde yürütülmesi de imkan dâhilindedir. Yönetim kurulu iç yönergesinin geçerliliği bakımından önemli olan, yönetim kurulu tarafından gözetilen gereksinime uygun olarak hazırlanan iç yönerge metninin, kanunda düzenlenen yeter sayıları gibi unsurları haiz olmasıdır.

¹⁸⁴Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat,s.600; Altay, s.166; Doğan, s.123; Tekinalp, s.249; Akdağ Güney, s.84.

¹⁸⁵Altay, s.166; Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.600.

2.2.3. İç Yönerge İçeriğinin Teşkili

2.2.3.1. İçeriğin Çerçevesi

Yönetimin devrine dair iç yönerge içeriğinin çerçevesini, öncelikle kanunun emredici hükümleri teşkil etmektedir¹⁸⁶. Yani yönetimin devrine dair iç yönergenin kanunun emredici hükümlerine uygun içerikte olması zorunludur¹⁸⁷. Örnek olarak, yönetimin devrine dair hazırlanan iç yönergede, devredilemez nitelikteki görev ve yetkilerin devrine imkân veren düzenlemelere yer verilmesi durumunda TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetimin devri sonucu meydana gelmemiş olacaktır¹⁸⁸.

Kanunun emredici hükümlerinin dışında, yönetimin devrine dair iç yönergenin içeriğinin bir diğer çerçevesini esas sözleşme hükümleri teşkil etmektedir¹⁸⁹. Nitekim iç yönergenin esas sözleşme hükümlerine aykırı olan kısımları geçersiz kabul edilmektedir. TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasının açık hükmü kapsamında yönetimin devri, yönetim kurulunun esas sözleşmede yönetimi devretmeye yetkilendirilmiş olmasına bağlıdır¹⁹⁰.

2.2.3.2. Yönetimin Devrine Dair Hükümler

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine göre, yönetimin devrine dair iç yönergenin şirketin yönetimini düzenlemesi, bunun için gerekli olan görevleri tanımlaması, yerlerini göstermesi, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirlemesi gerekmektedir. Söz konusu hükmün gerekçesinde *“İç yönerge, üretim öncesini, üretimi, pazarlamayı, muhasebenin yapısını, işleyişini, görev tanımlarıyla şemasını içerir, “yönetimi” bir bütün halinde düzenler; iç yönergede örgüt şemasının verilmesi yeterli değildir, karar ve atama yetkileri ile işletmenin teknik, ticarî ve hukukî açıdan yönetimine ilişkin esasları da içermelidir.”* şeklinde bir açıklamaya yer verilmiştir.

Doktrinde genel olarak, söz konusu hüküm kapsamında düzenlenen hususların, usulüne uygun bir devir için iç yönergenin içeriğinde bulunması zorunlu unsurlar olduğu, başka bir anlatımla iç yönergenin asgari içeriğini teşkil ettiği

¹⁸⁶Doğan, s.133; Karasu, s.208.

¹⁸⁷Doğan, s.133.

¹⁸⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.612; Doğan, s.267 vd; Altay, s.177.

¹⁸⁹Doğan, s.136; Karasu, s.208.

¹⁹⁰Doğan, s.135.

belirtilmektedir¹⁹¹.Altay¹⁹²ise, iç yönergenin asli unsurlarının kanunda açık olmadığını, iç yönergenin dikey ve yatay hiyerarşi kapsamında yönetim konumlarını, bu yönetim konumlarına atfedilen görevleri, kimin kime hesap vermesi gerektiğini ve anonim ortaklığın yönetim teşkilatının bir bütün olarak yapısını ve işleyişini ortaya koyması halinde, yetki devri için aranan asgari unsurların yerine getirildiği sonucuna varılması gerektiğini öne sürmektedir.

Özellikle belirtmek gerekir ki, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen hususların, yönetim kurulu iç yönergesinin içeriğinde mutlaka yer alması gerekmektedir¹⁹³. Bununla birlikte, söz konusu hususlar yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin içeriği bakımından asgari nitelikte ise de sınırlayıcı nitelik taşımamaktadır. Bu itibarla, şirketin büyüklüğüne ve kurumsal gereksinimleri dikkate alınarak şirket yönetimi bağlamındaki başka hususların da yönetim kurulu iç yönergesinde yer alması gerekebilmektedir¹⁹⁴.

Nitekim kanunda sarıh bir düzenleme olmasa da, bilhassa yönetim kurulu iç yönergesinin sözleşmelere özgü karakteristik niteliği, görev sahipleri ile şirket tüzel kişiliği arasındaki hukuki ilişki bağlamında görev süresi, rekabet yasağı, sır saklama yükümlülüğü, münhasır çalışma şartı gibi düzenlemeler yapılmasına imkân sağlamaktadır¹⁹⁵. Ayrıca yönetim kurulu toplantılarının yürütülmesine ilişkin esas ve usuller, kurul, komite ve komisyonların kurulması, çalışma esas ve usulleri gibi düzenlemelere de yönetim kurulu iç yönergesinde ihtiyari olarak yer verilmesi mümkün gözükmemektedir.

2.2.3.2.1. Zorunlu Hükümler

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde şirketin yönetimi için gerekli olan görevlerin tanımlanması ve görev yerlerinin gösterilmesi zorunluluk arz etmektedir.

¹⁹¹Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.604; Tekinalp, s.251; Doğan, s.136; Akdağ Güney, s.86; Üçışık ve Çelik, s.451.

¹⁹²Altay, s.171 vd.

¹⁹³Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.604; Tekinalp, s.251; Doğan, s.136; Akdağ Güney, s.86; Üçışık ve Çelik, s.451.

¹⁹⁴Tekinalp, s.252; Doğan, s.136 vd; Pulaşlı, s.40 vd; Pahlı, s.132 vd; Lerzan Nalbantoğlu. **Aile Şirketlerinde Kurumsal Yönetim ve Yönetimin Devri**, DeloitteFamily Business Review, s.13.

¹⁹⁵Tekinalp, s.252.

2.2.3.2.1.1. Görevlerin Tanımlanması

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde görevlerin tanımlanması; hangi bireysel unvanlara veya kurul, komite, komisyon gibi kolektif yapılara yönetim yetkisi verildiği; verilen yönetim yetkisinin kapsamının sınırı, bu görevlere tahsis edilen yetkilerin hangi kurallara göre kullanılacağı hususlarının belirlenmesi anlamına gelmektedir¹⁹⁶.

Yönetim kurulu yönetim yetkisi verilecek bireysel unvanların ve kolektif yapıların sayısı ile bunların nasıl isimlendirileceği konusunda takdir yetkisine sahiptir. Bununla birlikte yönetimin devrinin yönetim kurulunca öngörülen kapsamı başta olmak üzere şirketin kurumsal yapısına dair bazı özellikler bu konuda belirleyici olmaktadır. Başka bir anlatımla, yönetim kurulu tarafından yönetimin sınırlı bir kapsam içerisinde devri halinde, yönetim kurulu iç yönergesinde devri planlanan alanda yönetim yetkisini kullanmak üzere birkaç görevin tespiti yeterli olabilmektedir. Öte yandan şirketin iktisadi hacmi gibi kriterler dikkate alındığında şirket yönetiminin tamamen devri de mümkündür. Böyle bir durumda yönetim kurulu iç yönergesi, yönetimin geneline şamil, çeşitli görevleri içeren kapsamlı bir yapıya sahip olacaktır.

Yönetim kurulu iç yönergesinde, yönetim yetkisine sahip bireysel unvanlara yer verilebilmektedir. Bu çerçevede yer verilecek unvanlar, bir üst başlık olarak üye, daire başkanı, grup başkanı, müdür, direktör, sorumlu gibi biçimlerde nitelendirilmektedir. Bu üst başlık altında yapılan ayırım ise genelde şirketlerde kullanılan unvanlardan veya şirketin faaliyette bulunduğu sektöre ya da kurumsal yapıya mahsus unvanlardan da oluşabilmektedir. Ezcümle, yönetim yetkisi verilecek bireysel unvanlar konusunda nasıl bir ayırma gidileceği hususunda yönetim kuruluna serbesti tanınmaktadır. Öte yandan söz konusu unvanların yönetim kurulu iç yönergesinde nasıl isimlendirildiğinden bağımsız olarak, yetkinin ve sorumluluğun ayrıştırılmasında hukuken esas belirleyici olan unsur bu unvanların hangi yönetim yetkileriyle donatıldığıdır¹⁹⁷.

Yönetim kurulu iç yönergesi kapsamında görevler tarif edilirken, yönetim şemasında yer alacak unvanların ve kolektif yapıların isim olarak belirlenmesi yeterli olmamakta, her birisinin yetki alanlarının da belirlenmesi icap etmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesinde, her bir unvan veya kolektif yapıya bırakılan yönetim yetkilerinin neler olduğunun düzenlenmesi gerekmektedir¹⁹⁸.

¹⁹⁶Altay, s.79; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.595.

¹⁹⁷Altay, s.79; Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.595.

¹⁹⁸Altay, s.191 vd; Çamurcu, s.62.

Bu bakımdan, TTK'nin 557. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde yönetim kurulu iç yönergesinin sorumluluğu ayrıştırıcı fonksiyonunun etkin bir biçimde uygulanabilmesi için, hangi göreve hangi yönetim yetkilerinin verildiğinin, yönetim kurulu iç yönergesinde açık bir şekilde tespit edilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, şirket faaliyetlerinin işleyişinde veya belirli bir alanda ortaya çıkan zararın tazminine ilişkin sorumluluk davalarında yaşanacak yetki ve sorumluluk tartışmaları belirsizliğe neden olabilmektedir¹⁹⁹. TTK'nin 557. maddesinin birinci fıkrasıyla hükmüyle getirilen farklılaştırılmış teselsül ilkesinin kabulünde sorumlulukta nedensellik bağı kurallarına daha fazla önem verilmesi yaklaşımı etkili olmuştur. Farklılaştırılmış teselsül yaklaşımı ile şirketin sorumlu olduğu zararlardan tüm sorumluların sorumlu tutulmaları neticesini doğuran mutlak teselsül kavramı terk edilmiş, bunun yerine, sorumluların şirkete tek başlarına verdikleri zararlardan müteselsil değil tek başlarına sorumlu olmaları; birlikte verilen zararlarda da kusurun ağırlığı ve sorumluluğu hafifletici diğer etkenlerin de birlikte değerlendirilmesiyle farklılaştırılmış teselsüle gidilmesi kabul edilmiştir²⁰⁰. İç yönerge düzenlenmeden ve hukuken geçerli bir yönetim kurulu kararı bulunmadan yetki devri gerçekleştirilmesi halinde o yetki devri işlemi geçersiz olmaktadır. Bu durumun bir neticesi olarak ise farklılaştırılmış müteselsil sorumluluk esas alınmaktadır. Başka bir deyişle, yetki devrinin geçersiz olması halinde, yetki aslında devredilmemiş sayılmakta ve bu durumda bütün yönetim kurulu üyelerinin farklılaştırılmış müteselsil yükümlülüğü söz konusu olmaktadır²⁰¹.

Yönetim kurulu iç yönergesinde yetki alanlarının nasıl tespit edileceği konusunda yönetim kuruluna kural olarak serbesti tanınmış olsa da, bilhassa 03.01.2014 tarih ve 28871 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kurumsal Yönetim Tebliği (KYT) ekinde belirtilen kurumsal yönetim ilkeleri, yönetim kurulunun bu konuda dikkate alması gereken bazı kuralları düzenlemiştir.

Örneğin KYT'nin 5. maddesi uyarınca payları borsada işlem gören anonim şirketlerde uyulması zorunlu olan 4.3.2. sayılı kurumsal yönetim ilkesi bunlardan birisidir. Söz konusu ilke uyarınca, yönetim kurulunda icrada görevli olan ve olmayan üyeler bulunması, bu üyeler arasından ise çoğunluğun icrada görevli olmayan üyelerden oluşması gerektiği düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu ilkede, icrada görevli olmayan

¹⁹⁹Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.606.

²⁰⁰İsmail Kayar. **6102 s. Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku**, Seçkin Yayınevi,Kayseri s.459.

²⁰¹Doğan, s.271.

üye, yönetim kurulu üyeliği dışında şirkette başka herhangi bir idari görevi bulunmayan ve şirketin günlük iş akışına ve olağan faaliyetlerine müdahil olmayan kişi olarak tarif edilmiştir. Bu ilke çerçevesinde, payları borsada işlem gören anonim şirketlerde, yönetim kurulu iç yönergesinde görev tanımları tespit edilirken, yönetim kurulu üyeleri arasından şirketin günlük iş akışına ve olağan faaliyetlerine dair görev ve yetkileri bulunmayan üye tanımlarına yer verilmesi gerekmektedir.

Yönetim kurulu iç yönergesinde yetki alanları tespit edilirken dikkate alınması gereken bir başka ilke, payları borsada işlem gören anonim şirketlerde uyulması zorunlu olan 4.2.5 sayılı kurumsal yönetim ilkesidir. Söz konusu ilkeye göre, yönetim kurulu başkanı ile icra başkanı veya genel müdür yetkilerinin belirgin bir şekilde ayrıştırılması ve bu ayrımın yazılı olarak esas sözleşmede yansıtılması gerekmektedir²⁰². Bununla birlikte, TTK'nin 194, 366, 392 ve 417. maddeleri kapsamında yönetim kurulu başkanından söz edilmekte, ancak kanun kapsamında icra başkanı kavramına rastlanmamaktadır. Söz konusu kurumsal yönetim ilkesi uyarınca, aynı kişinin hem yönetim kurulu başkanı hem de icra başkanı yetkileriyle donatılmaması gerekmektedir. Bu itibarla yönetim kurulu iç yönergesinde yer alan görevlerin yetki alanları tespit edilirken bu ilkenin de dikkate alınması icap etmektedir²⁰³.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde görevler tanımlanırken, yönetim ile görevli kişilerin karar alma yetkilerinin de açık bir biçimde belirlenmesi gerekmektedir²⁰⁴. Başka bir deyişle, bir unvana veya kolektif yapıya yönetim yetkileri verilirken, bu yetkilerin nasıl kullanılacağına, yani karar alma yöntem ve süreçlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Zira karar alma biçimlerine ilişkin olarak yönetim kurulu iç yönergesi kapsamında bir düzenleme olmaksızın aynı görev alanında birden fazla kişiye yetki devri durumunda, şirket yönetiminde önemli belirsizlikler söz konusu olacaktır²⁰⁵. Karar yetkilerinin açık bir biçimde belirlenmesi, yönetimin kurul, komite, komisyon gibi kolektif yapılara devredilmesinin planlandığı durumlarda da önem kazanmaktadır. Bu itibarla yönetim yetkisine sahip kolektif yapıların teşkili, çalışma usul ve esasları, toplantı ve karar yeter sayıları gibi konuların, yönetim kurulu iç yönergesinde açık bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir²⁰⁶.

²⁰²Demir, s.52.

²⁰³Demir,s.52.

²⁰⁴Doğan, s.139; Pulaşlı,s.965.

²⁰⁵Altay, s.90.

²⁰⁶Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.596; Doğan,s.234.

2.2.3.2.1.2. Görevlerin Yerlerinin Gösterilmesi

TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası gereğince, yalnızca görevlerin tanımlanması yeterli olmayıp, bu görevlerin yerlerinin de gösterilmesi icap etmektedir. Görevlerin yerlerinin gösterilmesi, tanımlanan görevlerin yönetim yapısındaki yatay ve dikey anlamda konumlandırılması ile ilgilidir²⁰⁷. Ayrıca, söz konusu hüküm kapsamında görevlerin yerlerinin gösterilmesine dair asgari unsurlar da tespit edilmiştir. Bu çerçevede, görevlerin yerlerinin gösterilmesi hususunda yönetim kurulu iç yönergesi, bilhassa kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu düzenlemesi gerekmektedir²⁰⁸.

Mezkûr hükümde, kimin kime bağlı olduğu hususunda yapılacak belirlemenin biçimi bakımından bir ayırım yapılmamış, yönetim kuruluna bu konuda takdir yetkisi verilmiştir. Bu itibarla, yönetim yetkisi verilen görevler arasında kimin kime bağlı olduğu hususu, yönetim kurulu iç yönergesinde yer verilen her bir görev tanımı kapsamında ayrı ayrı belirlenebilmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu belirleme, yönetim kurulu iç yönergesine ilave edilecek bir örgüt şemasında, yönetim yetkisi verilen bütün görevlerin toplu biçimde yer verilmesi suretiyle de yapılabilir. Yönetim kurulu iç yönergesinde kimin kime bağlı olduğu hususunda yapılacak belirlemenin konusu, görev sahipleri değil tanımlanan görevlerdir. Yani kanun koyucu, kimin kime bağlı olduğunun ismen belirlenmesini aramamaktadır²⁰⁹.

Kimin kime bağlı olduğu hususunda yapılacak belirlemenin biçimi, yönetimin devri bakımından önemli değildir. Bu noktada söz konusu hüküm yönünden önemli olan husus, yönetim kurulu iç yönergesindeki bütün görevlerin özeldi dikey, genelde ise yatay bağlamda kademelendirilerek yönetim örgütü içerisindeki konumlarının açık bir şekilde tespit edilmesidir²¹⁰. Öte yandan, görevlerin konumlandırılması kapsamında görevler arasında tesis edilecek olan “bağlı olma” unsurunun, yönetimin devri bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü yönetim kurulunca tanımlanan görevler arasında tesis edilecek bağlılığının çerçevesi, yönetimin devri bakımından farklı sonuçlar doğurabilmektedir²¹¹.

²⁰⁷Altay, s.182;Doğan, s.140.

²⁰⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.604; Tekinalp,s.251; Doğan,s.136; Akdağ Güney, s. 86; Üçışık & Çelik,s.451.

²⁰⁹Doğan, s.140.

²¹⁰Altay,s.182; Doğan, s.140.

²¹¹Altay,s.182; Doğan, s.140.

Söz konusu hüküm bağlamında yönetimle görevli kişiler arasındaki bağılılık unsurunun, yönetimle görevli kişilerin kendilerine bırakılan alanda yönetimle ilgili konularda takdir yetkisini ortadan kaldırır nitelikte olmaması gerekmektedir²¹². Bir murahhasın aldığı kararın, dikey kademelenmede yukarıda yer alan bir başka murahhasın onayına tabi kılınması bu duruma örnek teşkil etmektedir. Böyle bir kademelenme, ilgili yönetim yetkisinin, onay veren konumunda olan murahhasa bulunduğu manasına gelmektedir²¹³.

Bu itibarla kuramsal olarak yönetimle görevli kişiler arasında dikey bir kademelenme belirlenebilmesine rağmen, söz konusu kademelendirme içerisinde yönetimle görevli kişiler arasındaki bağılılığın, yönetimle görevli kişilerin kendilerine bırakılan alanda karar yetkilerini sınırlandıran seviyede olamayacağı, fakat yönetim faaliyetleri hakkında bilgi verme seviyesinde olabileceği kabul edilmektedir²¹⁴. Netice itibarıyla, söz konusu hükümde geçen “kimin kime bağlı olduğu” unsuru, yönetimin devrinde, yönetim faaliyetleri hakkında dikey kademelenmede yukarıya doğru bilgi akışının sağlanması amacına yönelik biçimsel bir bağılılığı ifade etmektedir²¹⁵.

Söz konusu hükmün ikinci cümlesine göre, yönetimin devrine dair iç yönergenin kimin kime bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirlemesi gerekmektedir. Söz konusu belirleme, dikey ilişkide bir yöneticinin tabi kılındığı bir yöneticiye veya komiteye bilgi vermesi, üst konumda yer alan kişinin alt konumdakinden hem rapor almasını hem de rutin raporlamanın haricinde gereken her türlü bilgiyi istemesine zemin hazırlamaktadır²¹⁶. Öte yandan sunulacak bilginin içeriği, zamanı gibi hususlarda TTK’de açıklık bulunmamaktadır²¹⁷. Doktrinde, bu konuların da yönetim kurulu iç yönergesinde düzenlenmesi gerektiği belirtilmektedir²¹⁸.

Bununla birlikte yönetim kurulu iç yönergesinde açık bir düzenleme olmasa bile sunulacak bilginin içeriği, zamanı gibi konuların, yönetimle görevli kişilerin özen yükümlülüğü kapsamında ilkesel olarak belirlenmesi mümkün olmalıdır. Yönetimle görevli kişilerin kendilerine bırakılan alanda göstermeleri gereken özenin bir gereği olarak, bilgi verirken de tedbirli bir yöneticinin özeniyle hareket etmeleri gerekmektedir. Bu itibarla, yönetimle görevli kişilerin, yönetim kurulu iç yönergesine

²¹²Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.599.

²¹³Altay, s.89; Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.599.

²¹⁴Altay, s.183.

²¹⁵Altay, s.183.

²¹⁶Altay, s.180.

²¹⁷Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.606.

²¹⁸Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.606; Pulaşlı, s.44; Doğan, s.157.

göre bilgi verme yükümlüsü oldukları kişilere, gerçeğe uygun, yeterli seviyede, makul sıklık ve zamanda bilgi vermek ile yükümlü olmaları gerekir²¹⁹.

Sonuç itibariyle, yönetim kurulu iç yönergesinde kimin kime bilgi sunmakla yükümlü olduğunun belirtilmesiyle yetinilmemesi, bilginin nasıl ve ne zaman sunulacağı gibi ayrıntılı hususlara da yer verilmesi gerekmektedir²²⁰. Bu çerçevede şirketin büyüklüğü ve faaliyetleri dikkate alınarak, yönetim kurulu iç yönergesinde, yöneticilerin hangi sıklıkla rapor vereceği, raporların hangi biçimde ve hangi konulara ilişkin verileceği, acele durumlarda telefonla veya yazılı olarak derhal rapor verilmesinin zorunlu olup olmadığı gibi konularda düzenleme yapılabilmesi mümkündür²²¹.

2.2.3.2.2. İhtiyari Hükümler

Yönetim kurulu iç yönergesinde, yönetimin devredileceği görev sahiplerinin hangi nitelikleri taşıması gerektiğine yönelik düzenlemelere yer verilmesi mümkündür. Yönetim kurulu iç yönergesinde, tüm veya belirli görevler bakımından, yönetimin devredileceği görev sahiplerinin yönetim kurulu üyesi veya üçüncü kişiler arasından seçilebileceğine yönelik düzenleme yapılabilmektedir. Bunun için esas sözleşmede yönetim kurulunu kısıtlayıcı bir düzenlemenin yer almaması gerekmektedir. Söz konusu düzenlemeler, yönetimin devrinde yönetim kurulu iç yönergesinin içeriği bakımından ihtiyari olmasına rağmen, yönetimin devrini kişi yönünden sınırlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Zira söz konusu hüküm uyarınca yönetimin, iç yönergeye uygun olarak devredilmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu itibarla, yönetim kurulu iç yönergesinin yönetimin devrini belirli görevler yönünden kısmen veya tamamen yönetim kurulu üyeleri veya üçüncü kişilere devir ile sınırlandırması halinde, yönetim kurulu ancak bu kurala uygun olarak yönetimin devrine karar verebilmektedir²²².

Ayrıca yönetim kurulu iç yönergesinde, yönetimin devrine ilişkin görevlerle ilgili olarak görev sahiplerinin, belirli seviyede mesleki eğitim, bilgi ve geçmişe sahip olması gibi bir takım ölçütler de belirlenebilmektedir²²³. Nitekim doktrinde, yönetimle görevli kişilerin yönetim kurulunun kurul olarak kullandığı yetkileri tek başına kullanmaları sebebiyle yönetim kuruluna kıyasla daha fazla bilgiye sahip olması

²¹⁹Doğan, s.158.

²²⁰Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.606; Pulaşlı,s.44.

²²¹Doğan, s.158.

²²²Doğan,s.141; Pulaşlı, s.967; Nalbantoğlu, s.13.

²²³Doğan, s.141; Pulaşlı, s.967; Nalbantoğlu, s.13.

gerektiği, bu itibarla her bir yetki bakımından yönetimle görevli kişilerin sahip olması gereken niteliklerin, yönetim kurulu iç yönergesinde ayrı ayrı belirlenmesi gerektiği öne sürülmektedir²²⁴.

Yönetim kurulunun görev sahiplerini görevden alması her zaman mümkün olduğu için, görev sahiplerini belirli süreli olarak görevlendirilmesi, görev sahiplerinin görevlerinin ne zaman sona ereceğini baştan belirlenmesi mümkündür. TTK kapsamında yönetimle görevli kişilerin belirli süreli olarak görevlendirilmesine engel teşkil eden herhangi bir düzenleme söz konusu değildir. Bu itibarla yönetim kurulunun, görev sahiplerinin görev sürelerine ilişkin düzenlemelere, yönetim kurulu iç yönergesinde yer vermesi mümkün gözükmemektedir²²⁵.

TTK'nin 396. maddesi hükmüne göre yönetim kurulu üyelerinin şirketle rekabet etme yasağı söz konusudur. Rekabet yasağı üyelik sıfatına bağlandığı için²²⁶, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetimin kısmen veya tamamen devredildiği yönetim kurulu üyeleri de bu yasağa tabi olmaktadır. Yönetimle görevli üçüncü kişiler bakımından rekabet yasağına dair TTK'de açık bir hükme yer verilmemiş olmasına karşın, doktrinde rekabet yasağının TTK'nin 369. maddesi gereği yönetimle görevli üçüncü kişiler bakımından da geçerli olan bağlılık yükümlülüğünün bir gereği olduğu, bu nedenle yönetimle görevli üçüncü kişilerin de rekabet yasağına tabi olduğu ifade edilmektedir²²⁷.

Ayrıca doktrinde, yönetim kurulu üyelerinin, Murahhas üye ve müdürlerin ve diğer yöneticilerin tabi olduğu rekabet yasağını düzenleyen hükümlere, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde yer verilebileceği belirtilmektedir. Her ne kadar bu kişiler bakımından da kanuni rekabet yasağı öngörüldüğü için, yönetim kurulu iç yönergesinde rekabet yasağına ilişkin düzenlemelerin işlevselliği tartışılabilir olsa da, yaşanması olası uyuşmazlıkların engellenmesi bakımından böyle bir uygulamanın yerinde olacağı değerlendirilmektedir²²⁸.

Yönetimle görevli kişiler, yönetimin devri ile elde ettikleri yetkilerin icrası aşamasında şirket ile ilgili olarak özellikle üretim ve iş sırrı gibi, açıklandığında şirket çıkarlarının zarar görmesi mümkün olan birçok önemli bilgiye sahip olmaktadır. Öte yandan yöneticilerin sır saklama yükümlülüğüne dair TTK'de açık bir düzenleme yer

²²⁴Doğan, s.142; Nalbantoğlu,s.13.

²²⁵Pulaşlı,s.41.

²²⁶Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.689.

²²⁷Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat,s.688; Fatih Aydoğan,„Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı,Vedat Kitapçılık,İstanbul s.79 vd.

²²⁸Tekinalp, s.252; Doğan,s.146.

almamaktadır²²⁹. Bununla birlikte doktrinde, bağıllık yükümlülüğünün bir sonucu olarak yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli kişilerin sır saklama yükümlülüğü olduğu, söz konusu yükümlülüğün görev süresi sona erdikten sonra da süreceği belirtilmektedir²³⁰. Bu itibarla TTK'nin çeşitli hükümleri kapsamında yönetimle görevli kişilerin sır saklama yükümlülüğü bulunmakta, ayrıca yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde sır saklama yükümlülüğüne ilişkin hükümlere yer verilmesi mümkün görünmektedir²³¹.

Genel kurul toplantılarının tersine, yönetim kurulu toplantılarının yeri ve zamanı, bu toplantılara çağrının biçimi, kimlerin toplantı çağrısında bulunabileceği, yönetim kurulu toplantılarının gündemi gibi konular TTK'de detaylı bir şekilde düzenleme altına alınmamıştır²³². Bu konularda kanun koyucu esneklik sağlayarak şirketlerin ihtiyaçlarına göre düzenleme yapmalarına zemin hazırlamıştır²³³. Bu itibarla, söz konusu konuların iç yönergede düzenlenmesi mümkün olmaktadır²³⁴. Öte yandan TTK'ya göre toplantı ve karar yeter sayıları açısından yönetim kuruluna bir serbesti tanınmadığı için, nisaplarla ilgili iç yönergede düzenleme yapılması mümkün gözükmemektedir²³⁵. Yönetim kurulu toplantılarına ilişkin olarak düzenleme yapılması mümkün olan hususların, genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönerge gibi ayrı bir iç yönergede düzenlenmesi mümkündür.

2.3. Yönetimin Devrine Dair İç Yönerge Hakkında Bilgilendirme Yapılması

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin tescil ve ilan edilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Zira bu iç yönergenin şirketin iç işleyişini düzenlemesi ve iç yönergede yer alan bazı bilgilerin şirketin pazardaki rakiplerine duyurulmasının şirket menfaatlerine aykırı sonuçlar doğurması gibi nedenlerle kanun koyucu tescil ve ilan vasıtasıyla iç yönergenin üçüncü kişilere duyurulmasına gerek görmemiştir²³⁶.

Bununla birlikte, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin, görev ve sorumluluk alanının ayrıştırılmasında belirleyici olması sebebiyle, bilhassa sorumluluk davalarında ve iflasta, pay sahipleri ve şirket alacaklılarının iç yönergenin

²²⁹Safiye Nur Bağrıaçık. **Üretim ve İş Sırlarının Korunması** (özellikle haksız rekabet açısından). Oniki Levha Yayınları, İstanbul s.118 vd.

²³⁰Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.386; Kırca, Şehirli Çelik ve Manavgat, s.664; Bağrıaçık, s.120.

²³¹Doğan, s.145.

²³²Akdağ Güney, s.247.

²³³Akdağ Güney, s.247.

²³⁴Pulaşlı, s.41; Akdağ Güney, s.86; Karasu, s.209; Bahtiyar, s.53; Paşlı, s.132.

²³⁵Doğan, s.152; Pulaşlı, s.42.

²³⁶Tekinalp, s.251; Altay s.185.

içeriği hakkında bilgi edinmeleri noktasında korunmaya değer menfaatleri olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede, kanun koyucu şirket ile pay sahibi ve alacaklılar arasındaki menfaat dengesini tesis edebilmek amacıyla TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrasında yönetim kurulunun, talep üzerine pay sahiplerini ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koyan alacaklıları iç yönerge hakkında yazılı olarak bilgilendireceğini düzenlemiştir²³⁷.

Söz konusu hükme göre yönetim kurulunun talep üzerine pay sahipleri ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir şekilde ortaya koyan alacaklıları iç yönerge hakkında bilgilendireceği belirtilmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesi ile ilgili her husus bilgilendirmenin konusunu teşkil edebilmektedir. Başka bir deyişle, pay sahipleri ve korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir biçimde ortaya koymak koşuluyla alacaklılar, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi ile ilgili hemen her konuda bilgi talebinde bulunmaları mümkündür.

Bilgilendirme hakkına sahip olanların başında pay sahipleri gelmektedir. Hükmün lafzından hareketle sadece mevcut pay sahiplerinin bilgilendirme isteminde bulunabilecekleri, olası ve müstakbel pay sahiplerinin bu haktan yararlanamayacakları anlaşılmaktadır²³⁸. Ayrıca şirkete karşı pay sahipliği, TTK'nin 499. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca pay defterine göre belirleneceği için, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde bilgi talebinde bulunulması pay sahiplerinin bu sıfatlarını ayrıca ispat etmelerine bağlı kılınmamıştır. Öte yandan söz konusu hüküm kapsamında alacaklıların bilgilendirme talebinde bulunabilmesi için korunmaya değer menfaatlerini ikna edici bir şekilde ortaya koymaları gerekmektedir²³⁹.

²³⁷ Oran, s.214.

²³⁸ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.608.

²³⁹ Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.609.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEMSİLE DAİR YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ

3.1. Genel Olarak Anonim Şirkette Temsil Kavramı

TTK'nin 365. maddesi uyarınca yönetim kurulu anonim şirketi yönetmekte ve temsil etmektedir. Temsil kavramı ise yönetim kavramından farklıdır. Nitekim anonim şirkette yönetim kavramının kapsamına ortaklık işlerinin yürütülmesi ve ortaklık amacına ulaşabilmek için gerekli kararların alınması girmektedir²⁴⁰. Bu itibarla yönetim fonksiyonu iç ilişkide gündeme gelmektedir²⁴¹. Temsil kavramının kapsamında ise, yönetim kurulunun hukuki işlemler vasıtasıyla anonim ortaklığı hak sahibi yapma ve borç altına sokma yetkileri bulunmakta, bu nedenle bu kavram ortaklığın dış ilişkileriyle ilgili olmaktadır²⁴². Bununla birlikte yönetim ve temsil kavramları arasında, temsilin yönetimin bir neticesi olması hasebiyle de bir ilişki söz konusudur. Zira yönetim kurulunun temsil yetkisi çerçevesinde üçüncü kişiler ile yaptığı işlemler, bir yönetim politikası kapsamında alınmış olan kararların yerine getirilmesine karşılık gelmektedir²⁴³.

TTK'nin 370. maddesinin birinci fıkrasına göre, esas sözleşmede aksi düzenlenmemiş olması veya yönetim kurulunun tek kişiden oluşmaması halinde, temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir. Kanun koyucu temsil yetkisi kavramını kullanmış olmakla beraber yönetim kurulu ortaklığın temsilcisi değil, ortaklığı bağlamaya yetkili organıdır²⁴⁴. Ortaklığın organı ortaklığın kendisi olduğu için organı teşkil eden kişi veya kişilerin ortaklık adına yaptığı işlemler, ortaklığın kendisinin işlemleri olarak ortaklığı bağlamaktadır²⁴⁵.

Anonim şirketin yönetim kurulunca temsil edilmesi kural olmakla birlikte kanun koyucu, şirketin temsilde yönetim kuruluna belirli sınırlar içerisinde serbesti tanımıştır. Bu sebeple şirketin temsili bakımından farklı ihtimallerle karşılaşılabilmektedir. Nitekim yönetim kurulunun, TTK'nin 370. maddesinin ikinci fıkrası gereğince organsal işlev olarak temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas

²⁴⁰Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.337.

²⁴¹Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.337; Tekinalp, s.237; Altay,s.93; Pulaşlı, s.423.

²⁴²Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu, s.347.

²⁴³Tekinalp, s.236.

²⁴⁴Hacımahmutoğlu,s.108.

²⁴⁵Hacımahmutoğlu,s.108.

üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devri mümkündür. Bununla birlikte yönetimin devrinden farklı olarak temsil yetkisinin konu yönünden ayrıştırılması düzenlenmemiştir²⁴⁶. Ayrıca, yönetimin devrinden farklı olarak temsil yetkisinin devri bakımından esas sözleşmede buna cevaz veren bir hüküm bulunması gerekli olmadığı gibi, bu konuda bir iç yönerge hazırlanması koşulu da aranmamaktadır. Zira temsil yetkisinin devri için yönetim kurulunun TTK'nin 390. maddesine uygun bir karar alması yeterli olmaktadır. Ayrıca yönetimin devrinden farklı olarak, asgari bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olmasının gerekli olduğu düzenlenmiştir. Bu itibarla temsil yetkisinin tamamen devri mümkün değildir²⁴⁷.

Temsil yetkisinin devri dışında, TTK'nin 368. maddesi uyarınca yönetim kurulu, ticari mümessil ve ticari vekiller atayabilmektedir. Bu kapsamda, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında özel bir düzenlemeye yer verilmiş, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerinin veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanabilmesine imkân tanınmıştır. TTK'nin gerek 368. maddesinde gerekse de 371. maddesinin yedinci fıkrasında TTK'nin 370. maddesinin ikinci fıkrasından farklı olarak ortaklığa temsilci atanması düzenlenmiştir. Ayrıca, anonim şirketin temsilinde, TBK'nin 40. vd. hükümlerinde düzenleme altına alınan temsil kurumuna müracaat etmek de mümkündür²⁴⁸.

3.2. Anonim Şirkette Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısının Rolü

TBK'nin 551. maddesinin birinci fıkrasında tanımlanmış olan ticari vekil kavramı, *“ticari vekil, bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişidir.”* Doktrine göre birinci durumda genel yetkili ticari vekillik, ikinci durumda ise özel yetkili ticari vekillik söz konusudur²⁴⁹.

Söz konusu hüküm uyarınca ticari vekiller, TBK 547 vd. maddelerinde düzenlenen ticari temsilcilere kıyasla daha dar yetkileri haiz, bağlı tacir yardımcılardır. Zira TBK'nin 551. maddesinin ikinci fıkrasına göre ticari vekiller, ticari temsilcilerin tersine, işletmenin sadece “alışılmış” işlemleriyle yetkilendirilmiştir. Buna göre ticari

²⁴⁶Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.629.

²⁴⁷Hacımahmutoğlu, s.113.

²⁴⁸Kırca, Şehirali Çelik ve Manavgat, s.624.

²⁴⁹Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.488; Oruç Hami Şener. **Ticari işletme hukuku**. Seçkin Yayınları, Ankara s.289. Sabih Arkan, S. **Ticari işletme hukuku**. 23. Bası Ankara, s. 289.

vekilin, olağan işler haricinde kalan hususlarda işletmeyi temsilen işlem yapabilmesi, işletme sahibi tarafından ilgili konuda özel olarak yetkilendirilmesine bağlıdır. Nitekim söz konusu hüküm gereğince, *“ticari vekil açıkça yetkili kılınmadıkça, ödünç olarak para veya benzerlerini alamaz, kambiyo taahhüdünde bulunamaz, dava açamaz ve açılmış davayı takip edemez.”* Öte yandan ticari temsilciler bu tür işlemleri bile yapma yetkisini haizdir²⁵⁰.

TBK'nin 551. maddesi gereğince ticari vekiller işletme sahibi tarafından atanmaktadır. TTK'nin 368. maddesine, 371. maddesinin yedinci fıkrasına ve 375. maddesinin birinci fıkrasına göre anonim şirket bakımından ise, bir anonim şirkette yönetim kurulu ticari vekil atanması hususunda yetkili organdır. TTK gereğince yönetim kuruluna verilen bu yetki devredilemez ve vazgeçilemez nitelik taşımaktadır. Bu nedenle yönetim kurulunca bu yetkinin kurul olarak kullanılması icap etmektedir²⁵¹. Bu hususta TTK'nin 390. maddesine uygun bir karar alınması gerekmektedir.

TBK'nin 552. maddesi uyarınca toptan, yarı toptan veya perakende satış yerlerinde çalışan görevli ve hizmetliler bakımından temsil karinesi öngörülmüştür. TBK'nin 552. maddesi kapsamındaki bu kimseler hukuki niteliği bakımından ticari vekil sayılmaktadır. Bununla birlikte hukuki görünüşe itibar eden üçüncü kişilerin korunması, ticari hayatın gereksinim duyduğu çabukluk ve kolaylığın, işlem güvenliğinin sağlanması yaklaşımından hareketle, toptan, yarı toptan ve perakende satış işleriyle uğraşan ticari işletmelerin görevli ve hizmetlileri bakımından temsile ilişkin özel düzenlemeler yapılmıştır²⁵².

Söz konusu hükme göre toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri; o ticari işletme içinde, müşterilerin kolaylıkla görebilecekleri bir yerde ve kolayca okuyabilecekleri bir biçimde, yazıyla aksine duyuru yapılmış olmadıkça, ticari işletmenin alışılmış bütün satış işlemlerinin yapılması, yetkili oldukları işlemler hakkındaki faturaların imzalanması, ticari işletmenin alışılmış işlemlerinden doğan borçların ifa edilmesine veya bunların hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesine ilişkin ihtar veya diğer açıklamaların işletme sahibi adına yapılması, bu nitelikteki ihtar veya diğer açıklamaların, özellikle alışılmış işlem dolayısıyla teslim edilmiş mallara ilişkin ayıp bildirimlerini ticari işletme adına kabul

²⁵⁰Hüseyin Ülgen., Mehmet Helvacı., Abuzer Kendigelen., Arslan Kaya ve Nedret Füsün Nomer Ertan. Ticari işletme hukuku (4. Basi). İstanbul, s.694.

²⁵¹Oran, s.118.

²⁵²Şener, s.296.

edilmesi hususlarında yetkilidirler. Ayrıca bu kişiler, kendilerine yazıyla yetki verilmiş olmadıkça, işletme dışında ve kasa görevlileri atanmışsa, işletme içinde satış bedellerini isteyip alamamakta, satış bedellerini almaya yetkili bulundukları hâllerde, faturaları kapatmaya veya makbuz vermeye yetkili olmaktadır²⁵³.

Göröldüğü üzere hükmün uygulamasında gerçek bir temsil yetkisi söz konusu olmamakta, istihdam edilme durumunun neden olduğı hukuki görünüşün korunması sebebiyle sanki temsil yetkisi varmış gibi bir durum ortaya çıkmaktadır²⁵⁴. Bu şekilde, istihdam edilme durumunun hukuken geçerli bir hizmet, ortaklık ya da vekâlet sözleşmesine dayanması gerekmemekte, bu noktada fiili bir durumun varlığı yeterli olmaktadır²⁵⁵. Bununla birlikte görevli veya hizmetlilerce gerçekleştirilen faaliyetin işletme sahibinin onayı ve bilgisi dâhilinde meydana gelmesi gerekmektedir²⁵⁶. Doktrinde, tacirin bilgisi dâhilinde, satış yerlerinde bulunan tacirin arkadaşı veya akrabaları gibi kimseler iyiniyetli üçüncü kişiler yönünden satış memuru sayılmaktadır²⁵⁷.

Bu açıklamalar anonim şirketler bakımından da geçerli olmaktadır. Anonim şirketlerde TBK'nin 552. maddesi çerçevesindeki bir yetkilendirme için yönetim kurulunun karar alması, TBK'nin 551. maddesinde düzenlenen ticari vekillerin aksine, gerekli değildir. Bu tür kimselerin, anonim şirketin yönetim teşkilatı kapsamında, örnek olarak TTK'nin 367. maddesi kapsamında yönetimin devredildiğı kimseler tarafından görevlendirilmesinde de hukuki olarak bir engel bulunmamaktadır²⁵⁸.

3.3. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcıları

3.3.1 Genel Olarak

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına göre yönetim kurulunun “sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları” atayabileceğı düzenleme altına alınmıştır. Kırca²⁵⁹ söz konusu hükümde geçen “sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları” ile TBK'nin 551. ve 552. maddesinde düzenlenen, ancak anılan maddelerdeki yetkilerinin kapsamı sınırlandırılan ticari vekillerin kastedildiğini

²⁵³ Oran, s.127.

²⁵⁴ Hüseyin Ülgen. **Hukuki görünüş nazariyesi**. İstanbul, s.131.

²⁵⁵ Ülgen, s.132; Şener, s.297.

²⁵⁶ Ülgen, s.132; 2016, s.297.

²⁵⁷ Şener, s.298.

²⁵⁸ Akdağ Güney, s.121.

²⁵⁹ İsmail Kırca. **TTK. m. 371/7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım**, Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Dergisi, 30(3), s.26.

belirtmektedir. Kırca, birlikte temsil kaydıyla sınırlama gibi yetkinin kapsamının daraltılmadığını, yalnızca yetkinin kullanım şekli bakımından bir sınırlama getirildiği haller ile şube işleriyle sınırlamada olduğu gibi yetkinin yer itibariyle sınırlandığı hallerin de bu kapsamda olduğunu ifade etmektedir.

Yanlı ve Okutan Nilsson’a²⁶⁰ göre, “sınırlı yetkili vekil” ibaresindeki “sınırlı yetki”nin, kendisine temsil yetkisi verilen kişinin, ticari temsilciye ve temsil yetkisi bulunan yönetim kurulu üyeleriyle Murahhaslara kıyasla sınırlı yetkili olduğunu belirtmektedir. Akdağ Güney²⁶¹ ise konuyu, genel yetkili ticari vekiller haricinde ticari vekillerin ve diğer tacir yardımcılarının yetkilerinin dış ilişkide geçerli olacak biçimde her türlü sınırlandırılabilmesi olarak değerlendirmektedir. Doktrinde bazı yazarlar da, “sınırlı yetki” kavramını, anonim şirketlerde ticari vekilin yetkilerine getirilen her türlü iradi sınırlandırma bakımından incelemektedir²⁶².

Şirketler tarafından ticari vekillik görevi verilen kişilerce gerçekleştirilen hangi işlemlerin yetki kapsamında olduğunun üçüncü kişilerce bilinmesi ve yetkisiz temsil sebebiyle yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi hükmün temel gerekçesini teşkil etmektedir. Bu itibarla, hükümde geçen “sınırlı yetki” ibaresinin, kanunda sınırları belirlenmiş temsil yetkisi kapsamı dışında yapılan miktar, konu yönünden veya şube işleri, birlikte temsil gibi her türlü kısıtlamayı ifade etmektedir²⁶³.

3.3.2. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısı Olarak Atanabilecek Kişiler

TTK’nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına göre yönetim kurulu “*yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulunu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları*” sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atayabilmektedir. Hükümde geçen “*yukarıda belirtilen temsilciler dışında*” ibaresi ile ne anlatılmak istendiği konusu doktrinde tartışılmıştır.

Yanlı ve Okutan Nilsson²⁶⁴ “yukarıda belirtilen temsilciler” ibaresiyle, TTK’nin 371. maddesinin birinci fıkrasına göre temsil yetkisi bulunan ve bu yetkilerinde herhangi bir değişiklik yapılmayan yönetim kurulu üyeleri ile eğer TTK’nin 370. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kendilerine temsil yetkisi tahsis edilen Murahhas

²⁶⁰Yanlı ve Okutan Nilsson, s.19.

²⁶¹Akdağ Güney, s.126.

²⁶²Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.489; Tekinalp, s.261; Şener, s.292.

²⁶³Oran, s.132.

²⁶⁴Yanlı ve Okutan Nilsson, s.10.

üyeler veya kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas müdürlerin hükmün kapsamı dışında tutulduğunu belirtmektedir. Akdağ Güney²⁶⁵ ise söz konusu temsilciler ile TTK'nin 370. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yönetim kurulu tarafından temsil yetkisinin devredilebileceği murahhas ve müdürler ile TTK'nin 368. maddesine istinaden yönetim kurulunca atanabilecek ticari mümessiller ve ticari vekillerin kastedildiğini ifade etmektedir. Benzer biçimde Karaahmetoğlu²⁶⁶, “temsile yetkili olanlar” ifadesiyle aslında şirketi temsil edebilecek en üst kademedен en alt kademeye herkesin kastedildiğini, başka bir anlatımla temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri ile murahhas üye/müdür ve ticari mümessil ve ticari vekilin de bu kapsamda sayılması gerektiğini öne sürmektedir.

Kanaatimizce, TTK'nin 368. maddesi kapsamında atanabilecek ticari mümessil ve ticari vekillerin, TTK'nin 370. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında temsil yetkisinin devredilebileceği murahhas üye ve müdürlerin ve TTK'nin 371. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında temsil yetkisi sınırlandırılanlar dâhil olmak üzere yönetim kurulu tarafından atanabilecek bütün temsilcilerin, “yukarıda belirtilen temsilciler” kapsamı içerisinde olduğu değerlendirilmektedir. Buna göre, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında geçen “yukarıdaki temsilciler dışında” ifadesiyle, bu hüküm kapsamında sınırlı yetkiye sahip temsilci olarak atanacak kimselerin hali hazırda hem organsal işleve hem ticari temsil yetkisine sahip olmayan kişiler arasından atanması amaçlanmaktadır. Yönetim kurulu üyesi olsun veya olmasın, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanacak kişilerin, temsil yetkisini haiz olmayan kimseler arasından seçilmesi gerekmektedir.

Söz konusu hükme göre, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanabileceği düzenlenmiştir. Temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri, TTK'nin 370. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devrettiği durumlarda, temsil yetkileri alınan üyelerdir. Bu itibarla bir yönetim kurulu üyesinin TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında atanması, yönetim kurulu tarafından bu üyenin temsil yetkilerinin devredildiğine dair bir karar alınmış olmasına bağlıdır²⁶⁷.

²⁶⁵Akdağ Güney, s.121.

²⁶⁶İsmail Özgün Karaahmetoğlu. **Limited Şirketin Temsili (2. Bası)**, Seçkin Yayınları, Ankara s.357.

²⁶⁷Kırca, s.33; Yanlı ve Okutan Nilsson, s.11; Hacımahmutoğlu, s.141; Pulaşlı, s.1109.

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanabilecek diğer bir grup, şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerdir. Bir kimsenin ticari vekil olarak atanabilmesi için ticari vekil ile işletme sahibi arasında bir akit ilişkisi bulunması zorunlu olmamakta, hizmet, vekâlet gibi herhangi bir sözleşme ilişkisi söz konusu olmadan da tek taraflı bir irade beyanıyla ticari vekillik ilişkisi kurulabilmektedir. Bununla birlikte TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası ile bu genel kuralın dışına çıkılmış, yönetim kurulu üyeleri haricinde şirkete hizmet akdiyle bağlı olan kişilerin anonim şirketlerde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atanabileceği düzenlenmiştir.

3.3.3. Sınırlı Yetkiye Sahip Ticari Vekil veya Diğer Tacir Yardımcısı Atanmasının Koşulları

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atamanın ilk koşulu, bu şekilde atanacak olan kişilerin görev ve yetkilerinin temsile dair iç yönergede açıkça belirlenmesidir. Bu kapsamda bir iç yönerge hazırlanmasıyla, atanacak ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının yetki sınırlarının açık bir şekilde belirlenmesi amaçlanmıştır.

Doktrinde bir görüş²⁶⁸, iç yönergedeki hususların esas sözleşmeye açıkça yazılarak da kanunun gereğinin yerine getirilebileceğini ileri sürmektedir. Bununla birlikte, kanaatimizce söz konusu hükümde net bir biçimde iç yönerge ile düzenleme koşulunun getirilmiş olması ve söz konusu görüşün yönetim kurulunun münhasır nitelikteki yetkisine genel kurulun müdahalesine imkân vermesi nedeniyle, iç yönergede düzenlenmesi gerektiği belirtilen hususların esas sözleşmede düzenlenerek iç yönergenin ikame edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası hükmünde, sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerinin belirlendiği bir iç yönergenin hazırlanmasında, TTK'nin 367. maddesi kapsamında yönetimin devrine dair hazırlanan iç yönergeye atıf yapılmaktadır. İlgili atıf, sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerini konu edinen iç yönergenin, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasında düzenlenen ayrık durumlar (iç yönergenin tescil ve ilanı) dışında, TTK'nin 367. maddesinde belirtilen esaslara uygun bir şekilde hazırlanması

²⁶⁸Gönen Eriş. **Ticari İşletme ve Şirketler C.2. (2. Bası)**, Ankara, s.2278.

gerektiğini belirtmektedir²⁶⁹.Başka bir anlatımla temsile dair iç yönergenin, yönetimin devrine dair iç yönergedeki gibi, yönetim kurulunca hazırlanarak TTK'nin 390. maddesinde belirtilen nisaplara uygun bir biçimde alınacak bir yönetim kurulu kararı ile kabul edilmesi, ayrıca sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının yetki sınırlarının, bu kişilerin görev yaptıkları pozisyonlara ilişkin görev tanımının, yetki ve sorumluluklarının düzenlenmesi icap etmektedir.

Temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atamanın ikinci koşulu yönetim kurulunun konuyla ilgili karar almasıdır. Buna göre, yönetim kurulunca bir iç yönerge hazırlanıp kabul edildikten sonra sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılar, yönetim kurulu tarafından ilgili iç yönergeye atıfla alınacak ayrı bir yönetim kurulu kararıyla atanmaktadır²⁷⁰. Nitekim iç yönerge ile sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanamayacağı, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasının üçüncü cümlesinde açık bir şekilde düzenlenmiştir. Sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasına dair yönetim kurulu kararı için TTK'de özel bir düzenleme olmaması nedeniyle bu konuda TTK'nin 390. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nisaplara göre bir karar verilmesi yeterli olmaktadır²⁷¹.

Sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasına dair yönetim kurulu kararının, görev ve yetkilerin belirlendiği temsile dair iç yönergeye atıf yapması ve hangi görevlere kimlerin atandığının ismen belirlenmesi şeklinde bir atama hükmünü içermesi gerekmektedir²⁷². Başka bir deyişle, atama kararında yalnızca iç yönergeye atıfla kimin hangi göreve atandığının belirlenmesiyle yetinilmesi, atanan kimselerin yetkilerinin neler olduğuna ilişkin hususlara yer verilmemesi icap etmektedir²⁷³.Örnek olarak, iç yönergede sınırlı yetkili ticari vekillik yetkileri verilen lojistik direktörlüğü görevine, birden çok kişinin atanmasına karar verildikten sonra bu göreve tanımlanan yetkilerin birlikte temsil kaydıyla kullanılabileceğine ilişkin bir kayda atama kararında yer verilmemesi gerekmektedir. Ayrıca iç yönergede bulunmayan miktar konu gibi bir yetki hükmüne atama kararında yer verilmemesi, zira temsil yetkisine ilişkin sınırlayıcı bütün kayıtların iç yönergede belirlenmesi icap

²⁶⁹Hacımahmutoğlu, s.146.

²⁷⁰Tekinalp, s.261; Kırca, s.28; Yanlı ve Okutan Nilsson, s.22; Karaahmetoğlu, s.362.

²⁷¹Yanlı ve Okutan Nilsson, s.22.

²⁷²Kırca,s.28.

²⁷³Yanlı ve Okutan Nilsson,s.22; Kırca,s.28.

etmektedir. Nitekim atama kararı uygulamada, iç yönergede belirlenen görevlere kimlerin atanacağıının isim olarak belirlendiği bir hukuki metin niteliği taşımaktadır. Bu noktada özellikle belirtmek gerekir ki, iç yönergede yer alan temsil kayıtlarının aynen tekrar edilerek alınan atama kararları ticaret sicil müdürlüklerince geri çevrilmiştir²⁷⁴.

Temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak atamanın üçüncü koşulu, temsile dair iç yönerge ile sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak yetkilendirilen kişilerin tescil ve ilan edilmesidir. Sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı olarak yetkilendirilen kişilerin tescil ve ilan edilmesiyle bu kişilerin yetki sınırlarının üçüncü kişiler tarafından bilinmesinin sağlanması ve bu şekilde yetkisiz temsil sebebiyle üçüncü kişilerin muhtemel mağduriyetlerinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır²⁷⁵.

Sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının tescil ve ilanı, bu temsilcilerin bu amaçla hazırlanan iç yönergeye atıfla atanmasına dair yönetim kurulu kararının tescil ve ilan edilmesi biçiminde gerçekleştirilmektedir²⁷⁶. Böylelikle atama kararında, iç yönergede düzenlenen sınırlı yetki alanı ile temsilciler arasında tesis edilen hukuki bağın, ticaret siciline tescil ve ilanı ile alenileştirilmesi sağlanmaktadır. Bu durum doktrinde ticaret sicilinin olumlu etkisi olarak tanımlanmakta²⁷⁷, TTK'nin 36. maddesinin üçüncü fıkrası devreye girmektedir. Buna göre, söz konusu ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının, iç yönergede gösterilen sınırlı bir alanda temsil yetkisine sahip olduğunun üçüncü kişilerce bilindiği kabul edilmektedir. Sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasına dair kararın tescil ve ilanı açıklayıcı nitelik taşımakta, temsilci, atama kararıyla beraber iç yönergede belirtilen yetkilerle donatılmış olmaktadır²⁷⁸. Bu itibarla, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca alınan temsilci atama kararı henüz ticaret siciline tescil ve ilan edilmemiş olsa bile şirket, bu temsilcinin kendisine verilen yetkiye uygun olarak yaptığı işlemlerle bağlı olmaktadır²⁷⁹.

Doktrinde, uygulamada kolaylık olması bakımından iç yönergenin tescili ile atama kararının tescilinin birlikte yapılmasında herhangi bir engel bulunmadığı

²⁷⁴ Oran, s.147.

²⁷⁵ Oran, s.144.

²⁷⁶ Yanlı ve Okutan Nilsson, s.21; Kırca, s.32; Karaahmetoğlu, s.363.

²⁷⁷ Ayhan, Özdamar ve Çağlar, s.209; Şener, s.480

²⁷⁸ Yanlı ve Okutan Nilsson, s.23.

²⁷⁹ Yanlı ve Okutan Nilsson, s.24.

belirtilmektedir²⁸⁰. TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında hazırlanan iç yönerge ile atama kararının ticaret siciline tescil ve ilanına ilişkin müracaatın birlikte yapılması teorik olarak mümkün olsa da, tescil ve ilan işlemlerine ilişkin uygulamaya göre, atama kararının daha önceden tescil ve ilan edilmiş bir iç yönergeye dayanması aranmakta, başka bir deyişle atama kararının iç yönergeden sonra tescil ve ilan edilmesi benimsenmektedir²⁸¹.

3.4. Temsile Dair İç Yönergenin Hazırlanması

3.4.1. İç Yönerge Hazırlanmasına İlişkin Yönetim Kurulu Karar Alınması

Temsile dair iç yönergenin hazırlanmasının temel aşaması iç yönerge hususunda yönetim kurulunun karar almasıdır. Bu bağlamda yönetim kurulu kararının, temsile dair konuda yürürlüğe konulmak üzere bir iç yönerge hazırlanmasını öngörmesi yeterli olmaktadır. Söz konusu kararda ayrıca, iç yönergenin hazırlanması aşamasında yardımcı olmak üzere şirketin belirli bir biriminin, yöneticisinin, yardımcı personelinin, kurul, komite veya komisyonunun görevlendirilmesi veya bir danışmanlık şirketinden hizmet alınması konularında karar alınması mümkündür²⁸².

3.4.2. İç Yönerge İçeriğinin Teşkili

3.4.2.1. İçeriğin Çerçevesi

Temsile dair iç yönerge içeriğinin çerçevesini, öncelikle kanunun emredici hükümleri oluşturmaktadır. Yani temsile dair iç yönergenin kanunun emredici hükümlerine uygun içerikte olması zorunludur. Kanunun emredici hükümlerinin dışında, temsile dair iç yönergenin içeriğinin diğer çerçevesini esas sözleşme hükümleri teşkil etmektedir. TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca hazırlanan temsile dair iç yönerge bakımından esas sözleşme ile yönetim kurulunun ticari vekil ve diğer tacir yardımcısı atama yetkisi sınırlandırılmayacağı için, esas sözleşme hükümlerinin temsile dair iç yönergenin içeriğini sınırlandırıcı bir etkisi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, TTK'nin 390. maddesinin birinci fıkrası kapsamında esas sözleşmede özel toplantı ve karar yeter sayıları belirlenebileceği için, temsile dair yönetim kurulu iç

²⁸⁰Karaahmetoğlu, s.362.

²⁸¹ Oran,s.151.

²⁸² Oran, s.158.

yönergesinin kabulünde de esas sözleşmede belirtilen söz konusu sayılara uyulması gerekmektedir²⁸³.

3.4.2.2. Görev ve Yetkilerin Belirlenmesine Dair Hükümler

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına göre, bu hüküm çerçevesinde görevlendirilecek sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerinin, 367. madde uyarınca hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenmesi gerekmektedir. Söz konusu hüküm kapsamında hazırlanan iç yönergenin içeriğine ilişkin olarak ayrıca olumsuz şarta yer verilmiş, iç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcılar atanamayacağı düzenleme altına alınmıştır. Bu itibarla, sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının kimler olduğu, bu hüküm kapsamında hazırlanacak iç yönergenin içeriğine dâhil olmamaktadır. Başka bir anlatımla temsile dair iç yönergenin içeriği, sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı yetkisini haiz görevlerin belirlenmesi ile bu görevlerin yetkilerinin somutlaştırılmasından ibarettir.

Söz konusu iç yönergede ilk olarak, sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılığı yetkisi verilecek görevlerin belirlenmesi icap etmektedir. Yani TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında sınırlı temsil yetkisi verilecek görevlerin, yönetim kurulu üyesi, mali işler müdürü, idari işler ve satın alma müdürü, ithalat veya ihracat müdürü, fabrika müdürü, mağaza müdürü gibi biçimlerde somut hale getirilmesi gerekmektedir. Aynı hükme göre temsile dair iç yönergede, bu biçimde atanacak kişilerin kimler olduğunun isim olarak belirtilmesine ilişkin düzenleme yapılamamaktadır.

Söz konusu hüküm uyarınca, görevlendirilecek kişiler yönetim kurulu üyesi veya şirkete hizmet sözleşmesiyle bağlı olan herhangi bir kişi olabileceği için sınırlı temsil yetkisi verilebilecek görevler şirket içi hiyerarşide üst düzeyde veya alt düzeyde olabilmektedir. Ayrıca sınırlı temsil yetkisine ilişkin görevler, çeşitlilik gösterebilmekte veya birkaç görevden oluşabilmektedir. Bu nedenle, hangi görevlerin sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılığı yetkileriyle donatılacağı hususunda yönetim kurulu geniş bir takdir yetkisini haizdir²⁸⁴. Söz konusu hüküm çerçevesinde görevlendirilecek sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının yetkilerinin, yönetim kurulu iç yönergesinde net bir biçimde belirlenmesi icap etmektedir. İlgili hüküm bağlamında

²⁸³ Oran, s.161.

²⁸⁴ Oran, s.192.

yönetim kurulu iç yönergesi ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının sınırlı yetki alanının belirlenmesini amaçlamakta, yönetim kurulu iç yönergesinin içeriğinin TTK'nin 370. vd. maddeleri kapsamında organa mahsus temsil yetkilerini de kapsayacak bir biçimde düzenlenmemesi gerekmektedir. Örnek olarak, yönetim kurulu üyelerinin en geniş şekilde her konuda şirketi temsile yetkili olduğuna yönelik bir düzenleme, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında yönetim kurulu iç yönergesinin konusunu teşkil etmemektedir.

Söz konusu hüküm gereğince hazırlanacak yönetim kurulu iç yönergesinde, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının temsil yetkileri birlikte imza şeklinde ve/veya sadece merkez veya şube işlerine özgülenme suretiyle veya miktar, konu yönünden olmak üzere kural olarak herhangi bir biçimde sınırlandırılabilir. Bu sınırlamaların birine, bir kaçına veya hepsine temsile dair iç yönergede yer verilmesi mümkündür²⁸⁵.

Temsile dair iç yönergede, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının yetkilerini miktar bakımından sınırlandıran düzenlemelere yer verilebilmektedir²⁸⁶. Bu bağlamda, hangi görevlerin hangi miktara kadar işlemleri yapmaya yetkili olduğuna ilişkin düzenlemelere yer verilmesi mümkündür. Ayrıca iç yönergede, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılara verilecek temsil yetkisinin konu bakımından sınırlandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapılması da mümkün olmaktadır. Örneğin alım, satım, kira, kefalet, kredi, iş gibi sözleşmelerin imzalanması veya feshedilmesi gibi işlemlerin yapılması ile sınırlı olarak temsil yetkisi verilebilmektedir²⁸⁷.

Yönetim kurulu iç yönergesinde, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılara yer bakımından sınırlı olmak üzere yetki verilmesine ilişkin düzenlemeler yapılabilmektedir. Bu çerçevede, yönetim kurulu iç yönergesinde yapılacak düzenlemeler vasıtasıyla temsil yetkisinin belirli bir coğrafi bölge, şube gibi yerlerin işleriyle sınırlandırılması mümkündür. Örnek olarak yönetim kurulu iç yönergesinde, belirli bir coğrafi bölge dâhilinde şirketin bazı işlerini yürütmekle yetkili olmak üzere bir bölge müdürü görevi tanımlanabilmektedir. Öte yandan yer bakımından yapılacak sınırlandırmaların, miktar ve konu bakımından yapılacak sınırlandırmalarla birleştirilerek gerçekleştirilmesi de mümkündür²⁸⁸.

²⁸⁵Tekinalp, s.260; Kırca, s.29; Yanlı ve Okutan Nilsson, s.19 vd; Akdağ Güney, s.126.

²⁸⁶Tekinalp, s.260; Kırca, s.29; Akdağ Güney, s.126.

²⁸⁷Tekinalp, s.260; Kırca, s.29; Akdağ Güney, s.126.

²⁸⁸Kırca, s.29.

Yönetim kurulu iç yönergesinde, sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının verilen yetkilerin kullanılma biçimine dair bazı düzenlemelere yer verilebilmektedir. Söz konusu hüküm kapsamında atanacak sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının temsil yetkisinin süre bakımından sınırlandırılması da mümkündür²⁸⁹. Yönetim kurulu iç yönergesinde ilgili süre, bütün görevler veya bazı görevler için geçerli olmak üzere kararlaştırılabilmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesi için bir yürürlük süresinin belirlenmiş olması halinde, bu süre bütün görevler için verilen yetkinin süre yönünden üst sınırını teşkil etmektedir²⁹⁰.

3.5. Temsile Dair İç Yönergenin Tescil ve İlan Edilmesi

TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca hazırlanan yönetim kurulu iç yönergesinin tescil ve ilanı zorunludur. Temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin tescil ve ilan zorunluluğu, sadece yönetim kurulu iç yönergesi hazırlandığında değil, değiştirildiğinde de söz konusu olmaktadır²⁹¹. Sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı atamasına özgülenmiş bağımsız bir yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanması halinde, tescil ve ilan özellik arz etmemektedir. Zira söz konusu yönetim kurulu iç yönergesinin bir bütün halinde tescil ve ilanı ile beraber kanuni şart yerine getirilmiş olmaktadır.

Bununla birlikte tek bir yönetim kurulu iç yönergesinde gerek yönetimin devrine gerekse de sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının ilişkin hükümlere yer verilmesi mümkün olmaktadır. Böyle bir durumda ise, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası gereği bir bölümü tescil ve ilana tabi olan, diğer bölümü ise tescil ve ilana tabi olmayan ancak tüm hükümleriyle bütünlük gösteren tek bir iç yönerge metni söz konusu olmaktadır. Bu gibi hallerde, tescili zorunlu olgu ile diğer olguları birbirinden ayırmak mümkün olmadığı için, kısmi tescil işlemi kurulmaktadır²⁹². Kısmi tescil işlemi kapsamında yönetim kurulu iç yönergesi, tescil ve ilan edilmek üzere bütün olarak ticaret sicil müdürlüğüne gönderilmekte, ancak yönetim kurulu iç yönergesinin sadece sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerine ilişkin kısımları tescil ve ilan edilmektedir²⁹³. Söz konusu hükme göre, yönetim kurulu

²⁸⁹Oran, s.198.

²⁹⁰Oran, s.198.

²⁹¹Oran, s.198.

²⁹²Fahri Özsungur, **Ticaret Siciline Tescilin Evreleri ve Türleri**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(1), s.269.

²⁹³Özsungur, s.285 vd.

iç yönergesinin ticaret siciline tescil ve ilanı zorunlu olduğu halde, temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinin tescil ve ilanı açıklayıcı nitelik taşımakta, yani yönetim kurulu iç yönergesi tescilden önce bile hüküm ifade etmektedir²⁹⁴.

²⁹⁴Yanlı ve Okutan Nilsson,s.23.

SONUÇ

Yönetim kurulu iç yönergesi kavramı; yönetim kurulu kararı ile geçerlilik kazanan, yönetimle görevli kişiler ile sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının görev ve yetkilerini, yönetimle görevli kişilerin yönetimdeki konumu tespit eden ve tüm görev sahipleri bakımından uyulması zorunlu olan, sürekli, düzenleyici bir şirket dokümanı olarak tanımlanabilmektedir. Yönetim kurulu iç yönergesi kavramı Türk hukukunda ilk defa, TTK'nin yönetimin devri konulu 367. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenmiştir.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin dışında TTK'nin 371. maddesine ilave edilen yedinci fıkra ile iç yönerge kavramına ilişkin başka bir düzenleme yapılmıştır. Söz konusu hükme göre, yönetim kurulu tarafından, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarını atanan temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerinin veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin görev ve yetkilerinin temsile dair yönetim kurulu iç yönergesinde belirleneceği düzenleme altına alınmıştır.

Yönetim kurulunca hazırlanan bir düzenlemenin TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası veya 371. maddesinin yedinci fıkrası bağlamında iç yönerge olarak kabul edilebilmesi bazı unsurların mevcudiyetine bağlıdır. Buna göre; yönetim kurulu iç yönergesinin yönetimin devrini konu edinmesi halinde bunun yönetimin devrine izin veren bir esas sözleşme hükmüne istinat etmesi, yazılı olması, kanunda belirlenen içeriğe uygun olması ve geçerli bir yönetim kurulu kararıyla kabul edilmesi gerekmektedir.

Hukuki niteliği bakımından genel olarak yönetim kurulu iç yönergesi, şirketler hukukuna ve borçlar hukukuna ait karakteristik özellikleri göstermektedir. Şirketler hukuku bakımından yönetim kurulu iç yönergesi, ikinci dereceden esas sözleşme olarak adlandırılmaktadır. Borçlar hukuku bakımından ise yönetim kurulu iç yönergesi, şirket ile görev sahipleri arasındaki hizmet, vekâlet gibi sözleşmenin, görev sahibinin iş görme edimlerini düzenleyen, özel şartları niteliğini taşımaktadır. Ayrıca, sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması çerçevesinde, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında verilen yetkiler nedeniyle şirket ile görev sahipleri arasındaki hukuki ilişki, temsil yetkisini de barındırmaktadır. Bu itibarla, söz konusu hüküm kapsamında hazırlanan iç yönerge, görev sahiplerinin temsil yetkisinin kapsamını gösteren bir yetki belgesi niteliğindedir. Genel olarak yönetim kurulu iç

yönergesi, yönetim kurulu dâhil anonim şirketteki herkes için bağlayıcı bir düzenlemedir. Başka bir anlatımla iç yönerge kanun ve esas sözleşme ile beraber şirketin iç hukuk kuralları arasında yer almaktadır. Şirketin iç normalar hiyerarşisinde ise kanun ve esas sözleşmeden sonra gelmektedir.

Yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesi yönetimin devrinin geçerlilik şartlarından birisini teşkil etmektedir. Bu itibarla, yönetim kurulu iç yönergesi olmaksızın veya kanun ve esas sözleşme hükümlerine aykırı bir yönetim kurulu iç yönergesine dayanarak TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası bağlamında yönetimin devri yapılamamaktadır. TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası çerçevesinde gerçekleştirilen sınırlı yetkili ticari vekil ve diğer tacir yardımcısı atamasında da bu kişilerin görev ve yetkilerinin yönetim kurulu iç yönergesinde belirtilmesi zorunlu olmaktadır.

Bununla birlikte anonim şirketlerde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcısı ataması bakımından söz konusu hüküm sınırlandırıcı olmayıp, TBK'nin 551. ve 552. maddesi hükümleri çerçevesinde belirli konularla sınırlı olarak yetkilendirilmiş ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları atanabilmektedir. TBK'nin 551 vd. hükümleri çerçevesinde ticari vekil ataması kural olarak şekle bağlı olmadığı için, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına uygun bir yönetim kurulu iç yönergesi hazırlanmadan veya bu maksatla hazırlanan iç yönerge hükümlerine aykırı bir yetki alanı belirlenerek ancak şeklen geçerli bir yönetim kurulu kararı ile atanan temsilcinin, genel hükümler uyarınca bir ticari vekil olarak kabulü kural olarak mümkün olmaktadır. Çünkü TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası, yönetim kurulunun genel hükümler gereğince ticari vekil atamasına engel değildir. TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasının aksine TBK'nin 551. ve 552. maddeleri çerçevesinde atanan ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının ticaret siciline tescil ve ilanı öngörülmediği için, söz konusu kişilerin sınırlı temsil alanının sadece bu konuda uygun araçlarla bilgilendirilen üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmektedir. Bu itibarla temsile dair yönetim kurulu iç yönergesi, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrasına bağlanan hukuksal neticelerin doğması ve şirket yararına sonuç doğurması açısından önemlidir.

Yönetim kurulu iç yönergesinin içeriğinin belirlenmesi hususunda kanun koyucu, yönetim kuruluna geniş bir takdir yetkisi vermiştir. Bununla birlikte yönetim kurulu iç yönergesinin içerik bakımından sınırını, kanunun emredici hükümleri ile esas sözleşme hükümleri teşkil etmektedir. TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde yönetim kurulu iç yönergesinde bulunması

gereken asgari içerik belirtilmiştir. Bu itibarla yönetim kurulu, iç yönergenin içeriğini, asgari unsurlara yer vererek hazırlamak zorundadır. Öte yandan yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinde ihtiyari olarak görev sahiplerinin nitelikleri, görev süresi, rekabet yasağı, gibi konularda düzenlemeler yapılabilmektedir.

Son olarak, TTK'nin 371. maddesinin yedinci fıkrası uyarınca iç yönergenin tescil ve ilanı öngörölmüşken, yönetimin devrine dair yönetim kurulu iç yönergesinin tescil ve ilanı söz konusu değildir. Bunun yerine, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan yönetimin devrine dair iç yönerge hakkında bilgilendirme yapılması zorunluluğı getirilmiştir.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ Güney Necla; **Anonim Şirket Yönetim Kurulu**, Vedat Kitapçılık,İstanbul 2016.
- AKYOL, Şener;**Türk Medeni Hukukunda Temsil**, Vedat Kitapçılık,İstanbul 2009.
- ALACAKLIOĞLU,Haluk; **Kurumsal Yönetim ve Aile Şirketleri**,Global Kobi Yayınları,İstanbul 2006.
- ALP,Ali. ve KILIÇ,Saim; **Kurumsal Yönetim Nasıl Yönetilmeli** ,Doğan Yayınları,İstanbul.2014.(Kurumsal Yönetim)
- ALP,Ali. ve KILIÇ,Saim. **Patronun CEO'su**, Nobel Yayınları,İstanbul 2014.(Patronun CEO'su)
- ALTAY,Sıtkı Anlam; **Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri**, Vedat Kitapçılık,İstanbul 2011.
- ARKAN, Sabih; **Ticari İşletme Hukuku**, 23. Bası Ankara 2017.
- AYDOĞAN,Fatih;**Ticaret Ortaklıklarında Rekabet Yasağı**, Vedat Kitapçılık,İstanbul 2005.
- AYHAN, Rıza, ÖZDAMAR,Mehmet. ve ÇAĞLAR,Hayrettin; **Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar** (9. Bası), Yetkin Yayınları,Ankara 2016.
- AYRANCI, Hasan; **Ön Sözleşme**,Yetkin Yayınları,Ankara 2006.
- BAĞRIAÇIK,Safiye Nur; **Üretim ve İş Sırlarının Korunması (özellikle haksız rekabet açısından)**, Oniki Levha Yayınları,İstanbul 2017.
- BAHTİYAR,Mehmet; **Anonim Ortaklık Ana Sözleşmesi**,Beta Yayınları,İstanbul 2001.(Ana Sözleşme)
- BAHTİYAR,Mehmet;**Ortaklıklar Hukuku**(12. Bası). İstanbul: Beta Yayınları,İstanbul 2017.
- BARLAS,Nami; **Çerçeve Sözleşme Kavramı ve Çerçeve Sözleşmelerin Özellikleri**, Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı (2. Bası),Beta Yayınları,İstanbul 2001.
- ÇAMURCU,Emin;**Anonim Ortaklıklarda Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi Uyarınca Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluklarının Belirlenmesi**, On İki Levha Yayınları,İstanbul 2015.
- DEMİR,H.Erdal; **Sermaye Piyasası Kurulu'nun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri**, On İki Levha Yayınları,İstanbul 2013.

- DEMİREL, Duygu; **Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Devri**, Hacettepe HFD, 7(2), 211–250.2017
- DOĞAN, Beşir Fatih; **Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri**, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2011.
- ERİŞ, Gönen; **Ticari İşletme ve Şirketler**, C.2. (2. Bası), Ankara.2014.
- GÜNAY, Yavuz Selim; **Anonim Şirketlerin Temsili**, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2018.
- HACIMAHMUTOĞLU, Sibel; **Anonim Ortaklıkta Ultra Vires Doktrini ve Ortaklığı Bağlamaya Yetkili Organın (yönetim kurulunun) Yetkilerinin Sınırlandırılması**, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara 2016.
- İNCEOĞLU, Mehmet Murat; **Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil**, On İki Levha Yayınları, İstanbul 2009.
- KALENDER, Emre; **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Bilgi Alma Hakkı**, Yetkin Yayınları, Ankara 2017.
- KAPLAN Ülkü Ay; **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Gözetim Görevi**, Seçkin Yayınları, Ankara 2017.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail Özgün; **Limited Şirketin Temsili** (2. Bası), Seçkin Yayınları, Ankara 2018.
- KARASU, Rauf; **Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi** (2. Bası), Yetkin Yayınları, Ankara 2015.
- KAYA, Mustafa İsmail; **Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi**. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ'e Armağan, C. 16.2014
- KAYAR, İsmail; 6102 s. **Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku**, Seçkin Yayınevi, Kayseri 2013
- KIRCA, İsmail; TTK. M. 371/7 **Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım**. Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü Dergisi, 30(3), 21-37.2014
- KIRCA, İsmail., ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal ve MANAVGAT, Çağlar; **Anonim Şirketler Hukuku**, C.1, Bankacılık Enstitüsü Yayınları, Ankara 2013.
- KOÇ, Himmet; **Anonim Şirketlerde İç Yönerge ve İç Yönergenin Benzer Hukuki Kurumlarla Olan İlişkisi**. Medeniyet ve Toplum. 1(2).2017.(Benzer Hukuki Kurumlarla İlişkisi)

- KOÇ,Himmet;**Anonim Şirketlerde İç Yönerge ile Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri**,Adalet Yayınevi,Ankara 2018.(Temsil Yetkisinin Devri)
- KORKMAZ, Ezgi;**Anonim Şirketlerde Sınırlı Yetkili Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcısı Tayini ve Sorumluluk**,On İki Levha Yayınları,İstanbul 2018.
- KUTGİ TAŞAN, Ayşe Selcan; **Anonim Şirketlerde Temsil Yetkisinin Yönetim Kurulu Tarafından Kullanılması**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.2019
- MOROĞLU,Erdoğan. **Anonim Ortaklık Anasözleşmesi ve Hukuki Niteliği**, Prof. Dr. M. Kemal OĞUZMAN'ın Anısına Armağan,Vedat Kitapçılık,İstanbul 2000.
- NALBANTOĞLU, Lerzan; **Aile Şirketlerinde Kurumsal Yönetim ve Yönetimin Devri**, DeloitteFamily Business Review.2017.
- OĞUZMAN, Kemal. ve ÖZ,Turgut; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, C.1 (16. Bası),Vedat Kitapçılık,İstanbul 2018.
- OKAY, Esin; **Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Türkiye’de Kurumsal Yeniden Yapılandırma ve Mali Ortamın İyileştirilmesi**. Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 14(42), 35-48.2014
- ORAN, Ozan; **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu İç Yönergesi** [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].2019
- ÖZSUNGUR, Fahri; **Ticaret Siciline Tescilin Evreleri ve Türleri**. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 16(1).2014
- PASLI, Ali; **Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi – Corporategovernance**. İstanbul: Çağa Yayınları,İstanbul 2004.
- POROY, Reha., TEKİNALP, Ünal. ve ÇAMOĞLU, Ersin; **Ortaklıklar Hukuku I** (13. Bası), Vedat Kitapçılık,İstanbul 2014.
- PULAŞLI, Hasan; **Şirketler Hukuku Şerhi**, 2. Cilt (2. Bası),Adalet Yayınevi,Ankara 2014.
- PULAŞLI, Hasan; **Anonim Şirketlerde İç Yönerge**. Legal Hukuk Dergisi, 11(125), 35-45.2013(İç Yönerge)
- PULAŞLI, Hasan; **Şirketler Hukuku Genel Esaslar** (5. Bası). Ankara: Adalet Yayınları,Ankara 2016.(Genel Esaslar)
- SAYIN, Hediye Bahar; **Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı** (2. Bası). İstanbul: On İki Levha Yayınları. 2017

- SOYKAN, İsmail Cem; **Türk Ticaret Kanunu'nda ve Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Anonim Şirketin Yönetimi ve Temsili**. Legal Hukuk Dergisi, 91, 2361-2411.2010
- ŞEN DOĞRAMACI, Hayriye; **Çerçeve Sözleşmeler** [Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi].2010
- ŞENER,Oruç Hami;**Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi**,Adalet Yayınevi,Ankara 2015.(Temsil Yetkisi)
- ŞENER, Oruç Hami; **Ticari İşletme Hukuku**,Seçkin Yayınları,2016.(İşletme Hukuku)
- TEKİNALP,Ünal; **Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku**,Vedat Kitapçılık,İstanbul 2015.
- TEKİNALP, Ünal. &Çamoğlu, E; **Açıklamalı, Notlu ve Karşılaştırmalı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Ticari Mevzuat**,Vedat Kitapçılık,İstanbul 2011.
- Türk Dil Kurumu **Türkçe Sözlük** (11. Baskı). Ankara.2011
- ÜÇİŞİK,Güzin. ve ÇELİK,Aydın; **Ortaklıklar Hukuku**, C.1,Adalet Yayınevi,İstanbul 2013
- Ülgen, H; **Hukuki Görünüş Nazariyesi**, İstanbul.2005.
- ÜLGEN, Hüseyin., HELVACI, Mehmet., KENDİGELEN, Abuzer.,KAYA, Arslan.ve NOMER ERTAN, Nedret Fusun; **Ticari İşletme Hukuku** (4. Bası), İstanbul.2015.
- ÜNAL, Ahmet Cemil;**Türk ve Yabancı Hukuk Sistemlerinde CEO'nun Hukuki Konumu**, Adalet Yayınevi,Ankara 2014.
- YANLI, Veliye. ve OKUTAN NİLSSON, Gül; **Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Ticari Vekil ve Diğer Tacir Yardımcısı Tayini**. Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsü, 30(4), 5-42.2014
- YILDIRIM, Suat. ve BİLEN, Abdulkadir; **Türkiye'de İşletmelerin Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Notlarının İncelemesi**. Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(7), 38-48.2014
- YÜCE, Ayadın Alber; **Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı**,Vedat Kitapçılık,İstanbul 2015.

EKLER

EK 1. Etik Kurulu Onay Belgesi

T.C.		
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ		
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ		
TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİN / ETİK KURULU İZİN TALİP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU		
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ		
T.C. NO'SU		
ADI VE SOYADI	AKİF DOĞRU	
ÖĞRENCİ NO		20173044
TEL. NO.		
E - MAIL ADRESLERİ		
ANA BİLİM DALI	Özel Hukuk	
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS/TEZ)	Tez	
İSTENİLEN BULUNDUĞU DÖNEME AIT DÖNEMLİK KAYDINI YAPILP-YAPILMADIĞI	2020 / 2021 - GÜZ DÖNEMİ KAYDINI YENİLEMEDİM.	
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER		
TEZİN KONUSU	ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU İÇ YÖNERGESİ (YÖNETİMİN DEVRİ VE TEMSİL YETKİSİNİN KAPSAMININ BELİRLENMESİ AÇISINDAN)	
TEZİN AMAÇI		
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	6762 sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmemiş olmasına rağmen uygulamada İç Yönerge anonim şirketlerin yönetim yapısını ve işleyişini kurula bağlamıştır. 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda ise iç yönerge kavramı yasal zeminde oluşmuştur. Yeni bir yasal düzenleme olmasa nedeniyle bu kavramın uygulamada ne şekilde ele alınacağı, söz konusu kavramın şirketler hukuku içerisinde diğer kurullar ile ilişkisi, şirketlerin yönetim ve işleyişine yapacağı katkı ile yaratacağı etkinin boyutu ve niteliği ile hukuki boyutunun incelenmesi bir gereksinim olarak ortaya çıkmaktadır. Yeni Türk Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesi ile bazı hallerde iç yönerge hazırlanması zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda, TTK'nin 367. maddesinin birinci fıkrası ve 371. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinde düzenlenen iç yönerge çeşidi "yönetim kurulu iç yönergesi", TTK'nin 419. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen iç yönerge ise "genel kurul iç yönergesi" olarak sınıflandırılmış, bu bağlamın kapsamı yönetim kurulu iç yönergesiyle sınırlı tutulmuştur. Anonim şirketin yönetiminin belli bir düzen ve disiplin altına alınması ve kurumsallaşmasının, şeffaflık ve denetim ile hesap verilebilirliğin sağlanması için iç yönerge hazırlanması son derece yararlı ve önemlidir. İç yönerge ile yapılan en önemli işlemlerdeki belirli yönetim faaliyetinin devrinin ve koşullarının düzenlenmesidir. Ayrıca anonim şirket bünyesinde sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer kişi yardımcısı olarak atanmış kişilerin görev ve yetkilerinin belirlendiği bir belge olması nedeniyle de iç yönerge oldukça önemli bir düzenlemedir.	
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER/ KURUMLARIN ADLARI		

İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI-ŞUBESİ/ MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)	
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNE/ HANGİ KURUMUNA/ HANGİ BÖLÜMÜNDE/ HANGİ ALANINA/ HANGİ KONULARDA/ HANGİ GRUBA/ KİMLERE/ NE UYGULANACAĞI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇELERİN UYGULANACAĞI	
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR, V.B. GİBİ EVRAKLARIN İSİMLERİYLE BİRLİKTE KAÇ ADET/SAYFA OLDUKLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) (.....) Sayfa Ölçeği. 2) (.....) Sayfa Anketi. 3) (.....) Sayfa Formları. 4) (.....) Sayfa

ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: AKİF DOĞRU		ÖĞRENCİNİN İMZASI: TARİH: 02 / 11 / 2020		
TEZ/ ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU				
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.				
2. Anılan konu Özel Hukuk faaliyet alanı içerisine girmektedir.				
1.TEZ DANIŞMANININ ONAYI	2.TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VAR SA)	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI	A.B.D. BAŞKANININ ONAYI	
Adı - Soyadı: Selim KARAĞAÇ	Adı - Soyadı:	Adı - Soyadı: Murat KOÇ	Adı - Soyadı: Faruk ANDAÇ	
Unvanı : Dr. Öğr. Üyesi	Unvanı:	Unvanı: Doç. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	
İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası:	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	
7.11.2020	 / / 20....	7.11.2020	7.11.2020	
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER				
Adı - Soyadı: Mustafa BAŞARAN	Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN(Y) Dr. Öğr. Üyesi Sami	Adı - Soyadı: Deniz Aynur GÖLER	Adı - Soyadı: Ali Engin OBA(Y) Arş. Göv. Özge ÇETİNER	Adı - Soyadı: Mustafa Tevfik ODMAN
Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.
İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır	İmzası : E-posta Onayı Alınmıştır
..... / / 20....	 / / 20....	... / / 20....	 / / 20....	... / / 20....
Etik Kurulu Jüri Başkanı - Acil Üye	Etik Kurulu Jüri Acil Üyesi	Etik Kurulu Jüri Acil Üyesi	Etik Kurulu Jüri Acil Üyesi	Etik Kurulu Jüri Acil Üyesi
OY BİRLİĞİ İLE	☒	Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketleri/Formları/Ölçekleri Çağ Üniversitesi Etik Kurulu Asıl Jüri Üyeleriince incelenmiş olup, 02/11/2020 - 30/11/2020 tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi tarafımızca uygundur.		
OY ÇOKLUĞU İLE	☐			
AÇIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRÜNE ONAYLATILARAK ENSTİTÜ SEKRETERLİĞİNE TEKLİM EDİLECEKTİR. AYRICA YAZININ PUNTO BU İSE 12 (ON İKİ) PUNTO OLACAK ŞEKİLDE YAZILARAK ÇIKTI ALINACAKTIR.				